

ฉบับที่ ๑๖๖/๒๕๖๐

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

กระบวนการพัฒนางานดอกแก้วคอรัสด้วยการจัดการเรียนรู้รายวิชาฝึกโสตประสาท

ผู้วิจัย

สังกัด

- 1. ดร.ศศิณัฐ พงษ์นิล   ภาควิชาดนตรี สาขาดุริยางคศาสตร์ตะวันตก
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
 กระทรวงศึกษาธิการ
 เลขที่ ๑๐๗๘๖๘๐
 กรุงเทพฯ ๑๐๗
 ๒๕๖๐
 ๐๙๒๘๑๘
 ๒๕๖๐

สนับสนุนโดย
 งบประมาณรายได้ มหาวิทยาลัยนเรศวร
 ปีงบประมาณ ๒๕๖๐

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเรื่องกระบวนการพัฒนางานดอกแก้วคอรัสด้วยการจัดการเรียนรู้รายวิชาฝึกโสตประสาท ผู้วิจัยได้รับทุนสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยนเรศวร เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพสร้างสรรค์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ หัวหน้าภาควิชาดนตรี ผศ.แก้วกร เมืองแก้ว ผู้ส่งเสริมและสนับสนุนผู้วิจัยในการทำการศึกษานี้ และขอขอบพระคุณ คณบดีคณะมนุษยศาสตร์ และ รองคณบดี ฝ่ายวิจัยคณะมนุษยศาสตร์ ที่เป็นกำลังสำคัญในการส่งเสริมการวิจัยในครั้งนี้อย่างต่อเนื่อง และ ที่สำคัญอย่างยิ่งมหาวิทยาลัยนเรศวรที่มอบโอกาสในการทำวิจัยในครั้งนี้ให้กับผู้วิจัย

ในการตรวจสอบความถูกต้อง และ สมบูรณ์ ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กมลธรรม เกื้อบุตร และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงษ์พิทยา สัพโส ที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบคุณภาพของงานวิจัยในครั้งนี้ ให้สำเร็จและสมบูรณ์ด้วยดี

ในการศึกษา รวบรวมข้อมูล กระทำข้อมูล และ สรุปผลการศึกษา ผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่งานวิจัยคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร คุณพรภุชชรี โพธิ์ทอง อย่างดียิ่ง ขอขอบคุณคณะผู้วิจัยได้รับการสนับสนุนเอกสาร ตัวอย่างบทเพลงประสานเสียง และ ตำราที่เกี่ยวข้องกับการเรียบเรียงเสียงประสานบางส่วนที่สำคัญต่องานวิจัยจาก อาจารย์วรารักษ์ ยุงหนู ขอขอบคุณ นอกจากนั้นผู้วิจัยยังได้รับความช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องจากนิสิตผู้ช่วยงานของข้าพเจ้าเป็นอย่างดีในเรื่องถอดความโน้ต เขียนโน้ตในโปรแกรมคอมพิวเตอร์ดนตรี ช่วยดำเนินการพิมพ์ข้อความ ถ่ายภาพ จัดวางกราฟิกต่างๆ ตลอดจนสนับสนุนงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ด้วยความมีน้ำใจและจิตอาสา ขอขอบคุณทุกคนมากค่ะ

ศศิณัฐ พงษ์นิล

4 สิงหาคม 2561

บทคัดย่อ

กระบวนการพัฒนางานดอกแก้วคอรัสด้วยการจัดการเรียนรู้รายวิชาฝึกโสตประสาท เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีจุดประสงค์คือ 1. เพื่อสร้างแบบฝึกปฏิบัติการขับร้องประสานเสียงด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาฝึกโสตประสาท 2. เพื่อสร้างผังการพัฒนางานดอกแก้วคอรัส

ในการศึกษาได้นำเพลงจากการอบรมการสอนแบบออร์ฟ มาใช้คือเพลง DoDo โดยศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบต่างๆ และนำมาสร้างแบบฝึก ผลการศึกษา ได้แบบฝึก 2 ชุดการฝึกโสตประสาทเพื่อการขับร้องประสานเสียง คือ 1 ชุดแยกประสาทสัมผัสซีกซ้ายและขวา 2 การขับร้องประสานเสียง ผู้วิจัยได้สร้างผังการพัฒนางานดอกแก้วคอรัส โดยเก็บข้อมูลจากการบริการวิชาการของการขับร้องประสานเสียงภาควิชาดนตรี มหาวิทยาลัยนเรศวร ควบคู่กับการศึกษาเอกสารข้อมูลทางวิชาการที่มีแนวการดำเนินการที่สมเหตุสมผลได้ผังการพัฒนาที่เป็นรูปแบบโดยสำเร็จ 1 ผัง ด้วยทฤษฎีการบริหารจัดการ 4 M

คำสำคัญ: ของโครงการวิจัย การขับร้องประสานเสียง การฝึกโสตประสาท มหาวิทยาลัยนเรศวร การบริหารจัดการ คอรัส

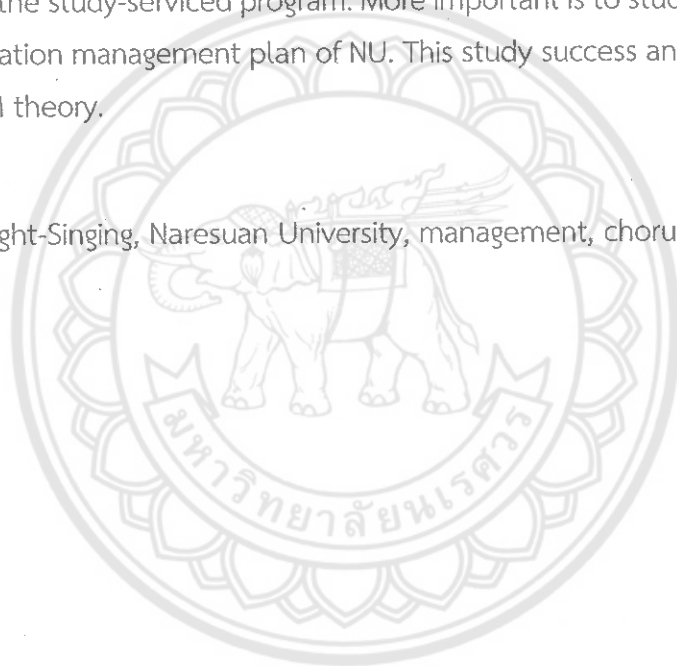

Abstract

The progression of Dork-Keow Chorus with the methodology of Sight-Singing. This is a qualitative research. The purpose of this research are 1.To create the vocal practices with sight singing system. 2. To create a flowchart of Dok-Kaew chorus.

In this study, researcher used DoDo song of the Orff training program for be the master for create the choral practices. The result of the research. We have two catalogs of the sight singing for choral. There are first, the catalog of the practices for left and right sensory separation. Second is the choral practices. The researcher create a flowchart of Dok-Kaew chorus. In this methodology was in fieldwork and study the document of the Music department of NU in the study-serviced program. More important is to study all the document and data of the education management plan of NU. This study success and get one flowchart creation with the 4 M theory.

Key words Choral, Sight-Singing, Naresuan University, management, chorus

สารบัญ

เนื้อหา	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	i
บทคัดย่อ	ii
สารบัญ	iv
สารบัญภาพ	
ตารางประกอบ	
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญ	1
วัตถุประสงค์ของงานวิจัย	2
ขอบเขตการวิจัย	3
ประโยชน์ที่จะได้รับ	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย	3
นิยามคำศัพท์เฉพาะ	5
บทที่ 2 เอกสาร ตำราที่เกี่ยวข้อง	6
องค์ความรู้เกี่ยวกับการขับร้องและการขับร้องประสานเสียง	6
องค์ความรู้เกี่ยวกับการฝึกโสตประสาท	6
องค์ความรู้เกี่ยวกับการสอน	8
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	10
งานวิจัยใน และ ต่างประเทศ	12
บทที่ 3 วิธีการดำเนินงานวิจัย	15
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	15
การเก็บรวบรวมข้อมูล	15
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	15
พื้นที่ในการวิจัย	15
ระยะเวลาในการวิจัย	16
วิธีวิเคราะห์ข้อมูล	16
บทที่ 4 แบบฝึกในวิชาฝึกโสตประสาทเพื่อพัฒนาการขับร้องประสานเสียง	17
การศึกษาเพลง DoDo	17
ผลการศึกษา	18
ชุดการฝึกในวิชาฝึกโสตประสาทเพื่อพัฒนาการขับร้องประสานเสียง	20
- แยกประสาทสมองซีกซ้าย และ ขวา	20
- การออกเสียงและกำหนดลม	31

เนื้อหา	หน้า
บทที่ 4 แบบฝึกในวิชาฝึกสัตวศาสตร์เพื่อพัฒนาการขับร้องประสานเสียง (ต่อ)	
- การขับร้องประสานเสียง	41
บทที่ 5 แผนผังการพัฒนางานดอกแก้วคอร์สสู่ความสำเร็จ	50
- กิจกรรมที่เกิดจากโครงการต่าง ๆ ภายในมหาวิทยาลัยนเรศวร ที่เป็นปัจจัยหลักในการ สร้างสรรค์วงขับร้องประสานเสียงดอกแก้วคอร์ส	50
- ปัจจัยต่างๆที่มีผลต่อการดำเนินงานของวงประสานเสียงในมหาวิทยาลัยนเรศวร และ สิ่งสนับสนุนที่มีอยู่	52
- แนวทางในการพัฒนางานดอกแก้วคอร์ส เิงนามธรรมเพื่อสนับสนุนให้เกิดเป็นรูปธรรมในอนาคต	55
บทที่ 6 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	60
- วัตถุประสงค์ของงานวิจัย	60
- ขอบเขตการวิจัย	60
- ประโยชน์ที่จะได้รับ	60
- สรุปผลการศึกษาวิจัย	60
สรุปผลการวิเคราะห์เพลง DoDo	60
สรุปชุดการฝึกในวิชาฝึกสัตวศาสตร์เพื่อพัฒนาการขับร้องประสานเสียง	60
แผนผังการพัฒนางานดอกแก้วคอร์สสู่ความสำเร็จ	61
- อภิปรายผลการวิจัย	64
- ข้อเสนอแนะและการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์	65
บรรณานุกรม	66
ภาคผนวก	68
ภาคผนวก ก เพลง DoDo	68
ภาคผนวก ข เพลงที่เรียบเรียงเสียงประสานเพื่อใช้ในการขับร้องประสานเสียง	70
ในรายวิชาฝึกสัตวศาสตร์	

สารบัญภาพ

ชื่อภาพ	หน้า
ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
ภาพที่ 2 เพลง DoDo ซึ่งเป็นเพลงสำหรับเด็กที่ได้จากการอบรมการสอนดนตรีแบบออร์ฟ	17
ภาพที่ 3 เสียงต่างๆที่พบในเพลง DoDo	18
ภาพที่ 4 อัตร่าจังหวะพบในเพลง DoDo	19
ภาพที่ 5 ตัวหยุดที่พบในเพลง DoDo	19
ภาพที่ 6 คอร์ดที่พบในเพลง DoDo	19
ภาพที่ 7 ข้อตกลงในการปฏิบัติเคาะจังหวะ	21
ภาพที่ 8 แสดงกริยาการประหม่อในค่าตัวโน้ตต่างๆ	22
ภาพที่ 9 ตัวอย่างการจับคู่ประหม่อ เป็นการเล่นเกมสตันตรีเคาะจังหวะมือขวา 1 จังหวะ	23
ภาพที่ 10 ตัวอย่างการเคาะโต๊ะ หรือ พื้นเรียบแบบฝึกปฏิบัติจังหวะแบบธรรมชาติแบบสองมือ ในจังหวะที่ต่างกัน	25
ภาพที่ 11 แสดงตัวอย่างโน้ต 3 พยางค์ในเพลงประสานเสียง	28
ภาพที่ 12 แสดงโครงสร้างรูปปากที่ถูกต้องในการร้องเพลง	32
ภาพที่ 13 แสดงท่านั่งและยืนที่ถูกต้องในการร้องเพลง	33
ภาพที่ 14 ความห่างเสียงในบันไดเสียงเมเจอร์	37
ภาพที่ 15 ความห่างเสียงในบันไดเสียงเมเจอร์	38
ภาพที่ 16 การนำขึ้นคู่ 3 เมเจอร์ และ คู่ 3 ไมเนอร์ มาใช้ในการสร้างสรรค์แบบฝึก	42
ภาพที่ 17 รูปแบบการเคลื่อนที่ของทำนองที่ละ 5 เสียง ไล่ขึ้นและไล่ลง	42
ภาพที่ 18 จุดที่เพิ่มเติมการฝึกลากเสียงร้องยาวเข้ามาในแบบฝึก	43
ภาพที่ 19 กระสวนจังหวะหลักในการดำเนินทำนองแบบฝึกการวอร์มอัพเสียง ในรูปแบบการร้องเพลงราวดีในแบบที่ 3	43
ภาพที่ 20 ตำแหน่งโน้ตต่างๆ 5 เสียงบนฐานโด ที่นำมาใช้ในการสร้างเพลงประสานเสียง 2 แนวแบบง่าย	46
ภาพที่ 21 แสดงขึ้นคู่ 3 เมเจอร์ (Major 3rd) และ 3 ไมเนอร์ (Minor 3rd) ที่ใช้ในเสียงประสาน	47
ภาพที่ 22 แสดงขึ้นคู่ที่เกิดจากองค์ประกอบในทอร์ด 1 และ คอร์ด 5	47
ภาพที่ 23 แสดงลักษณะการดำเนินทำนองโดยให้ 2 เสียงแรกเป็นเสียงที่มาจากโน้ตสองตัวแรกในบันไดเสียง โด เมเจอร์	48
ภาพที่ 24 เอกสารแนบประกอบการประชุม Learning Outcome GE เมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2016	52
ภาพที่ 25 มคอ.3 แก้ไขให้อยู่ในรูปแบบของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบมุ่งผลสัมฤทธิ์จากการเรียนรู้ผสมผสานประสบการณ์ของผู้เรียน	53
ภาพที่ 26 รูปแบบกรอบการเขียนโครงการ จังหวัดพิษณุโลก	54

ชื่อภาพ	หน้า
ภาพที่ 27 ระเบียบการอนุมัติการจัดตั้งชมรมใหม่	55
ภาพที่ 28 ผังสรุปแนวคิดในการสรรหาสมาชิกวงดอกแก้วคอรัส	56
ภาพที่ 29 แผนผังสรุปการจัดหาทุนสำหรับการดำเนินการวงดอกแก้วคอรัส	56
ภาพที่ 30 แผนผังสรุปการสรรหาเครื่องมือ อุปกรณ์สำหรับการดำเนินการวงดอกแก้วคอรัส	58
ภาพที่ 31 แผนผังสรุปการบริหารจัดการสำหรับการดำเนินการวงดอกแก้วคอรัส	58
ภาพที่ 32 แผนผังสรุปแนวคิดในการพัฒนางวงดอกแก้วคอรัส ด้วยทฤษฎีการบริหารจัดการ 4 M	59
ภาพที่ 33 ภาพวงมหาตุริยางค์ไทย ในบรรยากาศงานถวายพระบรมศพ รัชกาลที่ 9 ของจังหวัดพิษณุโลก	62
ภาพที่ 34 สรุปแผนผังสรุปแนวคิดในการพัฒนางวงดอกแก้วคอรัส ด้วยทฤษฎีการบริหารจัดการ 4 M	63

ตารางประกอบ

ชื่อตาราง	หน้า
ตารางที่ 1 ชั้นคู่เสียงชนิดเมเจอร์	11
ตารางที่ 2 ชั้นคู่เสียงชนิดไมเนอร์	11
ตารางที่ 3 ชั้นคู่เสียงชนิดเพอร์เฟกซ์	12
ตารางที่ 4 สัญลักษณ์แสดงความดัง เบา ในดนตรีตะวันตก	39
ตารางที่ 5 ความต้องการใช้วงขับร้องประสานเสียง	50
ในกิจกรรมที่เกิดจากโครงการต่างๆ และ งานต่างๆภายในคณะมนุษยศาสตร์	
ตารางที่ 6 ความต้องการใช้วงขับร้องประสานเสียง	51
ในกิจกรรมที่เกิดจากโครงการต่างๆ และ งานต่างๆภายในมหาวิทยาลัยนเรศวร	
ตารางที่ 7 ความต้องการใช้วงขับร้องประสานเสียง	51
ในกิจกรรมที่เกิดจากโครงการต่างๆ และ งานต่างๆภายนอกมหาวิทยาลัยนเรศวร	
ตารางที่ 8 จำนวนนิสิตตรียางคศาสตร์ตะวันตก มหาวิทยาลัยนเรศวร	54
ปีการศึกษา 2559 และ 2560 จำแนกตามเครื่องมือเอกที่เรียน	

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

ในปัจจุบันดนตรีตะวันตกเป็นศาสตร์ที่มีการพัฒนาและมีรูปแบบการนำเสนอทางการแสดง และประยุกต์ใช้ให้เหมาะกับงานในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของงานอย่างหลากหลาย โดยเฉพาะในองค์กรและสถาบันทางการศึกษาระดับต่างๆ การสร้างสรรค์ผลงานทางดนตรีตะวันตกมีรูปแบบต่างๆเกิดขึ้นมากมาย เช่น วงบิ๊กแบนด์ (Big Band) วงโยทวาทิต (Marching band) วงแชมเบอร์มิวสิก (Chamber Music) และ วงขับร้องประสานเสียง (Chorus) เป็นต้น

การร้องเพลงเป็นสิ่งที่ง่ายสำหรับมนุษย์ทุกคน เพราะการส่งเสียงและการพูดเป็นธรรมชาติที่เกิดขึ้นในตัวมนุษย์ทุกคน เด็กหัดพูดได้จากการเลียนแบบพ่อแม่และคนรอบข้าง โดยอาศัยการฟังและการสังเกต การฝึกพูดของเด็กถูกพัฒนาขึ้นอย่างเป็นธรรมชาติด้วยศักยภาพที่มีอยู่ในตัวเด็กเอง จากนั้นก็พัฒนาไปสู่การร้องเพลงโดยใช้วิธีเดียวกันกับการฝึกพูด การร้องเพลงจึงเป็นสิ่งใกล้ตัว และมนุษย์ทุกคนมีความสามารถร้องเพลงได้เป็นธรรมชาติ และนับเป็นเครื่องดนตรีที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิด ในการเรียนการสอนดนตรีตามแนวคิดของ ออร์ฟ จึงใช้การร้องเพลงเพื่อสร้างสรรค์ดนตรีตั้งแต่เบื้องต้น (วิทยา ไล้ทอง.2557. 2)

ในส่วนของความหมายของการฝึกโสตประสาท (Sight singing) Jane Marie Kuehne (2003. 2) ได้กล่าวไว้ว่า การฝึกโสตประสาทเป็นกระบวนการเรียนรู้ทางการฟังอย่างต่อเนื่องและฝึกฝนอย่างถูกต้องและสม่ำเสมอเช่นเดียวกับดนตรีแขนงอื่นๆที่ต้องอาศัยการฝึกทักษะอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดความชำนาญ ในขณะที่ Alan C. McClung (2008.255) ได้ทำการวิจัยเรื่อง Sight-Singing Scores of High School Choristers with Extensive Training in Movable Solfège Syllables and Curwen Hand Signs ได้กล่าวถึงความสำคัญของการฝึกโสตประสาทและการศึกษาเอกสารทางดนตรีที่มีความสำคัญต่อกระบวนการถ่ายทอดและศึกษา โดยได้อ้างถึง Menc (1994.n.p.) ว่าการศึกษาเอกสารทางดนตรีอย่าง หลากหลาย เป็นเป้าหมายหลักและสำคัญในการเรียนรู้และนำความรู้ที่ได้ไปถ่ายทอดหรือใช้ในการสอนดนตรี การฝึกโสตประสาทการฟัง (Sight singing) เป็นสิ่งท้าทายและเป็นองค์ประกอบทางดนตรีที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะกับเยาวชนและนักดนตรีรุ่นใหม่

การฝึกโสตประสาทเป็นกระบวนการฝึกทักษะทางดนตรีที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นการพัฒนาทักษะการฟัง แยกโสตประสาท อ่านโน้ต เขียนโน้ต การเคลื่อนไหวร่างกาย และการขับร้อง ทั้งหมดนี้มีการใช้ทฤษฎีทางดนตรีตะวันตกเป็นองค์ประกอบสำคัญทั้งสิ้น Reifinger ได้ยกตัวอย่างในเรื่องนี้ว่า “การฝึกโสตประสาทในกระบวนการต่างๆในเรื่องขั้นคู่เสียง (Intervals) ควรจัดขึ้นสำหรับการผู้ที่ฝึกโสตประสาทในระยะแรกและสมควรจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมส์สอดแทรกในกิจกรรม เพื่อให้กระบวนการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติดำเนินไปอย่างสนุกสนาน สำหรับการฝึกทักษะการร้องในกระบวนการฝึกโสตประสาท การขับร้องเสียงประสานโดยร้องพื้นฐานโน้ตแบบขั้นคู่เสียงซึ่งเป็นสิ่งที่ท้าทายมากสำหรับผู้ฝึกผ่านการฝึกขั้นต้นมาแล้ว” (2009,2) ระยะเวลาในการฝึก และ กระบวนการฝึกอย่างต่อเนื่องเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการฝึกโสตประสาท De Zeeuw and Foltz. ได้กล่าวไว้ในงานวิจัยเรื่อง Sight Singing and Related Skills ว่าความคิดในการลดระยะเวลาในการจัดการเรียนรู้เนื้อหาต่างๆทางดนตรีตะวันตกในบางกรณีก็ยังไม่เหมาะสมในการจัดการในสถานการณ์จริงโดยเฉพาะอย่างยิ่งกระบวนการฝึกโสตประสาท การศึกษาทฤษฎีดนตรีตะวันตก

กิจกรรมการฝึกโสตประสาทสมควรที่จะมีการจัดการเรียนรู้และฝึกทักษะอย่างต่อเนื่อง 1-2 ปี ถึงจะมีความเป็นไปได้อย่างเหมาะสม (1975.4)

การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบของ คาร์ล ออร์ฟ (Carl Orff) เป็นการจัดรูปแบบการเรียนรู้ที่เน้นการเคลื่อนไหวและเรียนรู้ดนตรีจากการขับร้องของผู้เรียนโดยมีกระบวนการเรียนรู้แบบธรรมชาติ ดังเช่นที่ พิมพ์ชนก คำชู (2555.41-42) ได้กล่าวว่า รากฐานการสอนดนตรีแบบออร์ฟ คือการแสดงออกทางดนตรีของบุคคลที่เป็นไปตามธรรมชาติ ฉะนั้นการศึกษาดนตรีจึงควรเริ่มจากการเริ่มต้นความรู้ที่ง่ายๆ เพลงง่ายๆ แล้ววางแผนการศึกษาอย่างเป็นขั้นๆอย่างต่อเนื่องกัน คาร์ล ออร์ฟ มีความคิดว่าจังหวะเป็นส่วนประกอบหลักที่สำคัญที่สุดของการศึกษาดนตรี

การร้องเพลงเป็นการแสดงดนตรีที่มีมนุษย์เป็นผู้สร้างสรรค์ผลงานและเป็นเครื่องดนตรีโดยตรง ซึ่งมนุษย์ทุกคนมีคุณลักษณะของเสียง ความกว้างของช่วงเสียง และคุณภาพของเสียงที่แตกต่างกัน ปัจจัยต่างๆที่เป็นสิ่งสนับสนุนให้เสียงของมนุษย์มีลักษณะออกมามีลักษณะเฉพาะบุคคลที่แตกต่างกัน นอกจากกรรมพันธุ์แล้วยังขึ้นอยู่กับการศึกษาและความแตกต่างทางเพศ ในเรื่องของการแบ่งระดับเสียงร้องโดยใช้เกณฑ์ความแตกต่างทางเพศ Roger Kamien (1992.11) ได้แบ่งระดับเสียงร้องของนักร้องในวงประสานเสียงโดยจัดลำดับจากเสียงสูงไปหาเสียงต่ำ

วงขับร้องประสานเสียง หรือ การขับร้องประสานเสียง (Chorus, Choir หรือ Choral) คือการขับร้องของนักร้องที่มีจำนวนตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไป โดยมีแนวการขับร้องที่แตกต่างกันในองค์ประกอบต่างๆ เช่น ทำนอง (Melody) และ ช่วงเสียง (Range) เป็นต้น แต่ในความแตกต่างนี้ต้องดำเนินอยู่ในบันไดเสียง (Key) และ อาศัยอยู่ในคอร์ด (Chord) หรือตริแอด (Triad) เดียวกัน

ในการบริการทางวิชาการของภาควิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร การขับร้องประสานเสียงได้รับความไว้วางใจและเรียกใช้บริการอย่างกว้างขวางทั้งภายในมหาวิทยาลัยเอง และ นอกมหาวิทยาลัย แต่เนื่องด้วยจำนวนนิสิตระดับปริญญาตรี ในสาขาดุริยางคศาสตร์ตะวันตกยังมีจำนวนไม่มากนักโดยเฉลี่ย 100 คน ทุกชั้นปี ซึ่งในปัจจุบันยังไม่มีวิชาเอกการร้องเพลงโดยตรง และ ในเวลาที่ต้องทำการแสดงนิสิตส่วนใหญ่ต้องไปบรรเลงเครื่องมือเอกของตนเอง ซึ่งนอกจากนั้นตลอดจนเวลาในการฝึกซ้อมและต่อเพลงที่มีเวลาไม่ตรงกัน จึงเป็นอุปสรรคในการเพิ่มประสิทธิภาพของการขับร้องของนิสิตผู้ร่วมวง ผู้วิจัยได้รับมอบหมายให้สอนในรายวิชา Sight Singing 1 – 3 และ วิชา Chorus ตั้งแต่ปีการศึกษา 2558 เป็นต้นมา จึงสนใจที่จะนำเนื้อหาของทั้งสองวิชานี้มาผสมผสานกันเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการฝึกการขับร้องประสานเสียง โดยเฉพาะกับบุคคลผู้ซึ่งไม่ได้เรียนในสาขาวิชาดนตรี กล่าวคือจัดทำเพื่อสอนผู้เรียนในสาขาวิชาอื่นๆ เพื่อให้มีทักษะร้องเพลงประสานเสียงได้ดี

ดอกแก้ว เป็นชื่อดอกไม้ประจำคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอตั้งชื่อวงขับร้องประสานเสียง ของภาควิชาดนตรี มหาวิทยาลัยนเรศวรว่า “ดอกแก้วคอรัส” เพื่อให้สอดคล้องกับชื่อดอกไม้ประจำคณะมนุษยศาสตร์ ที่ซึ่งเป็นต้นสังกัดของภาควิชาดนตรี มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการให้บริการทางวิชาการ และ พัฒนาศักยภาพด้านการขับร้องประสานเสียงของวงดอกแก้วคอรัส และ ขยายผลต่อไปในอนาคตผู้วิจัยจึงทำการศึกษา ในหัวข้อ “กระบวนการพัฒนางวงดอกแก้วคอรัสด้วยการจัดการเรียนรู้รายวิชาฝึกโสตประสาท”

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ดำเนินการขึ้นเพื่อ

1. เพื่อสร้างแบบฝึกปฏิบัติการขับร้องประสานเสียงด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาฝึกโสตประสาท
2. เพื่อสร้างผังการพัฒนางวดอกแก้วคอรัส

ขอบเขตการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง กระบวนการพัฒนางวดอกแก้วคอรัสด้วยการจัดการเรียนรู้รายวิชาฝึกโสตประสาท ผู้วิจัยมีขอบเขตการศึกษา คือ

1. สร้างชุดแบบฝึกเพื่อการขับร้องประสานเสียง โดยมีการพัฒนามาจากเนื้อหาในรายวิชาฝึกโสตประสาท
2. ได้แบบฝึกการขับร้องประสานเสียงเพื่อให้สามารถขับร้องเพลงประสานเสียงในแบบง่าย ในเวลาอันสั้น

ประโยชน์ที่จะได้รับ

1. ได้แบบฝึกการขับร้องประสานเสียงสำหรับวงดอแก้วคอรัส
2. ได้เพลงประสานเสียงสำหรับวงประสานเสียงดอแก้วคอรัส
3. ได้แผนการพัฒนางวดอกแก้วคอรัส

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ทฤษฎีหลัก

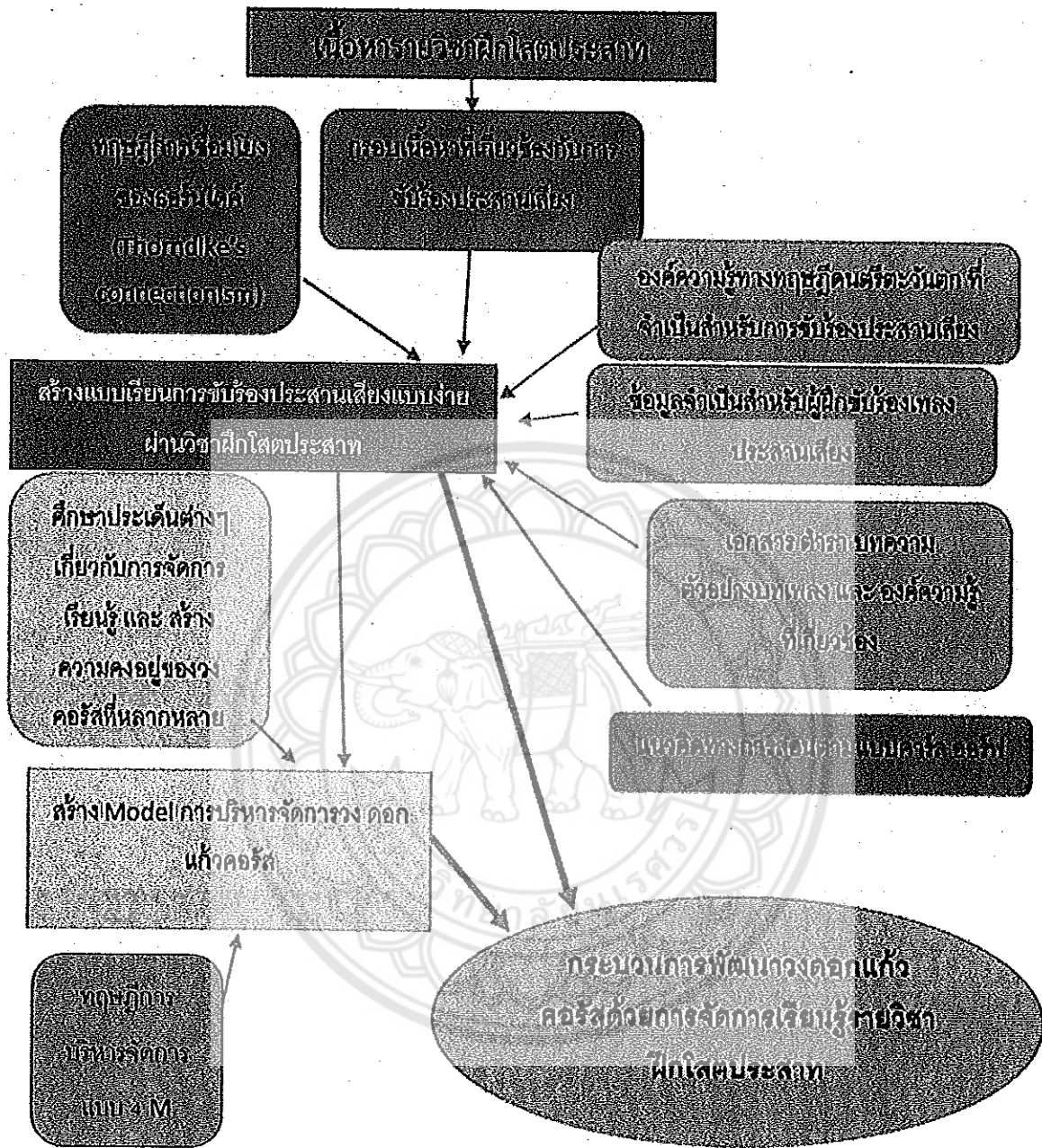
1. ทฤษฎีการเรียนรู้ (ทฤษฎีการเชื่อมโยง ของ ธอร์นไคค์)
2. ทฤษฎีดนตรีตะวันตก

ทฤษฎีรอง

1. ทฤษฎีการบริหารจัดการแบบ 4 M

แนวคิดในการวิจัย

3. แนวคิดทางการสอนตามแบบคาร์ล ออร์ฟ

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

แบบฝึก	หมายถึง	แบบฝึกที่สร้างขึ้นเพื่อฝึกการขับร้องประสานเสียง โดยมีพื้นฐานมาจากการประยุกต์เนื้อหาในรายวิชา ฝึกสอดประสาน
วงคอรัส	หมายถึง	วงดอกแก้วคอรัส ของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
วิชาฝึกสอดประสาน	หมายถึง	วิชาที่บรรจุอยู่ในหลักสูตรดุริยางคศาสตร์ ตะวันตก มหาวิทยาลัยนเรศวร นำมาใช้เป็นข้อมูลสำคัญในการสร้างแบบฝึกการขับร้องประสานเสียง ในงานวิจัยชิ้นนี้
Model	หมายถึง	รูปแบบสำเร็จรูปในการพัฒนางวงดอกแก้วคอรัส

บทที่ 2

เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่อง กระบวนการพัฒนาดอกแก้วคอรัสด้วยการจัดการเรียนรู้รายวิชาฝึกโสตประสาท ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำรา และ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยจัดหมวดหมู่ของเอกสารต่างๆไว้ดังนี้ คือ

1. องค์ความรู้เกี่ยวกับการขับร้องและการขับร้องประสานเสียง
2. องค์ความรู้เกี่ยวกับการฝึกโสตประสาท
3. องค์ความรู้เกี่ยวกับการสอน
4. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
5. งานวิจัยใน และ ต่างประเทศ

1. องค์ความรู้เกี่ยวกับการขับร้องประสานเสียง

1.ความเป็นมาในเอเชีย

วัฒนธรรมการขับร้องประสานเสียงตั้งตัวซ้ำในทวีปเอเชียคือหลายประเทศมีวัฒนธรรมและศาสนาของตนเองที่ใหญ่และแข็งแรงมากอยู่แล้ว ทั้งฮินดู เต๋า ซินโต อิสลาม และ พุทธ ที่ทำให้วัฒนธรรมแบบคริสเตียนเข้าถึงและพัฒนาตัวได้ยาก อันรวมไปถึงการขับร้องประสานเสียงแบบตะวันตก อย่างไรก็ตาม มีข้อยกเว้นอยู่สองกรณีสำคัญด้วยกัน กรณีแรกคือการที่สเปนได้ฟิลิปปินส์เป็นอาณานิคมซึ่งเกิดขึ้นล่วงหน้ามาก ในระหว่างปี 1564-1898 ทำให้ในฟิลิปปินส์มีกิจกรรมด้านนี้ ที่ค่อนข้างซับซ้อนและแข็งแรงหลายๆศาสนาชุมชนเองได้จัดกิจกรรม ทั้งงานด้านสังคมและศาสนาที่ทำให้เครือข่ายด้านการขับร้องประสานเสียงมีความแข็งแรง อีกหนึ่งในเมืองที่น่าศึกษาคือเมืองมินลาที่มีประชากรถึงสามในสี่ที่นับถือศาสนาคริสต์ กรณียกเว้นอีกกรณีคือเหล่าเมืองท่าสำคัญในเอเชีย เช่น ไต้หวัน สิงคโปร์ ฮองกง และมาเก๊า การปรากฏตัวของชาวโปรตุเกสในไต้หวัน และมาเก๊า ได้ส่งอิทธิพลเช่นเดียวกันกับการปรากฏตัวของชาว อังกฤษในฮองกงและสิงคโปร์ชุมชนคริสเตียนที่เข้าไปตั้งถิ่นฐานได้พัฒนา กิจกรรมด้านการขับร้อง ประสานเสียงตลอดทั้งศตวรรษ อย่างไรก็ตาม ตลอดทั้งคริสต์ศตวรรษที่ 19 นี้กิจกรรมการขับร้อง ประสานเสียงในทวีปเอเชียยังคงค่อนข้างอยู่ในวงจำกัด และ ผู้อำนวยการเพลงวงขับร้องประสานเสียงก็ยังคงอยู่ในระดับสมัครเล่นที่มีประสบการณ์จำกัด กิจกรรมการขับร้อง ประสานเสียงนี้ที่หลักๆ แล้ว ถูกจัดการโดยองค์กรด้านคริสตศาสนาไม่ว่าจะเป็นนิกาย คาทอลิก หรือ โปรเตสแตนต์ ก็ยังคงเป็นกิจกรรมที่ต่างคนต่างทำ ในคริสต์ศตวรรษที่ 20 โดยเฉพาะในครึ่งหลังเราจึงได้เห็นการขยายตัวของกิจกรรมทางดนตรี และการขับร้องประสานเสียงแบบตะวันตกที่แผ่ไปทั่วทุกส่วนของโลก เป็นศตวรรษแห่งการออกตัวของกิจกรรมการขับร้องประสานเสียงในประเทศนอกเหนือยุโรป และเป็นยุคแห่งโลกาภิวัตน์ทางดนตรีที่การพัฒนาทางดนตรีเป็นไปอย่างเข้มข้น และรวดเร็วรวมถึงการเปลี่ยนแปลงและการแลกเปลี่ยนทางดนตรี ที่เกิดขึ้นระหว่างหลายประเทศทั่วโลก (องรี ปอมบดอร์ .หน้า 26-27.2554)

2. องค์ความรู้เกี่ยวกับการฝึกโสตประสาท

2.1 ความหมายของการฝึกโสตประสาท

ในส่วนของความหมายของการฝึกโสตประสาท (Sight singing) Jane Marie Kuehne (2003. 2) ได้กล่าวไว้ว่า การฝึกโสตประสาทเป็นกระบวนการเรียนรู้ทางการฟังอย่างต่อเนื่องและฝึกฝนอย่างถูกต้องและสม่ำเสมอเช่นเดียวกับดนตรีแขนงอื่นๆที่ต้องอาศัยการฝึกทักษะอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดความ

ชำนาญ ในขณะที่ Alan C. McClung (2008.255) ได้ทำการวิจัยเรื่อง Sight-Singing Scores of High School Choristers with Extensive Training in Movable Solfge Syllables and Curwen Hand Signs ได้กล่าวถึงความสำคัญของการฝึกโสตประสาทและการศึกษาเอกสารทางดนตรีที่มีความสำคัญต่อกระบวนการถ่ายทอดและศึกษา โดยได้อ้างถึง (MENC, 1994) ว่าการศึกษาเอกสารทางดนตรีอย่าง หลากหลาย เป็นเป้าหมายหลักและสำคัญในการเรียนรู้และนำความรู้ที่ได้ไปถ่ายทอดหรือใช้ในการสอนดนตรี การฝึกโสตประสาทการฟัง (Sight singing) เป็นสิ่งท้าทายและเป็นองค์ประกอบทางดนตรีที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะกับเยาวชนและนักดนตรีรุ่นใหม่

การฝึกโสตประสาทเป็นกระบวนการฝึกทักษะทางดนตรีที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นการพัฒนาทักษะการฟัง แยกโสตประสาท อ่านโน้ต เขียนโน้ต การเคลื่อนไหวร่างกาย และการขับร้อง ทั้งหมดนี้มีการใช้ทฤษฎีทางดนตรีตะวันตกเป็นองค์ประกอบสำคัญทั้งสิ้น Reifinger ได้ยกตัวอย่างในเรื่องนี้ว่า “การฝึกโสตประสาทในกระบวนการต่างๆในเรื่องขั้นคู่เสียง (Intervals) ควรจัดขึ้นสำหรับการผู้ที่ฝึกโสตประสาทในระยะแรกและสมควรจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมส์สอดแทรกในกิจกรรม เพื่อให้กระบวนการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติดำเนินไปอย่างสนุกสนาน สำหรับการฝึกทักษะการร้องในกระบวนการฝึกโสตประสาท การขับร้องเสียงประสานโดยร้องพื้นฐานโน้ตแบบขั้นคู่เสียงซึ่งเป็นสิ่งที่ท้าทายมากสำหรับผู้ฝึกผ่านการฝึกขั้นต้นมาแล้ว” (2009,2) ระยะเวลาในการฝึก และ กระบวนการฝึกอย่างต่อเนื่องเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการฝึกโสตประสาท De Zeeuw and Foltz. ได้กล่าวไว้ในงานวิจัยเรื่อง Sight Singing and Related Skills ว่าความคิดในการลดระยะเวลาในการจัดการเรียนรู้เนื้อหาต่างๆทางดนตรีตะวันตกในบางกรณีก็ยังไม่เหมาะสมในการจัดการในสถานการณ์จริงโดยเฉพาะอย่างยิ่งกระบวนการฝึกโสตประสาท การศึกษาทฤษฎีดนตรีตะวันตก กิจกรรมการฝึกโสตประสาทสมควรที่จะมีการจัดการเรียนรู้และฝึกทักษะอย่างต่อเนื่อง 1-2 ปี ถึงจะมีความเป็นไปได้และเหมาะสม (1975.4)

2.2 ประโยชน์ของการฝึกโสตประสาท

ประโยชน์ของการฝึกโสตประสาท (Sight singing) ที่มีต่อการขับร้องประสานเสียงมีอย่างมาก โดยเฉพาะการนำเสนอผลงานเพลงที่มีคุณภาพ การแสดงผลงานของวงขับร้องประสานเสียงสามารถหล่อหลอมจิตวิญญาณและประสานความร่วมมือของนักร้องในวงที่ถ่ายทอดออกมาผ่านบทเพลงและรูปแบบการนำเสนออย่างเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน วงขับร้องประสานเสียงคือการรวมตัวกันของนักร้องเดี่ยวที่ผ่านการฝึกการขับร้องและมีเทคนิคการนำเสนอบทเพลงที่แตกต่างกันจำนวนมากมารวมขับร้องเพลงอยู่ในทีมเดียวกัน เพื่อสร้างสรรค์การแสดงตลอดจนขับร้องบทเพลงให้มีเสียงประสานที่ออกมาเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ซึ่งเป็นการลดช่องว่างของการแข่งขันกันเองระหว่างนักร้องเดี่ยวที่เป็นสมาชิกในวง มีผลการวิจัยหลายชิ้นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการและการนำเสนอผลงานของวงประสานเสียง (Choral) ได้ข้อสรุปว่าในวงประสานเสียงที่ประกอบไปด้วยนักร้องเดี่ยวที่มีคุณภาพและมีรูปแบบการนำเสนอผลงานเพลงที่แตกต่างกัน สามารถสร้างจุดเด่นในการนำเสนอได้อย่างน่าดึงดูดใจและหลากหลาย ซึ่งทั้งหมดที่กล่าวมาการนำเสนอผลงานของวงขับร้องประสานเสียงมีส่วนสำคัญคือผู้ควบคุมวงหรือผู้ฝึกสอนที่เราเรียกว่าไวทยากร (Conductor) ต้องสามารถควบคุมการผลิตเสียงร้องให้นำเสนอออกมาอย่างมีคุณภาพควบคู่กับดนตรีประกอบที่สมบูรณ์ (Debra S. Atkinson. 2010.25)

3. องค์ความรู้เกี่ยวกับการสอน

3.1 การสอนรูปแบบของคาร์ล ออร์ฟ (Orff)

คาร์ล ออร์ฟ (Carl Orff) นักประพันธ์เพลงและนักดนตรีศึกษาชาวเยอรมัน เป็นผู้คิดค้นวิธีการสอนดนตรีโดยใช้เครื่องดนตรีขนาดเล็ก เป็นสื่อการสอน โดยจะจัดกิจกรรมและเนื้อหาให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก ออร์ฟมีความเชื่อว่าดนตรีเบื้องต้นสำหรับเด็กนั้น จะต้องสามารถ แสดงออกได้โดยง่าย เขาจึงได้รวมเอาดนตรี การเคลื่อนไหว และการพูดเข้าไว้ด้วยกัน ในการปฏิบัตินั้น เขาจะเน้นเรื่องจังหวะสำหรับการฝึกเบื้องต้น พร้อมกับกิจกรรมสร้างสรรค์อิสระ ไม่ว่าจะเป็นการร้องเพลง การเคลื่อนไหว การเล่นเครื่องดนตรีขนาดเล็ก ซึ่งเป็นเครื่องดนตรีที่มีระดับเสียงต่าง ๆ เด็กจะได้เรียนรู้จังหวะ ระดับเสียงต่างๆ การอ่านโน้ตต่างๆ การฝึกประสานเสียง รูปแบบของบทเพลง สีสัมผัสเสียง รวมถึงความรู้และความเข้าใจในสัญลักษณ์ทางดนตรีไปพร้อมๆ กัน ซึ่งเป็นการฝึกทักษะทางดนตรี ทั้ง การฟัง การร้อง และการบรรเลงเครื่องดนตรีโดยตรง (สุวิชญา ราพิงกิจ. หน้า 10-11.2557)

รัชกฤษ คงพินิจบรร.(หน้า 146.ม.ป.ป.) ได้อ้างถึง (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2541, หน้า 138-139) ไว้ว่ารูปแบบการสอนดนตรีของคาร์ล ออร์ฟ มีความยืดหยุ่น เหมาะกับการทำกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะขนาดออร์ฟที่สามารถถอดรางได้ สามารถลดจำนวนตัวโน้ตลงและใช้โน้ตเท่าที่จำเป็น ส่งผลให้เด็กไม่กลัวการเล่นดนตรีเพราะรู้สึกว่าการเล่นง่าย วิธีการของออร์ฟคือ การให้ผู้เรียนมีโอกาสร้องและทดลองสิ่งต่าง ๆ ทางด้านดนตรีโดยใช้การพูด การร้อง การเคลื่อนไหว และการใช้ความคิดสร้างสรรค์เป็นลักษณะที่สำคัญที่สุด ดังนั้น การสำรวจสิ่งต่าง ๆ รอบ ๆ ตัวเพื่อนำมาใช้ในการสร้างสรรค์จัดว่าเป็นกุญแจสำคัญของวิธีการนี้

สมเกียรติ สายวงศ์ และ ประพันธ์ศักดิ์ พุ่มอินทร์ (หน้า 3.2560) ได้กล่าวถึง การสอนดนตรีของออร์ฟ (Orff Schwerk) คาร์ล ออร์ฟ (Carl Orff, 1895 - 1982) นักประพันธ์เพลงและนักดนตรีศึกษาชาวเยอรมัน ผู้คิดค้นวิธีการสอนดนตรีผ่านสื่อการสอนที่เป็นเครื่องดนตรีขนาดเล็ก แต่หลักการสำคัญไม่ได้อยู่ที่การที่เด็กเล่นดนตรีขนาดเล็กเป็นอย่างเดียว แต่เป็นการจัดกิจกรรมและเนื้อหาที่สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก ออร์ฟมีความเชื่อว่าดนตรีเบื้องต้นสำหรับเด็กนั้นควรเป็นดนตรีที่สามารถแสดงออกได้โดยง่าย การสอนของเขา รวมเอาดนตรี การเคลื่อนไหว และการพูดเข้าด้วยกัน ในการปฏิบัติเขาได้เน้นเรื่องจังหวะในการฝึกเบื้องต้น และกิจกรรมสร้างสรรค์อิสระโดยเป็นการร้องเพลง การเคลื่อนไหว การเล่นเครื่องดนตรีขนาดเล็กที่มีระดับเสียงต่างๆ ซึ่งเด็กจะได้เรียนรู้จังหวะ ระดับเสียง การอ่านโน้ต การประสานเสียง รูปแบบบทเพลง สีสัมผัสเสียง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสัญลักษณ์ดนตรีไปพร้อมๆ กัน ซึ่งเป็นการฝึกสอดประสานทางดนตรีด้านต่างๆ ด้วยการฟัง การร้อง และการบรรเลงเครื่องดนตรีโดยตรง

เทพรัตน์ พานิชย์ (หน้า 2.2553) ได้อ้างถึง (ธวัชชัย นาควงษ์. 2543: 100) ไว้ว่า การสอนดนตรีสำหรับเด็กตามแนวคิดของออร์ฟ ตั้งอยู่บนพื้นฐานความเข้าใจในพัฒนาการเด็ก โดยที่ออร์ฟวางแผนการสอนเป็นลำดับขั้นต่อเนื่องกันโดยเริ่มจากความรู้ง่ายๆ สิ่งที้ง่ายที่สุดแล้วมีการสอนที่ต่อเนื่องจนไปสู่สิ่งที่ซับซ้อนที่สุด โดยใช้ประสบการณ์ของตนเองเป็นอุปกรณ์การสอนดนตรี

นอกจากนี้ เทพรัตน์ พานิชย์ (หน้า 10-11. 2553) ได้กล่าวอ้างถึง ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2544 : 107 - 111) โดยได้กล่าวถึงหลักการของคาร์ล ออร์ฟ ว่า คาร์ล ออร์ฟ จะเน้นที่กระบวนการ ผู้เรียนมีโอกาสร้องและทดลองสำรวจเกี่ยวกับองค์ประกอบดนตรีซึ่งสัมพันธ์กับการเคลื่อนไหว และได้รับประสบการณ์ตรงการจากประกอบกิจกรรมต่างๆ ในกระบวนการเรียนการสอนเนื้อหาที่ผู้เรียนสัมผัสกับสุนทรีย์ของดนตรี

กระบวนการที่ใช้เสมอ คือ การที่ผู้ได้เรียนสัมผัสดนตรีและถ่ายทอดการเคลื่อนไหว ในขั้นที่ 3 การเคลื่อนไหว เป็นไปในรูปของการสร้างสรรค์ และมาจบลงที่การสร้างสรรค์ทางดนตรีซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงประสบการณ์ทาง ดนตรีที่ผู้เรียนแต่ละคนมีอยู่และได้รับจากกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งผู้เรียนจะสำรวจทดลองเรื่องดังต่อไปนี้

1. การสำรวจเกี่ยวกับพื้นที่รอบตัว ผู้เรียนจะได้รับคำแนะนำให้ลองเคลื่อนไหวในลักษณะต่างๆ เพื่อ เรียนรู้และเกิดประสบการณ์ในการแสดงซึ่งมีส่วนสัมพันธ์กับองค์ประกอบของดนตรีเช่น การเคลื่อนไหวที่ แสดงถึงความหนัก เบา สูง ต่ำ ใน นอก เป็นต้น หลักการในการสำรวจทดลองเกี่ยวกับพื้นที่รอบๆ เกี่ยวกับการ เคลื่อนไหวใน 3 ลักษณะ คือ

- 1) การเคลื่อนไหวภายนอก ได้แก่ การเดิน การวิ่ง การคลาน เป็นต้น
- 2) การเคลื่อนไหวภายใน แก่ การเต้นของหัวใจ การหายใจ เป็นต้น
- 3) ความสัมพันธ์ของการเคลื่อนไหวภายนอกและภายใน ได้แก่ การหายใจเข้า ออกให้

สัมพันธ์กับการวิ่ง การเดิน เป็นต้น

2. การสำรวจเกี่ยวกับเสียง ได้แก่ การรับรู้และมีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องของเสียงในสิ่งแวดล้อม ใกล้ๆ ตัวผู้เรียน เช่น เสียงคุยกันของคน เสียงลากเก้าอี้ เสียงรลิ่ง เสียงนกร้อง เป็นต้น และนำมาสู่คุณภาพ ของเสียง คือ เสียงเบา เสียงดัง เสียงที่เกิดจากการตี เสียงที่เกิดจากการเป่า เป็นต้น ซึ่งในที่สุดจะนำไปสู่การ ร้องเพลง

3. การสำรวจเกี่ยวกับรูปร่างลักษณะ ได้แก่ การใช้การเคลื่อนไหวเพื่อแสดงถึงรูปแบบของดนตรีควบคู่ ไปกับการสำรวจพื้นที่รอบๆ ตัว และการสำรวจเกี่ยวกับเสียง ผู้เรียนทดลองเคลื่อนไหวเพื่อแสดงถึงรูปลักษณะ ของดนตรี เช่น ประโยคของเพลง รูปแบบของเพลง ทำให้ผู้เรียนมีประสบการณ์และเรียนรู้เกี่ยวกับรูปแบบของ ดนตรีโดยใช้การเคลื่อนไหวซึ่งมีส่วนสัมพันธ์เกี่ยวกับเรื่องเสียงด้วย

4. การเลียนแบบสู่การสร้างสรรค์ ผู้เรียนจะใช้กระบวนการเริ่มต้นจากการสังเกตการณ์เลียนแบบ การ เริ่มทดลองปฏิบัติด้วยตนเอง และท้ายที่สุดคือ การสร้างสรรค์ ในระยะเริ่มต้นผู้สอนเป็นตัวแบบ เพื่อให้ นักเรียนดูและลองปฏิบัติตาม จากนั้นลองให้นักเรียนคิดสร้างสรรค์ขึ้นมาเองโดยใช้รูปแบบที่ได้เห็นและทดลอง ปฏิบัติเป็นพื้นฐาน

5. การปฏิบัติเดี่ยวสู่การผสมวง ผู้เรียนแต่ละคนเริ่มสำรวจทดลองเพื่อเรียนรู้และเกิดประสบการณ์แก่ ตนเองในระยะแรก ต่อมา ผู้เรียนรวมกันเป็นวงเพื่อปฏิบัติกิจกรรม ตลอดจนร่วมกันคิดสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ ทำ ให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ทั้งการแสดงเดี่ยวและการแสดงรวมวง ซึ่งทั้ง 2 ลักษณะมีความสำคัญเท่าเทียมกันใน กิจกรรมดนตรี

6. การอ่านออกเขียนได้ เป็นลักษณะสำคัญประการหนึ่งของคาร์ล ออร์ฟ แต่ไม่ได้กำหนดแน่ชัดว่า เมื่อใดควรเริ่มแนะนำให้นักเรียนอ่านและเขียนโน้ตดนตรี หลังจากที่มีประสบการณ์ในเรื่อง การเคลื่อนไหวการเล่นดนตรี และมีแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบดนตรีแล้วการสอนดนตรีตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ เป็นการ สอนที่สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก โดยเน้นการสอนดนตรีที่让孩子ได้ลงมือปฏิบัติ มีปฏิสัมพันธ์กับวัตถุ ใน ทุกกิจกรรมไม่ว่าจะเป็นการเคลื่อนไหว การร้อง การเล่นเครื่องดนตรี ออร์ฟ เน้นการสร้างสรรค์ทำนองเพลง มากกว่าการจดจำตัวโน้ต และเน้นการสะสมประสบการณ์ด้วยการฝึกฝนอย่างเป็นธรรมชาติ

3.2 การจัดกิจกรรมการสอนดนตรี

เทพรัตน์ พานิชยิ่ง (หน้า 20 . 2553) ได้กล่าวอ้างถึง ฌูร์ท สุธจิดต์ ในเรื่องของ กิจกรรม การสอนดนตรี และเนื้อหาของการจัดกิจกรรมทางดนตรี ดังนี้คือ

เนื้อหาของกิจกรรมดนตรี ควรเป็นเรื่องเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อม ได้แก่ การเรียนรู้กับเสียงรอบๆ ตัว จังหวะของการพูด การเดิน ความเร็ว-ช้า ความสม่ำเสมอของจังหวะ และเนื้อหาดนตรีในระดับพื้นฐาน เช่น การรักษาจังหวะให้สม่ำเสมอ จังหวะเน้น จังหวะเบา ความดัง-ค่อย ความสูง-ต่ำ จังหวะหยุด จังหวะของทำนอง และสัญลักษณ์ที่ใช้ในการอ่านซึ่งเป็นสัญลักษณ์ง่ายๆ สื่อความหมายอย่างชัดเจนมิใช่เป็นสัญลักษณ์ดนตรี ถ้าผู้เรียนมีความพร้อมในทุกด้านดีพอสมควรแล้ว การให้สาระดนตรีขั้นพื้นฐานเป็นสิ่งที่ควรกระทำ

กิจกรรมการสอนดนตรี ควรใช้เทคนิควิธีสอนต่างๆ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากที่สุด เทคนิควิธีพื้นฐานที่ใช้กับผู้เรียนในระดับปฐมวัย ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนค้นคว้าสำรวจสิ่งที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง ใช้การปฏิบัติเป็นพื้นฐานโดยผู้สอนคอยชี้แนะหรือชี้แนะเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้หลังจากการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ นอกจากนี้การเรียนแนวคิดดนตรีควรกระทำซ้ำๆ โดยเปลี่ยนกิจกรรมไปเพื่อย้ำให้ผู้เรียนเข้าใจคิดดนตรีนั้นๆ อย่างแท้จริงและมั่นคงการร้องเป็นกิจกรรมที่ควรเน้นเสมอควบคู่ไปกับสมมติในการฟัง เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสพัฒนาแนวคิดด้านทำนอง และจังหวะที่ดีตั้งแต่เริ่มเรียนดนตรีการสร้างเรื่องราวในลักษณะนิทานเพลงหรือนิทานที่เกี่ยวข้องกับดนตรีเป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้เป็นอย่างดี กิจกรรมดนตรีจึงควรสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับนิทานการแสดงละครในลักษณะต่างๆ ด้วย (ณรุทธิ์ สุทธิจิตต์, 2534)

4. ทฤษฎี และ แนวคิดที่เกี่ยวข้อง

4.1 ทฤษฎีหลัก

1. ทฤษฎีการเชื่อมโยงของธอร์นไดค์ (Thorndike's connectionism)

ธอร์นไดค์ (Thorndike) เป็นผู้ค้นพบกฎการเรียนรู้จากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนองโดยการกระทำอย่างมีเป้าหมาย จากผลงานการทดลองจับแมวใส่กรงที่มีสลักประตูปิดไว้ให้แมวหาทางออกจากกรงเพื่อกินอาหาร โดยแมวจะต้องหาทางถอดสลักประตูให้ได้จึงจะได้กินอาหาร ซึ่งจากการทดลองพบว่า ในระยะแรกแมวใช้วิธีลองถูกลองผิด (trial and error) และค้นพบวิธีถอดสลักประตูโดยบังเอิญทำให้ประตูเปิดและออกมากินอาหารได้ การทดลองในครั้งต่อ ๆ มา แมวใช้เวลาน้อยลงในการหาทางออกมากินอาหารได้ การทดลองนี้ทำให้สามารถตั้งกฎการเรียนรู้ที่สำคัญดังนี้ (Gredler, 1997, p. 24)

1) กฎแห่งผล (law of effect) พฤติกรรมที่ตอบสนองต่อสิ่งเร้าใดที่ได้รับผลที่ทำให้ผู้เรียนพึงพอใจ ผู้เรียนจะกระทำพฤติกรรมนั้นซ้ำ ๆ อีกหรือเรียนรู้ต่อไป แต่ถ้าไม่ได้รับผลที่พึงพอใจผู้เรียนก็จะเลิกทำพฤติกรรมนั้น

2) กฎแห่งความพร้อม (law of readiness) การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีถ้าผู้เรียนอยู่ในภาวะที่มีความพร้อมทั้งร่างกายและจิตใจ การบังคับหรือฝืนใจจะทำให้หงุดหงิดไม่เกิดการเรียนรู้

3) กฎแห่งการฝึกหัด (law of exercise) การเรียนรู้จะคงทน หรือติดทนนานถ้าได้รับการฝึกหัดหรือกระทำซ้ำบ่อย ๆ

ทฤษฎีการเรียนรู้ของธอร์นไดค์เน้นความเชื่อมโยงของสิ่งเร้าและการตอบสนอง หากผลที่ตามมาหลังปฏิบัติเป็นสิ่งที่น่าพอใจความเชื่อมโยงของสิ่งเร้าและการตอบสนองก็จะแน่นแฟ้นมากยิ่งขึ้น ในการประยุกต์สู่การสอน ทฤษฎีการเรียนรู้ของธอร์นไดค์ประยุกต์ไปใช้ในการเรียนการสอนได้ดังนี้

1) การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นพฤติกรรมที่ชัดเจน เฉพาะเจาะจงซึ่งทำให้สามารถวัดผล ประเมินผลได้ว่าเกิดการเรียนรู้หรือไม่ โดยสังเกตจากพฤติกรรมที่เกิดขึ้น และแจ้งให้ผู้เรียนทราบพฤติกรรมที่คาดหวัง

2) ก่อนเรียนควรสำรวจว่าผู้เรียนมีความพร้อมด้านร่างกาย จิตใจและมีความรู้พื้นฐานเดิมที่พร้อมในการเรียนรู้หรือไม่ เพื่อหาแนวทางในการเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียน

3) ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติ การเผชิญสถานการณ์ปัญหาซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลองถูกลองผิด เพื่อหาทางแก้ปัญหาด้วยตนเอง ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจเมื่อค้นพบวิธีการแก้ปัญหาได้

4) ควรศึกษาว่าอะไรคือรางวัลหรือผลที่ผู้เรียนพึงพอใจ เพื่อใช้เป็นสิ่งเร้าให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้หรือแสดงพฤติกรรมนั้นซ้ำอีก

5) ควรให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนสิ่งที่เรียนรู้แล้วอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้เกิดทักษะในสิ่งนั้น

1. ทฤษฎีดนตรีตะวันตก

ขั้นคู่เสียงมีอยู่ด้วยกัน 5 ชนิดที่ต่างก็มีคุณสมบัติที่แตกต่างกัน ได้แก่ เมเจอร์ (Major) ไมเนอร์ (Minor) เพอร์เฟ็ค (Perfect) ดิมินิช (Diminished) และ อ็อกเมนเต็ด (Augmented)

ขั้นคู่เสียงแบบเมเจอร์ (Major Intervals)

ขั้นคู่เสียงชนิดเมเจอร์ (Major intervals)

จะเห็นขั้นคู่ที่แสดงความเป็นเมเจอร์ได้ที่ ขั้นคู่ 2 คู่ 3 คู่ 6 และ คู่ 7 ทางลัดของการสังเกตหาขั้นคู่เมเจอร์สามารถทำได้อย่างไรโดยการดูจากตอนเริ่มต้นการใช้สเกลเมเจอร์ ตัวอย่าง เช่น ถ้าคุณต้องการหาว่าขั้นคู่ 3 เมเจอร์ (major 3rd) เมื่อนับมาจากตัวมี (E) ให้ดูจากบันไดเสียงแล้วนับไปตัวที่สาม นักดนตรีส่วนใหญ่ใช้วิธีนี้เช่นกัน

วิธีอื่นๆที่จะหาขั้นคู่เสียงคือการนับจากความห่างของครึ่งเสียง และเสียงเต็มตามตารางด้านล่าง

ชนิด	การนับแบบครึ่งเสียง	การนับแบบเต็มเสียง
Major second	2 ครึ่งเสียง	1 เสียง
Major third	4 ครึ่งเสียง	2 เสียง
Major sixth	9 ครึ่งเสียง	4 เสียง ครึ่ง
Major seventh	11 ครึ่งเสียง	5 เสียง ครึ่ง

ตารางที่ 1 ขั้นคู่เสียงชนิดเมเจอร์

ขั้นคู่เสียงแบบไมเนอร์ (Minor Intervals)

ขั้นคู่แบบไมเนอร์จะมีความใกล้เคียงกับขั้นคู่ประเภทเมเจอร์ ต่างกันแค่คู่ 2 คู่ 3 คู่ 6 และคู่ 7 เมื่อเปรียบเทียบดูว่าสิ่งใดที่แตกต่างกันระหว่างขั้นคู่เสียงประเภทเมเจอร์ และ ไมเนอร์ นั่นคือความห่างกันครึ่งเสียง (1 Semitone) ระหว่างเมเจอร์และไมเนอร์ตามตารางด้านล่าง

ชนิด	การนับแบบครึ่งเสียง	การนับแบบเต็มเสียง
Minor second	ครึ่งเสียง	ครึ่งเสียง
Minor third	3 ครึ่งเสียง	1 เสียง ครึ่ง
Minor sixth	8 ครึ่งเสียง	4 เสียง
Minor seventh	10 ครึ่งเสียง	5 เสียง

ตารางที่ 2 ขั้นคู่เสียงชนิดไมเนอร์

คุณสามารถใส่ชื่อของขั้นคู่เสียงแบบเมเจอร์โดยการศึกษาจากสเกลเมเจอร์ และ สเกลไมเนอร์ โดยศึกษาตามหน้าที่ของเสียงนั้นๆในบันไดเสียงที่บทเพลงกำลังดำเนินอยู่ได้ เช่น ในบันไดเสียงไมเนอร์ โน้ตตัวที่สองจะเป็นคู่สองเมเจอร์ เป็นต้น

ขั้นคู่เสียงแบบเพอร์เฟกซ์ (Perfect Intervals)

ขั้นคู่เสียงแบบเพอร์เฟกซ์เป็นขั้นคู่เสียงที่สามารถพูดได้ว่าได้รับความยุติธรรมที่สุด กล่าวคือมีปรากฏทั้งในบันไดเสียงเมเจอร์ และ ไมเนอร์ ดังนั้นมันจึงไม่สำคัญเลยว่าคุณสะดวกที่จะใช้ในบันไดเสียงใดมากกว่ากัน เพราะทั้งสองบันไดเสียงคุณจะสามารถพบขั้นคู่แบบเพอร์เฟกซ์ได้ ความสัมพันธ์ต่างๆตามตารางถัดไป

ชนิด	การนับแบบครึ่งเสียง	การนับแบบเต็มเสียง
Unison	อยู่ตำแหน่งเดิม	อยู่ตำแหน่งเดิม
Perfect fourth	5 ครึ่งเสียง	2 เสียง ครึ่ง
Perfect fifth	7 ครึ่งเสียง	3 เสียง ครึ่ง
Perfect octave	12 ครึ่งเสียง	6 เสียง

ตารางที่ 3 ขั้นคู่เสียงชนิดเพอร์เฟกซ์

(อดัม มิเดียร์. หน้า 41-44.2560)

4.2 ทฤษฎีเรื่อง

ทฤษฎี 4 M ของ

1. Man คือ การบริหารกำลังคน จะใช้คนอย่างไรให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลกับงานให้มากที่สุด
2. Money คือ การบริหารเงิน จะจัดสรรเงินอย่างไรให้ใช้จ่ายต้นทุนน้อยที่สุดและให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผล
3. Materials คือ การบริหารวัสดุในการดำเนินงานว่าจะทำอย่างไรให้สิ้นเปลืองน้อยที่สุด หรือเกิดประโยชน์สูงสุด
4. Management คือ การจัดการ คือกระบวนการจัดการบริหารควบคุมเพื่อให้งานทั้งหมดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลอย่างเต็มที่ (วิวรรณ ธาราหิรัญโชติ. 2557)

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยในประเทศ

เทพรัตน์ พานิชย์ (บทคัดย่อ. 2553) ได้ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์มากขึ้นหลังจากได้รับการใช้กิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของออร์ฟ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความคิดสร้างสรรค์มากขึ้นหลังจากไม่ได้รับการใช้กิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของออร์ฟ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้พบว่า นักเรียนที่ได้รับการใช้กิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของออร์ฟมีความคิดสร้างสรรค์มากกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการใช้กิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของออร์ฟ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ดนตรีของออร์ฟนั้นทำความเข้าใจได้ง่ายไม่มีรูปแบบที่ตายตัวการนำแนวทางต่าง ๆ มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมไทย เพลงไทย จึงเป็นไปได้อย่างลงตัว ซึ่งเป้าหมายหลักของวิธีการสอนของออร์ฟ คือ

การที่ เด็กแสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์ด้วยการแต่งทำนองหรือจังหวะขึ้นใหม่โดยการใช้โน้ตดนตรี 5 ตัว ที่เรียกว่า เพนตาโทนิค (pentatonic) มีเสียงหลัก ๆ อยู่ 5 เสียง ซึ่งเป็นบันไดเสียงที่คนไทยคุ้นเคยเป็นอย่างดี เนื่องจากเพลงไทยเดิมส่วนใหญ่จะใช้โน้ตจากบันไดเสียงเพนตาโทนิคมาประพันธ์ทำนอง ทำให้เอื้อต่อการนำไปบรรเลงในรูปแบบของการใช้คีตปฏิภาณ (improvisation) รัชกฤษ คงพิณจบวร.(148. ม.ป.ป.)

วรรณิ เพลินทรัพย์ (26. 2554) ได้อ้างถึง กิตติวัฒน์ ขวัญมงคล (2552) ได้ศึกษาชีวประวัติและวิธีการขับร้อง สมเสียร พานทอง (ชายเมืองสิงห์) พบว่าในการขับร้องเป็นการขับร้องเสียงเอื้อน ที่นำทำนองเพลงพื้นบ้าน พื้นเมืองมาผสมกับเพลงสากล ประกอบกับการใช้เสียงทำนองเพลงกล่อมเด็กเข้าผสมผสาน ทำให้บทเพลงมีเอกลักษณ์ที่เห็นได้อย่างชัดเจนและลักษณะการใช้ลมในการขับร้อง ซึ่งจะต้องหายใจโดยการหายใจต้องผ่านทั้งทางจมูกและปากพร้อมกันทั้งสองทาง โดยทางจมูก 20% ทางปาก 80% เพราะการหายใจทางปากนั้นเก็บลมได้มากกว่าและเร็วกว่าการหายใจทางจมูกเพียงอย่างเดียว

วิระภัทร์ ชาตินุช (2560.83) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาโสตทักษะวิชาดนตรีสากลโดยใช้ชุดกิจกรรมตามแนวคิดของธอร์นไคค์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้สรุปผลการวิจัยในตอนต้นที่ 1 ไว้ว่า ผลการพัฒนาโสตทักษะวิชาดนตรีสากล ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดชัยพฤกษ์มาลาพบว่า นักเรียนทุกคนมีคะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ที่ตั้งไว้ จะเห็นได้ว่าเดิมนักเรียนมีคะแนนต่ำแต่พอใช้ชุดกิจกรรมจึงมีการพัฒนาการขึ้นถึงแม้ว่าจะไม่มากจากเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 โดยมีนักเรียนที่ได้คะแนนระหว่าง 75-79 จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 40 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด 15 คน โดยชุดกิจกรรมการพัฒนาโสตทักษะนั้นจะมุ่งเน้นให้นักเรียนร้องตามเสียงโน้ตที่ไคเยินพร้อมทำสัญญาณมือ โคดาเย (Kodaly)

แนวความคิดเกี่ยวกับการสอนบันไดเสียงทั้งทางเมเจอร์ (Major Scale) และบันไดเสียงทางไมเนอร์ (Minor Scale) มีความสำคัญต่อการเรียนดนตรี เพราะบันไดเสียงเป็นการเรียงลำดับโน้ตทุกตัวที่อยู่ในคีย์ที่กำหนด เป็นการกำหนดระบบในการประพันธ์เพลงและกำหนดวิธีการในการฝึกหัดดนตรีพื้นฐานที่ละเอียดไม่ได้ ดังนั้นผู้เรียนจึงจำเป็นต้องมีความรู้เรื่องโครงสร้างของบันไดเสียงทั้งเมเจอร์ (Major) และไมเนอร์ (Minor) ชนิดต่างๆ คือ เนเจอร์ลไมเนอร์ (Natural Minor), ฮาร์โมนิกไมเนอร์ (Harmonic Minor) และ เมโลดิกไมเนอร์ (Melodic Minor) สามารถเข้าใจเครื่องหมายกำหนดบันไดเสียงที่ระบุไว้ในแต่ละบทเพลงได้อย่างถูกต้องสามารถลำดับโน้ตต่างๆ บันไดเสียงทุกประเภทที่กล่าวมา อย่างไรก็ตามแม้ผู้เรียนจะมีความรู้ทางทฤษฎีดนตรีเกี่ยวกับบันไดเสียงที่ดีแล้วแต่วิธีการฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการไล่บันไดเสียงนั้นอาจมีความยากสำหรับผู้เริ่มฝึกหัด (สมเกียรติ สายวงศ์ และ ประพันธ์ศักดิ์ พุ่มอินทร์ .หน้า3.2560)

ท่อนที่เนื้อดนตรีเป็นแบบโพลีโฟนีนั้น ผู้วิจัยขอให้นักเรียนประสานเสียงมันใจในโน้ตของตัวเองก่อนด้วยการที่แยกซ้อมแต่ละแนวเสียงเพื่อที่จะได้สร้างความแม่นยำในการร้องและไม่มีแนวเสียงอื่นรบกวน จากนั้นจึงใช้วิธีการอธิบายให้นักเรียนประสานเสียงเข้าใจว่าใครกำลังร้องทำนองหลัก ร้องทำนองของตัวเองให้ทุกแนวเสียงได้ฟัง เพื่อที่แต่ละแนวจะได้เข้าใจและพอจำได้ว่าแนวไหนกำลังร้องทำนองหลักของเพลงอยู่ เมื่อทราบแล้วตนเองจะได้ฟังทำนองหลักและลดระดับเสียงของตัวเองลง เมื่อฟังกันมากขึ้นแนวทำนองหลักก็จะโดดเด่นออกมาจากแนวประสานเสียง (อภิชัย ตระกูลเดช. หน้า 35.2556)

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

การฝึกโสตประสาทคือการเก็บข้อมูลการวิจัยที่เป็นหลักสำคัญที่สุด ดูจากคะแนนหลังการสอบเสร็จสิ้นโดยกลุ่มตัวอย่าง 2 คนใน 1 วัน ในแบบทดสอบแรกกลุ่มตัวอย่างทั้งสองคนสามารถเล่นซ้ำไปมาหลายครั้งอย่างชำนาญตามความเหมาะสม เพื่อให้ผลการวิจัยออกมาแม่นยำที่สุดเรื่องของวลีเพลงจึงต้องมีการสร้างออกมาให้เป็นรูปแบบที่ชัดเจนยิ่งขึ้น ถึงแม้ว่ารูปแบบที่สร้างไว้แล้วจะมีลักษณะเป็นที่ยอมรับได้ก็ตามแต่การตรวจสอบอีกครั้งให้มีคุณภาพที่สามารถส่งผลให้ผลการศึกษากลับมาเที่ยงตรงจึงจำเป็นอย่างยิ่งไม่ว่าจะเป็นทำนองแต่ละทำนอง การบันทึกโน้ตลงบนบรรทัด 5 เส้น หรืออื่นๆก็ตาม (Alan C. McClung p.206. 2008)

การสอนด้วยกระบวนการฝึกโสตประสาทเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เก่าแก่อีกกระบวนการหนึ่ง ซึ่งเป็นพื้นฐานของการจัดการเรียนรู้ทางดนตรีตะวันตกในปัจจุบัน มีการบรรจุไว้ในหลักสูตรการศึกษาดนตรีที่นิยมกันอย่างแพร่หลาย ซึ่งมีการสืบทอดกันมาเป็นระยะเวลาอันยาวนานตั้งแต่ยุคบุกเบิกคือยุคของ กิโด เด ออเรซโซ (Guido d'Arezzo) ซึ่งมีช่วงอายุอยู่ในปี ค.ศ. 990-1050 ซึ่ง กิโด เด ออเรซโซ เป็นผู้คิดค้นการใช้ "สัญลักษณ์มือ" ซึ่งเป็นหนึ่งในเทคนิคการสอนในทฤษฎีการสอนฝึกโสตประสาทที่ได้พัฒนาขึ้นเป็นครั้งแรกอย่างเป็นรูปแบบในยุคกลางของ โซลมิเซชัน (solmization) ได้มีการเปลี่ยนไปเล็กน้อยจนกระทั่งในศตวรรษที่สิบเจ็ด เมื่อนักดนตรีชาวฝรั่งเศสเริ่มพัฒนาสิ่งที่เรารู้จักกันอย่างแพร่หลายในวันนี้ในชื่อของเป็นระบบ เสียงโดคงที่ (fixed do) นี้เป็นจุดเริ่มต้นของแนวคิดใหม่ที่เรียกว่า "การเคลื่อนย้ายได้" (โดยใช้หลักการของ Solfege ในการฝึกโดยตัวแรกของบันโดเสียงจะถูกเรียกว่าโดเสมอ) เมื่อเทียบกับระบบ เสียงโดคงที่ (fixed do) โดยที่ "C" ถูกกำหนดให้เป็นเสียง "โด" และตำแหน่งของ "D" ต้องเป็นเสียง "เร" เสมอ เป็นต้น (Roger E. Foltz. 3. -)

โซลเฟรจก์ (Solfege) เป็นเครื่องมือที่ใช้ร่วมกันสำหรับการกำกับดนตรีในวงประสานเสียง และการประยุกต์ใช้กับดนตรีสมัยนิยมทำให้ได้รับประโยชน์มากมาย โดยทั่วไปดนตรีสมัยนิยม (Popular music) จะแตกต่างจากดนตรีคลาสสิกในเรื่องของรูปแบบของการประพันธ์ ซึ่งในเพลงสมัยนิยมมีการใช้รูปแบบของการเคลื่อนที่ของโด (Move Do) อย่างหลากหลายโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มผู้ที่เริ่มเรียนรู้ในดนตรีสมัยนิยม มีการใช้รูปแบบการฝึกแบบโซลเฟรจก์ที่ดูเหมือนจะยากและเป็นสิ่งเรียนรู้สิ่งใหม่ เนื่องจากเพลงสมัยนิยมมีลักษณะเด่นอยู่กล่าวคือมีการเล่นซ้ำท่อน อาจจะมีมากหรือน้อย 2 หรือ อาจจะมีถึง 4 ท่อน ซึ่งในการฝึกในรูปแบบของโซลเฟรจก์นี้ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แบบซ้ำไปซ้ำมา และไม่ใช่ว่าเป็นเพียงกล่าวกันในทฤษฎีทางดนตรีเท่านั้น แต่เป็นการวางแผนจัดการเรียนรู้และนำสู่การฝึกปฏิบัติจริง ตัวอย่างเช่นเพลงที่ผู้เขียนแต่งขึ้นมาคือ "Save Tonight" ของผู้เขียนเอง (Alec Schumacker .2013.107)

5. สร้างชุดแบบฝึก และ จัดทำข้อมูล																				
C.การประมวลผลการวิเคราะห์ข้อมูล																				
6. ประมวลผลและวิเคราะห์																				
D.การเขียนรายงานและการเผยแพร่ผลงาน																				
7. จัดพิมพ์รายงาน และ สรุปผล																				

6. วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ลำดับขั้นตอนของการวิเคราะห์และสร้างสรรค์ข้อมูลในการวิจัยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

6.1. วิเคราะห์ข้อมูลตามรูปแบบของการวิจัยเชิงคุณภาพ

- โดยการจัดกระทำข้อมูล และ สร้างสรรค์ผลงานในบริบทต่างๆที่เกี่ยวข้องและเรียบเรียงให้สอดคล้องกับ จุดประสงค์การวิจัย

6.2. นำเสนอข้อมูลรูปแบบเชิงพรรณนาโวหาร สอดแทรกหลักทฤษฎีดนตรีตะวันตกเพื่อให้เข้าใจลักษณะของงานวิจัยอย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

บทที่ 4

แบบฝึกในวิชาฝึกโสตประสาทเพื่อพัฒนาการขับร้องประสานเสียง

จากจุดประสงค์เชิงสร้างสรรค์ของการศึกษาในครั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างชุดการฝึกอันเกิดจากการพัฒนาและบูรณาการควบคู่กันระหว่างการฝึกโสตประสาทและการขับร้องประสานเสียงเพื่อให้สามารถฝึกนักเรียนวงประสานเสียงได้อย่างง่ายและรวดเร็วขึ้นพร้อมที่จะร้องได้จริง ในขั้นต้น ก่อนที่จะต่อยอดฝึกในขั้นสูงต่อไปในการรวมวงประสานเสียง และ อีกจุดประสงค์หนึ่งเพื่อสร้างแผนผังการพัฒนาวงคอรัสสู่ความสำเร็จ ผู้วิจัยได้สรุปผลการศึกษาและเรียบเรียงเป็นหัวข้อไว้ดังนี้ คือ

1. ชุดการฝึกในวิชาฝึกโสตประสาทเพื่อพัฒนาการขับร้องประสานเสียง

1.1 แยกประสาทสมองซีกซ้าย และ ขวา

1.2 การออกเสียงและกำหนดลม

1.3 การขับร้องร้องประสานเสียง 2 แนว

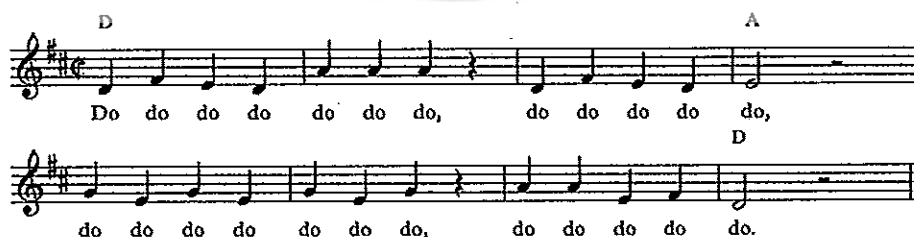
ในการสร้างแบบฝึกและกิจกรรมในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เพลง DoDo ซึ่งเป็นเพลงสำหรับเด็กที่ได้จากการอบรมการสอนดนตรีแบบออร์ฟ มาเป็นต้นแบบในการสร้างสรรค์ครั้งนี้

สาเหตุที่เลือกเพลง DoDo นี้เนื่องจาก เป็นเพลงที่ผู้วิจัยได้มาจากการอบรมดนตรีออร์ฟ แห่งประเทศไทย ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพลงนี้สามารถนำมาปรับเข้าสู่กระบวนการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ ได้อย่างหลากหลาย สามารถใช้การเคลื่อนไหวเข้าร่วมในการจัดการเรียนรู้ได้ด้วย ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญและสนใจที่จะนำมาใช้เป็นต้นแบบในการศึกษาวิจัย โดยในการนี้ผู้วิจัยได้ใช้องค์ประกอบสำคัญต่างๆในเพลงนี้มาใช้เป็นในการสร้างแบบฝึก คือ

1. บันไดเสียง และ ช่วงเสียง
2. จังหวะ และ ส่วนโน้ต
3. คอร์ด

Do Do

Soili Perkiö

ภาพที่ 2 เพลง DoDo ซึ่งเป็นเพลงสำหรับเด็กที่ได้จากการอบรมการสอนดนตรีแบบออร์ฟ

ผู้วิจัยวิเคราะห์เพลงด้วยทฤษฎีดนตรีตะวันตกเพื่อหาโครงสร้างทางดนตรีในส่วนต่างๆเพื่อนำองค์ประกอบที่สำคัญมาสร้างแบบฝึกดังนี้

บันไดเสียง และ ช่วงเสียง

เพลง DoDo เป็นเพลงเด็กเล่นใช้สำหรับเด็กจากการวิเคราะห์พบบันไดเสียงและช่วงเสียงที่ใช้ในบทเพลงพบผลการศึกษาดังนี้

1. บันไดเสียง (Key)

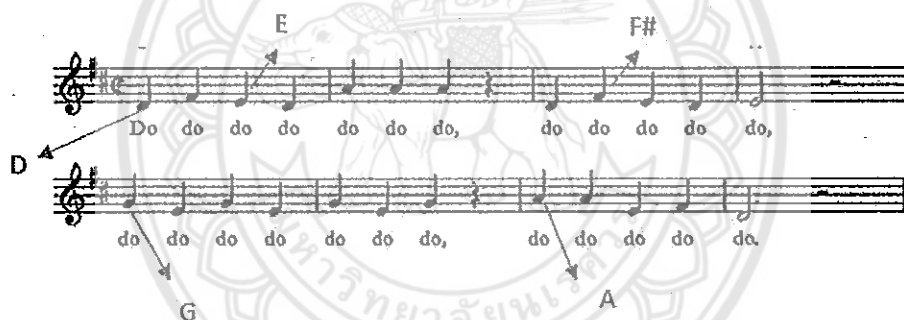
จากภาพที่ผู้วิจัยได้นำเสนอ เห็นได้ว่าเครื่องหมายกำหนดบันไดเสียง (Key Signature) ได้แสดงให้เห็นเครื่องหมายชาร์ป (#) ที่หัวบรรทัด 5 เส้น 2 ตัวที่บออยู่ที่ตำแหน่งตัวฟา (F) และตัวโด (C) นั้นแสดงให้เห็นได้ว่าเพลง DoDo ดำเนินทำนองอยู่ในบันไดเสียง เร เมเจอร์ (D Major) หรือ ที ไมเนอร์ (B minor)

แต่เมื่อพิจารณาคอร์ดที่ระบุมาในบทเพลงต้นฉบับแสดงให้เห็นเป็นคอร์ด D ในห้องที่ 1

 นั้นหมายความว่าเพลงนี้ดำเนินทำนองอยู่ในบันไดเสียง เร เมเจอร์ (D major)

2. ช่วงเสียง (Rang)

การศึกษาช่วงเสียงของเพลง DoDo นี้ผู้วิจัยนำผลการศึกษาเพื่อใช้ในการสร้างช่วงเสียงสำหรับบทฝึกที่ใช้ในการวอร์มเสียง และ เพลงประสานเสียงแบบง่าย ก่อนจะนำไปสู่กระบวนการเคลื่อนที่ของ โด (Move Do)

ภาพที่ 3 เสียงต่างๆที่พบในเพลง DoDo

ผลการศึกษาพบโน้ตในเพลง DoDo ดังนี้ คือ เร (D) มี (E) ฟาชาร์ป (F#) ซอล (G) และ (A) ซึ่งจากการวิเคราะห์บันไดเสียงพบว่าเพลง DoDo ดำเนินทำนองอยู่ในบันไดเสียง เร เมเจอร์ (D Major) เสียงที่พบในทำนอง (Melody) คือ D E F# G และ A จึงเป็นตัวที่ 1 2 3 4 และ 5 ของบันไดเสียง D major

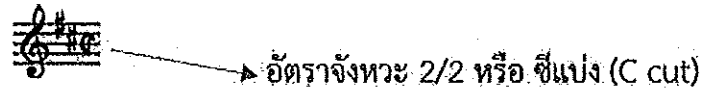
ด้วยเหตุที่เป็นเพลงสำหรับเด็กทำนองเพลงจึงไม่ซับซ้อนและสั้น สามารถจำได้ง่าย การใช้โน้ต 5 ตัวแรกของบันไดเสียงจึงเหมาะแก่เด็กและผู้เริ่มต้นเรียนดนตรี

จังหวะ และ ส่วนโน้ต

การศึกษาจังหวะและส่วนโน้ตของเพลง DoDo นี้ผู้วิจัยนำผลการศึกษาเพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการเลือกใช้ประเภทของจังหวะและจัดส่วนโน้ตในแบบฝึกแยกประสาทสัมผัสด้านซ้ายและขวา ตลอดจนแบบฝึกการวอร์มอ้อเสียง และ เพลงสำหรับฝึกการขับร้องประสานเสียงแบบง่าย

1. จังหวะ

จากการศึกษารายละเอียดต่างๆที่ปรากฏในเพลง DoDo เพื่อหาอัตราจังหวะของเพลง พบเครื่องหมายกำหนดจังหวะแบบสัญลักษณ์ เป็นตัว ซีแบ่ง หรือที่เรียกว่า ซีคัท (C cut) คือ อัตราส่วนโน้ต จังหวะสองธรรมดา จังหวะ 2/2 (สอง สอง) หมายถึง มีโน้ตจำนวน 2 จังหวะใน 1 ห้อง และ ตัวกลมมีค่า เท่ากับ 2 จังหวะ ดังภาพ

ภาพที่ 4 อัตราจังหวะพบในเพลง DoDo

2. ส่วนโน้ต

จากการศึกษารายละเอียดต่างๆที่ปรากฏในเพลง DoDo เพื่อหาส่วนของโน้ตที่พบใน เพลง โดยส่วนใหญ่ดำเนินการทำนองด้วยค่าโน้ต 1/2 จังหวะ ประกอบไปด้วยตัวหยุด หนึ่งจังหวะ และ พบตัวหยุด ในส่วนสุดท้ายของห้องที่ 2 และ ห้องที่ 6

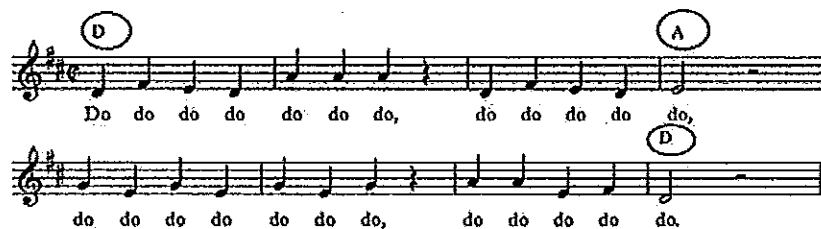
ซึ่งจังหวะที่พบในเพลงนี้เป็นการเดินจังหวะง่ายๆ ไม่ซับซ้อน และสั้น ด้วยเหตุเพราะว่าเป็นเพลง สำหรับเด็ก จึงไม่ซับซ้อนมากและเหมาะสำหรับผู้เริ่มเรียนดนตรีตะวันตกด้วยเช่นกัน

ภาพที่ 5 ตัวหยุดที่พบในเพลง DoDo

คอร์ด

จากการศึกษารายละเอียดต่างๆที่ปรากฏในเพลง DoDo เพื่อหาคอร์ดที่พบใน เพลงเพื่อนำมาใช้ในการเป็นฐานแนวคิด และ รูปแบบในการสร้างทำนองเพลง ตลอดจนแบบฝึกในส่วนของการวอร์มอัพเสียง พบว่าในบทเพลงต้นฉบับเขียนไว้ 2 คอร์ด คือ D และ A ซึ่งเป็นคอร์ด 1 และ คอร์ดที่ 5 ของบันไดเสียง D major

ภาพที่ 6 คอร์ดที่พบในเพลง DoDo

สรุปผลการวิเคราะห์เพลง DoDo

เพลง DoDo ดำเนินทำนองอยู่ในบันไดเสียง D major อัตราจังหวะแบบสองธรรมดา 2/2 และโดยมากดำเนินทำนองในส่วนของจังหวะง่ายๆ สั้นๆ ช่วงเสียงที่ใช้ในเพลงใช้เพียง 5 เสียงแรกของบันไดเสียง D major คือ D E F G และ A ตลอดจนใช้คอร์ดในเพลงเพียง 2 คอร์ด คือ คอร์ด 1 และ คอร์ด 5 ซึ่งเห็นได้ว่า เพลง DoDo เป็นบทเพลงที่ง่ายและสั้น เหมาะสำหรับเด็กตลอดจนผู้ที่เริ่มเรียนดนตรีตะวันตก

ชุดการฝึกในวิชาฝึกโสตประสาทเพื่อพัฒนาการขับร้องประสานเสียง

ในส่วนของการสร้างชุดการฝึกที่บูรณาการวิชาฝึกโสตประสาท (Sight singing) มาใช้ในการฝึกการขับร้องประสานเสียง ผู้วิจัยได้นำเนื้อหาในวิชาฝึกโสตประสาท (Sight singing) ในส่วนต่างๆดังนี้มาใช้ในการสร้างสรรค์แบบฝึก

- คู่ 3 และ คู่ 5
- อัตราจังหวะแบบธรรมดา (Simple)
- บันไดเสียงเมเจอร์ (Major Key) และ บันไดเสียงไมเนอร์ (Minor key)
- การเคลื่อนที่ของโด (Move Do) และ เคลื่อนที่ของลา (Move La)
- การร้องโน้ตดับพลัน

ในการสร้างสรรค์ครั้งนี้ผู้วิจัยผสมผสานทฤษฎีทางดนตรีตะวันตกต่างๆ และ หลักการออกเสียงร้องเพลงที่ถูกต้อง มาใช้เป็นองค์ประกอบสำคัญในการสร้างสรรค์ชุดการฝึก โดยใช้ ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบออร์ฟ (Orff) เป็นตัวขับเคลื่อนการจัดกิจกรรมต่างๆ ในการนี้ผู้วิจัยได้แบ่งชุดการฝึกไว้ 3 ชุด ดังนี้ คือ

1. แยกประสาทสมองซีกซ้าย และ ขวา

โดยปกติการแยกประสาทสัมผัส ซ้ายและ ขวาวอกจากกันของมนุษย์เป็นเรื่องที่ทำได้แต่ต้องเกิดจากการฝึกฝน ใช้เวลาในการฝึกมากหรือน้อยนั้นขึ้นอยู่กับศักยภาพ และ ความสามารถของแต่ละบุคคล บางคนมีพรสวรรค์สามารถปฏิบัติได้อย่างง่ายและรวดเร็ว บางคนต้องฝึกฝนอย่างใช้เวลาจึงสามารถปฏิบัติได้

ในที่นี้ผู้วิจัยได้สร้างแบบฝึกสำหรับการแยกประสาทซ้ายและขวา โดยใช้การปฏิบัติการปรบมือและ พัฒนาสู่การเคาะจังหวะแบบแยกซ้ายและขวา โดยเป็นการฝึกการแยกการปฏิบัติงานของสมองซีกซ้ายและขวาวอกจากกัน ซึ่งเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งในการปูพื้นฐานขั้นต้นก่อนการฝึกการออกเสียงขับร้องเพลงที่ถูกต้อง นำสู่กระบวนการแยกประสาทการขับร้องในรูปแบบต่างๆอย่างมีประสิทธิภาพในลำดับต่อไป ซึ่งในการแยกประสาทซ้ายขวา ผู้วิจัยได้สร้างแบบฝึกชุดที่ 1 ซึ่งมีทั้งสิ้น 2 รูปแบบย่อย ได้แก่

- รูปแบบการเคาะจังหวะให้ตรงตามค่าและอัตราส่วนของโน้ตที่กำหนด
- รูปแบบการเคาะจังหวะแยกซ้ายและขวาให้ตรงตามค่าและอัตราส่วนของโน้ตที่กำหนด

กิจกรรมการเคาะจังหวะแยกประสาทสมองซีกซ้าย และ ขวา นี้เป็นกิจกรรมที่เป็นการปูพื้นฐานให้ผู้เรียนการขับร้องประสานเสียงโดยการเรียนรู้ผ่านการฝึกโสตประสาท และ ทฤษฎีดนตรีตะวันตกขั้นต้นควบคู่กันไป โดยในส่วนของทฤษฎีดนตรีตะวันตกที่นำมาใช้ในการสร้างแบบฝึกปฏิบัติ ได้แก่ ค่าของตัวโน้ต อัตราจังหวะ เครื่องหมายกำหนดความดังและเบาของเสียง เครื่องหมายแสดงความสั้นและยาว ของเสียง เป็นต้น เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนที่ไม่ใช่นิสิตภาควิชาดนตรีนำมาใช้ประโยชน์ในการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติได้อย่างเข้าใจ และเกิดประโยชน์ในการนำไปใช้ในวงคอรัสได้ในลำดับต่อไป

1.1. แบบฝึกปฏิบัติจังหวะแบบธรรมดาแบบที่ละมือ

กิจกรรมการฝึกเคาะจังหวะแบบธรรมดาสามารถเริ่มต้นการฝึกด้วยการปรบมือ หรือ เคาะเครื่องประกอบจังหวะเพียงแนวเดียวเพื่อให้แน่ใจว่าผู้ฝึกปฏิบัติมีความชำนาญในการนับจังหวะแบบง่ายแล้ว การฝึกสามารถทำได้ด้วยกระบวนการต่างๆ เช่น การปรบมือ เคาะโต๊ะ หรือ เคาะเครื่องประกอบจังหวะประเภทต่างๆ โดยการจัดเป็นกิจกรรมกลุ่ม หรือเดี่ยว โดยเริ่มจากจังหวะ 2 ธรรมดาและพัฒนาสู่จังหวะอื่นๆ ต่อไป การจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวควบคู่กับการปฏิบัติจังหวะ เป็นการฝึกสอดประสานควบคู่กับการเคลื่อนไหวร่างกาย เป็นการเรียนรู้ที่สร้างความสนุกสนาน อาจเดินเป็นวงกลมควบคู่กับการร้องเพลง และปรบมือในอัตราจังหวะที่กำหนด และพัฒนาสู่การแยกประสานโดยการปฏิบัติจังหวะสองแนว เพื่อเป็นการฝึกการแยกการรับรู้ของสมองทั้งสองซีก โดยปฏิบัติขั้นตอนต่างๆเหมือนตอนปฏิบัติแนวเดียว ดังใจพยตัวอย่างเช่น

ในส่วนของการฝึกเคาะจังหวะ ผู้วิจัยได้กำหนดค่าของตัวโน้ตที่ใช้ในแบบฝึกดังนี้ คือ

o	ตัวกลม	มีค่าเท่ากับ 4
♪	ตัวขาว	มีค่าเท่ากับ 2
♩	ตัวดำ	มีค่าเท่ากับ 1
♪	ตัวเข็บบท 1 ชั้น	มีค่าเท่ากับ ½ จังหวะ
♫	ตัวหยุดตัวดำ	มีค่าเท่ากับ 1
♬	ตัวหยุดตัวขาว	มีค่าเท่ากับ 2

ข้อตกลงในการฝึกปฏิบัติ

1. 1 ตัวโน้ต = 1 การปฏิบัติ (ปรบมือ หรือ เคาะจังหวะ)
2. เครื่องหมายหยุด ให้แบมือออกเพื่อแสดงว่าหยุด
3. ไม่แบมือออก หรือ ยกมือขึ้นเมื่อการปฏิบัติยังไม่ครบตามค่าโน้ต

ภาพที่ 7 ข้อตกลงในการปฏิบัติเคาะจังหวะ

โดยในการนี้ผู้วิจัยได้สร้างแบบฝึกที่เกิดจากการผสมผสานระหว่าง ♩ (ตัวขาว) ♩ (ตัวดำ) ♪ (ตัวเข็บบท 1 ชั้น) และ ♫ (ตัวหยุดตัวดำ) โดยเรียงลำดับการฝึกจากง่ายไปหายาก การสร้างแบบฝึกเคาะจังหวะเพื่อแยกประสานสัมผัสซ้ายและขวานั้น ผู้วิจัยได้สร้างแบบฝึก ตั้งแต่การปูพื้นฐานสำหรับผู้ที่ยังไม่มีความรู้ทางดนตรีตะวันตก โดยจัดทำรูปแบบตัวอย่างไว้ 2 รูปแบบ คือ 1. รูปแบบการเคาะจังหวะให้ตรงตามค่าและอัตราส่วนของโน้ตที่กำหนด และ 2. รูปแบบการเคาะจังหวะแยกซ้ายและขวาให้ตรงตามค่าและอัตราส่วนของโน้ตที่กำหนด ดังนั้น ในแบบฝึกปฏิบัติจังหวะแบบธรรมดา ทั้ง 3 แบบฝึกนี้

ขั้นตอนการฝึก เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ถูกต้องตามขั้นตอนง่ายไปสู่ยากมีดังนี้ คือ

1. ให้ผู้เรียนปรบมือตามจังหวะโน้ตที่ปรากฏ จากช้าและเร่งระดับความเร็วมากขึ้นเมื่อเกิดความชำนาญ โดยในการฝึกให้ใช้เครื่องเคาะจังหวะ (Metronome) ควบคู่กับการฝึกปฏิบัติ ผู้ควบคุมการฝึกปฏิบัติสามารถกำหนดอัตราความเร็วของจังหวะได้ตามความเหมาะสม และ ศักยภาพของผู้เรียน

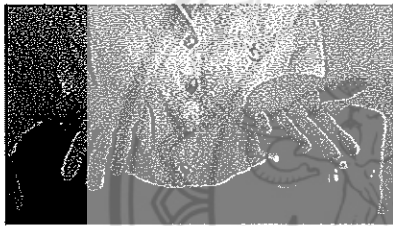
2. เคาะจิงหะแยกซ้ายและขวาให้ตรงตามค่าและอัตราส่วนของโน้ตที่กำหนด โดยการเคาะกับพื้น หรือ วัตถุผิวเรียบ อาจทำเป็นกิจกรรมฐาน มีการเดิน หรือ เคลื่อนไหว เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความชำนาญ
3. ออกเสียงนับจิงหะ ควบคู่เข้าไปด้วย ตามแบบฝึกต่างๆดังนี้

♩ ตัวดำ   มีค่าเท่ากับ 1

♩ ตัวขาว   มีค่าเท่ากับ 2

♩ ตัวหยุดตัวดำ   มีค่าเท่ากับ 1
 ♩ ตัวหยุดตัวขาว   มีค่าเท่ากับ 2

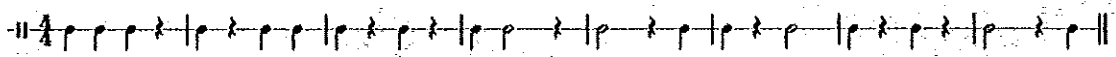
ภาพที่ 8 แสดงกริยาการปรับมือในค่าตัวโน้ตต่างๆ

แบบฝึกที่ 1 แบบฝึกปฏิบัติจิงหะแบบธรรมดา

ในแบบฝึกที่ 1 ผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายในการปูพื้นฐานเรื่องการกำหนด และ เคาะจิงหะ 1 (ตัวดำ และ ตัวหยุดตัวดำ) โดยใช้รูปแบบ ♩-♩-♩ และ ♩-♩-♩ ควบคู่กับการเริ่มรู้จักการยึดจิงหะเป็น 2 จิงหะด้วยตัวขาว สลับกันในบางจุด ♩-♩ ดังนี้ คือ

1

Sasinut Phongnil

จิงหะนับ 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1,2 1 1,2 1 1 1 1 1,2 1 1 1 1 1,2 1 1

สิ่งสำคัญในการฝึกแบบฝึกนี้ คือ การเริ่มจากการ ปรับมือ และ เคาะจิงหะ 1 และ ตัวหยุด อย่าง ช้าๆ ใน ห้องที่ 1 คือ ♩-♩-♩ โดยฝึกปฏิบัติแบบซ้ำไปมา โดยการนี้อาจเป็นการจับคู่ผู้เรียนแล้วปรับมือสลับกัน เสมือนการเล่นเกมส์ดนตรี เป็นการสร้างอรรถรสในการเรียนรู้ ตัวอย่างดังภาพ

ภาพที่ 9 ตัวอย่างการจับคู่ปรบมือ เป็นการเล่นเกมสตันตรีเคาะจังหวะมือขวา 1 จังหวะ

แบบฝึกที่ 2 แบบฝึกปฏิบัติจังหวะแบบธรรมดา

ในแบบฝึกที่ 2 ผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายในการปูพื้นฐานเรื่องการกำหนด และ เคาะ 1 จังหวะ และ 2 จังหวะ (ตัวดำ และ ตัวขาว) โดยใช้รูปแบบ สลับกับการเริ่มรู้จักการเคาะครึ่งจังหวะ (เข็บต 1 ชั้น) โดยให้นับตัว เข็บต 1 ชั้นตัวแรกเป็นเลขจังหวะ 1 และ ตัวหลังนับเป็นคำว่าและ โดยใช้สัญลักษณ์ + เช่น

1 + โดยใช้รูปแบบ และ ดังนี้

2 Sasinut Phongnil

จังหวะนับ 1, 2 1 1 1, 2 1 1 1, 2 1 1 + 1, 2 1 + 1

จังหวะนับ 1, 2 1 1 1, 2 1 + 1 1, 2 1 1 + 1, 2 1 + 1

สิ่งสำคัญในการฝึกแบบนี้ คือ การเริ่มจากการ ปรบมือ และ เคาะครึ่งจังหวะ โดยหัดนับ 1 และ 1

และ (1+1+) ตามรูปแบบ ให้คล่อง ในความเร็วไม่เร็วกว่า $\text{♩} = 70$ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง และเพิ่มระดับความเร็ว เข้าสู่ระดับ Moderato หรือ $\text{♩} = 80$ เมื่อผู้เรียนเริ่มมีความชำนาญ แล้วจึงเริ่มเรียนรู้ในห้องที่ 1 จากนั้นเริ่มปฏิบัติอย่างช้าๆ เรียงลำดับเพิ่มทีละ 1 ห้อง จนชำนาญและเพิ่มระดับความเร็วตามความเหมาะสม

แบบฝึกที่ 3 แบบฝึกปฏิบัติจังหวะแบบธรรมดา

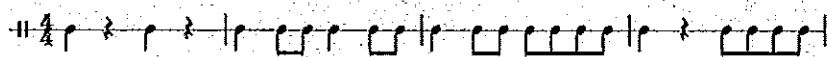
ในแบบฝึกที่ 3 ผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายในการปูพื้นฐานเรื่องการกำหนด และ เคาะ 1 จังหวะ และ ตัวหยุด 1 จังหวะสลับกัน (ตัวดำ และ ตัวหยุดตัวดำ) เพื่อฝึกการสลับกระบวนการปฏิบัติและหยุด ตามรูปแบบ และ การเคาะครึ่งจังหวะ (เข็บต 1 ชั้น) สลับกับตัวหยุด 1 จังหวะ เพื่อจุดประสงค์เดียวกับรูปแบบ

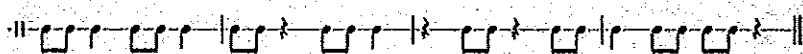
แรก และเปลี่ยนสลับใช้ตัวดำแทนตัวหยุด ตามรูปแบบ ในการนี้ รูปแบบที่ใช้ในแบบฝึกปฏิบัติ จังหวะแบบธรรมดาที่ 2 ผู้วิจัยยังได้นำกลับมาใช้อีกเนื่องจากมีกระบวนการต่อเนื่องกัน ดังนี้

3

Sasnut Phongnil

จังหวะนับ 1 1 1 1 1 1+ 1 1+ 1 1+ 1+ 1 1 1+ 1 +

จังหวะนับ 1+ 1 1+ 1 1+ 1+ 1 1 1+ 1+ 1 1+ 1 +

สิ่งสำคัญในการฝึกแบบฝึกนี้ จะคล้ายๆกับในแบบฝึกที่ 2 การเริ่มจากการ ปรบมือ และ เคาะครึ่ง

จังหวะ โดยหัดนับ 1 และ 1 และ (1+1+) ตามรูปแบบ 1+ 1+ เป็นการทบทวนแล้วเพิ่มเติมต่อเนื่องด้วย การ

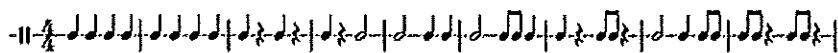
ใช้รูปแบบ 1+ 1 และ 1+ 1 สลับกันไปให้คล่อง ในความเร็วไม่เร็วกว่า $\text{♩} = 70$ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง และเพิ่มระดับความเร็ว เข้าสู่ระดับ Moderato หรือ $\text{♩} = 80$ เมื่อผู้เรียนเริ่มมีความชำนาญ แล้ว จึงเริ่มเรียนรู้ในท้องที่ 1 จากนั้นเริ่มปฏิบัติอย่างช้าๆ เรียงลำดับเพิ่มทีละ 1 ท้อง จนชำนาญและเพิ่มระดับความเร็วตามความเหมาะสม

แบบฝึกที่ 4 แบบฝึกปฏิบัติจังหวะแบบธรรมดา

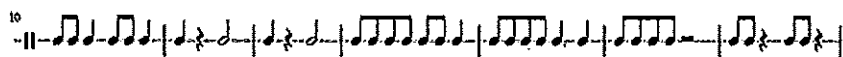
ในแบบฝึกที่ 4 เป็นแบบฝึกที่ผู้วิจัยนำรูปแบบจังหวะตั้งแต่แบบฝึกที่ 1-3 มาผสมผสานกัน มีจุดประสงค์หลักคือ ให้ผู้เรียนเล่นช้าๆเช่นเดิม แต่ให้เล่นแบบต่อเนื่องตั้งแต่ท้องแรกจนจบในครั้งเดียว และเพิ่มความเร็วขึ้นเรื่อยๆ ภายใน 5 ครั้ง ต้องปฏิบัติในความเร็ว $\text{♩} = 80$ เพื่อเป็นการฝึกความแม่นยำ ดังนี้

4

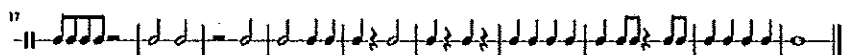
Sasnut Phongnil

จังหวะนับ 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1,2 1,2 1,2 1 1,2 1+ 1 1 1+ 1,2 1 1+ 1+ 1 1+ 1

จังหวะนับ 1+ 1+ 1 1 1,2 1 1,2 1+ 1+ 1+ 1 1+ 1+ 1 1+ 1+ 1,2 1+ 1 1+ 1

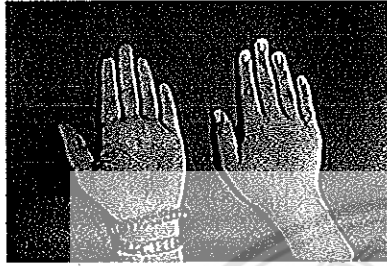
จังหวะนับ 1+ 1+ 1,2 1,2 1,2 1,2 1,2 1 1 1 1,2 1 1 1 1 1 1 1+ 1+ 1 1 1 1 1,2,3,4

1098620

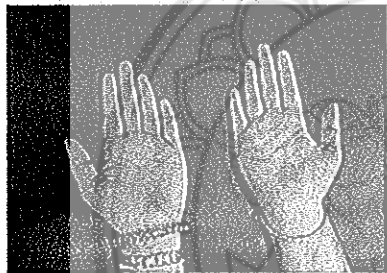
1.2 แบบฝึกปฏิบัติจังหวะแบบธรรมดาแบบสองมือในจังหวะที่ต่างกัน

ด้วยพัฒนาการของผู้เรียนในการเคาะ หรือ ปรบมือในจังหวะธรรมดาแบบมือเดียวหรือรูปแบบเดียวกันพร้อมกันทั้งสองมือ ที่สามารถปฏิบัติได้อย่างมีความชำนาญใน 4 แบบฝึกแล้วนั้น การสร้างแบบฝึก เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาศักยภาพตนเองในการแยกประสาทการรับรู้เรียนรู้ทั้งทางซีกซ้าย และ ซีกขวานั้น เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่สำคัญต่อการเรียนรู้ทางดนตรี โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขับร้องประสานเสียง เนื่องจากการที่ นักร้องประสานเสียงสามารถแยกประสาทการรับรู้ได้ ย่อมสามารถเลือกที่จะฟังได้ว่าเสียงใดคือเสียงของแนวประสานอื่นๆ และเสียง หรือ โน้ตที่ตนเองร้องออกมานั้นถูกต้องหรือไม่

ขวาเคาะจังหวะซ้ายหยุด หรือ

สลับกัน

ทั้งมือซ้าย และ มือขวา หยุด

ภาพที่ 10 ตัวอย่างการเคาะโต๊ะ หรือ ฟันเรียบแบบฝึกปฏิบัติจังหวะแบบธรรมดาแบบสองมือในจังหวะที่ต่างกัน

ในการนี้ ผู้วิจัยได้นำรูปแบบของโน้ตสำหรับ เปียโน (Piano) มาใช้ในการสร้างสรรค์แบบฝึกชุดที่ 1.2 นี้ โดยในการนี้ ในแบบที่ 1 ได้สร้างสรรค์ให้เห็นได้อย่างชัดเจน 2 บรรทัด แต่ในแบบฝึกที่ 2 และ 3 ผู้วิจัย ต้องการให้ผู้เรียนสามารถเห็นรูปแบบการวางซ้อนกันของโน้ตที่ใกล้เคียงกับขั้นคู่ 3 (Intervals 3rd) เพื่อให้เกิดความเคยชินกับรูปแบบเท่านั้น ไม่ได้เกี่ยวกับเสียงประสานใดๆ และอีกหนึ่งจุดประสงค์ คือ ต้องการให้ผู้เรียนใช้ประสาทการมองเห็นแยกส่วนความต่างของโน้ต เพิ่มขึ้นอีกส่วนหนึ่งเป็นสามส่วน

ในขณะเดียวกันเพื่อให้ผู้เรียนสามารถฝึกแยกประสาทการเรียนรู้เป็น 4 ส่วน ผู้วิจัยเพิ่มกระบวนการออกเสียงนับจังหวะ ควบคู่เข้าไปด้วย โดยในชุดการฝึกนี้ผู้วิจัยไม่ได้เขียนจังหวะนับให้ผู้เรียน ให้ผู้เรียนนับจังหวะเองให้ถูกต้อง

โดยในการฝึกมีหลักการฝึกเช่นเดียวกับชุดการฝึกที่ 1 คือ

1. ให้ผู้เรียนปรบมือตามจังหวะโน้ตที่ปรากฏ จากช้าและเร่งระดับความเร็วมากขึ้นเมื่อเกิดความชำนาญ โดยในการฝึกให้ใช้เครื่องเคาะจังหวะ (Metronome) ควบคู่กับการฝึกปฏิบัติ ผู้ควบคุมการฝึกปฏิบัติสามารถกำหนดอัตราความเร็วของจังหวะได้ตามความเหมาะสม และ ศักยภาพของผู้เรียน

2. เคาะจังหวะแยกซ้ายและขวาให้ตรงตามค่าและอัตราส่วนของโน้ตที่กำหนด โดยการเคาะกับพื้น หรือ วัตถุผิวเรียบ อาจทำเป็นกิจกรรมฐาน มีการเดิน หรือ เคลื่อนไหว เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความชำนาญ

3. ออกเสียงนับจังหวะ ควบคู่เข้าไปด้วย ตามแบบฝึกต่างๆดังนี้

แบบฝึกที่ 1 แบบฝึกแบบสองมือในจังหวะที่ต่างกัน

ในแบบฝึกที่ 1 ผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายในการปูพื้นฐานเรื่องการกำหนด และ เคาะ 1 จังหวะ และ ตัวหยุด 1 จังหวะสลับกัน (ตัวดำ และ ตัวหยุดตัวดำ) โดยสร้างสรรค์ด้วยการสลับปฏิบัติซ้ายและขวาตามรูปแบบ เพื่อฝึกการสลับกระบวนการปฏิบัติและหยุด และ การเคาะครึ่งจังหวะ (เข็บบท 1 ชั้น) สลับกับตัวหยุด 1 จังหวะ เพื่อจุดประสงค์เดียวกับรูปแบบแรก และเปลี่ยนสลับใช้ตัวดำแทนตัวหยุด ตามรูปแบบ พร้อมทั้งนำรูปแบบ มาใช้ ซึ่งในการนี้ผู้วิจัยได้นำมาสร้างสรรค์สลับทั้งมือซ้ายและมือขวาเพื่อให้เกิดทักษะการแยกประสาทซ้ายและขวาในขั้นต้น ดังนี้

1

Sadnui Phongnil

สิ่งสำคัญในการฝึกแบบฝึกนี้ คือ การเริ่มจากการ ปรบมือ และ เคาะครึ่งจังหวะแยกซ้าย ขวาในความเร็วไม่เร็วกว่า $\text{♩} = 60$ แล้วนำมาฝึกเคาะรวมกันทั้งสองมือ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและแม่นยำ และเพิ่มระดับความเร็ว เข้าสู่ระดับ Moderato หรือ $\text{♩} = 80$ เมื่อผู้เรียนเริ่มมีความชำนาญ แล้วจึงเริ่มเรียนรู้ในท่อนที่ 1 จากนั้นเริ่มปฏิบัติอย่างช้าๆ เรียงลำดับเพิ่มทีละ 1 ท่อน จนชำนาญและเพิ่มระดับความเร็วตามความเหมาะสม

แบบฝึกที่ 2 แบบฝึกแบบสองมือในจังหวะที่ต่างกัน

ในแบบฝึกที่ 2 จากที่ได้กล่าวไปแล้วในแบบฝึกที่ 2 นี้ผู้วิจัยต้องการให้ผู้เรียนสามารถเห็นรูปแบบการวางซ้อนกันของโน้ตที่ใกล้เคียงกับขั้นคู่ 3 (Intervals 3rd) เพื่อให้เกิดความเคยชินกับรูปแบบเท่านั้น ไม่ได้เกี่ยวกับเสียงประสานใดๆ และอีกหนึ่งจุดประสงค์ คือ ต้องการให้ผู้เรียนใช้ประสาทการมองแยกส่วนความต่างของโน้ต เพิ่มขึ้นอีกส่วนหนึ่งเป็นสามส่วน

ในแบบฝึกที่ 2 ผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายในการฝึกผู้เรียนแยกประสาทด้านขวาให้เคาะครึ่งจังหวะ ในขณะที่มือซ้ายเคาะ 1 จังหวะ สลับกับในบางช่วงมีการออกแบบให้ผู้เรียนฝึกการหยุดทั้งซ้าย และ ขวาในการปฏิบัติ เพื่อเป็นการขัดจังหวะการปฏิบัติ ในการนี้เป็นการฝึกผู้เรียนให้หยุดการปฏิบัติ เหมือนในขณะร้องเพลงประสานเสียงหากแนวที่นักเรียนรับผิดชอบต้องหยุดการร้อง จากนั้นต้องตั้งสมาธิในการปฏิบัติ ต่อในท่อนต่อไปให้ได้อย่างต่อเนื่อง ดังนี้

The image shows two systems of musical notation for exercise 2. Each system consists of a Right Hand (R.H.) and Left Hand (L.H.) staff. The first system has a 2/4 time signature. The R.H. staff contains a sequence of eighth notes: C4, D4, E4, F4, G4, A4, B4, C5, D5, E5, F5, G5, A5, B5, C6. The L.H. staff contains a sequence of eighth notes: C3, D3, E3, F3, G3, A3, B3, C4, D4, E4, F4, G4, A4, B4, C5. The second system has a 3/4 time signature. The R.H. staff contains a sequence of eighth notes: C4, D4, E4, F4, G4, A4, B4, C5, D5, E5, F5, G5, A5, B5, C6. The L.H. staff contains a sequence of eighth notes: C3, D3, E3, F3, G3, A3, B3, C4, D4, E4, F4, G4, A4, B4, C5.

สิ่งสำคัญในการฝึกแบบฝึกนี้ คือ การเริ่มจากการ ปรบมือ และ เคาะครึ่งจังหวะแยกซ้าย ขวา ในความเร็วไม่เร็วกว่า $\text{♩} = 60$ แล้วนำมาฝึกเคาะรวมกันทั้งสองมือ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและแม่นยำ และเพิ่มระดับความเร็ว เข้าสู่ระดับ Moderato หรือ $\text{♩} = 80$ เมื่อผู้เรียนเริ่มมีความชำนาญ แล้วจึงเริ่มเรียนรู้ในท่อนที่ 1 จากนั้นเริ่มปฏิบัติอย่างช้าๆ เรียงลำดับเพิ่มทีละ 1 ท่อน จนชำนาญและเพิ่มระดับความเร็วตามความเหมาะสม

แบบฝึกที่ 3 แบบฝึกแยกเคาะจังหวะ มือซ้าย และ มือขวา

ในแบบฝึกที่ 3 จากที่ได้กล่าวไปแล้วในแบบฝึกที่ 3 นี้ผู้วิจัยต้องการให้ผู้เรียนสามารถเห็นรูปแบบการวางซ้อนกันของโน้ตที่ใกล้เคียงกับขั้นคู่ 3 (Intervals 3rd) เพื่อให้เกิดความเคยชินกับรูปแบบเท่านั้น ไม่ได้เกี่ยวกับเสียงประสานใดๆ และอีกหนึ่งจุดประสงค์ คือ ต้องการให้ผู้เรียนใช้ประสาทการมองแยกส่วนความต่างของโน้ต เพิ่มขึ้นอีกส่วนหนึ่งเป็นสามส่วน

The image shows two systems of musical notation for exercise 3. Each system consists of a Right Hand (R.H.) and Left Hand (L.H.) staff. The first system has a 2/4 time signature. The R.H. staff contains a sequence of eighth notes: C4, D4, E4, F4, G4, A4, B4, C5, D5, E5, F5, G5, A5, B5, C6. The L.H. staff contains a sequence of eighth notes: C3, D3, E3, F3, G3, A3, B3, C4, D4, E4, F4, G4, A4, B4, C5. The second system has a 3/4 time signature. The R.H. staff contains a sequence of eighth notes: C4, D4, E4, F4, G4, A4, B4, C5, D5, E5, F5, G5, A5, B5, C6. The L.H. staff contains a sequence of eighth notes: C3, D3, E3, F3, G3, A3, B3, C4, D4, E4, F4, G4, A4, B4, C5.

ในแบบฝึกนี้ ผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนแยกประสาทด้านขวาให้เคาะครึ่งจังหวะ

ในขณะที่มือซ้ายเคาะ 1 จังหวะ ♩ เหมือนกันกับในแบบฝึกที่ 2 ควบคู่กับการหยุดสลับมือในท่อนเพลงเดียวกัน ♩ เพื่อเป็นการขัดจังหวะการปฏิบัติ ในการนี้เป็นการฝึกผู้เรียนให้หยุดการปฏิบัติ เสมือนในขณะร้องเพลงประสานเสียงหากแนวที่นักเรียนรับผิดชอบต้องหยุดการร้อง จากนั้นต้องตั้งสมาธิในการปฏิบัติต่อในท่อนต่อไปให้ได้อย่างต่อเนื่อง

สิ่งสำคัญในการฝึกแบบฝึกนี้ คือ การเริ่มจากการ ปรบมือ และ เคาะครึ่งจังหวะแยกซ้าย ขวา ในความเร็วไม่เร็วกว่า $\text{♩} = 60$ แล้วนำมาฝึกเคาะรวมกันแบบสองมือ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและแม่นยำ และเพิ่มระดับความเร็ว เข้าสู่ระดับ Moderato หรือ $\text{♩} = 80$ เมื่อผู้เรียนเริ่มมีความชำนาญ แล้วจึง

เริ่มเรียนรู้ในห้องที่ 1 จากนั้นเริ่มปฏิบัติอย่างช้าๆ เรียงลำดับเพิ่มทีละ 1 ห้อง จนชำนาญและเพิ่มระดับความเร็วตามความเหมาะสม

1.3 แบบฝึกปรือมือแบบธรรมดา ผสม 3 พยางค์

โน้ตสามพยางค์ (Triplets) หมายถึง โน้ตที่มีจำนวน 3 ตัว และถูกกำหนดให้มีจังหวะเท่าโน้ตสองพยางค์ หรือโน้ต 2 ตัว ฝึกขั้นต้นโดยการให้เคาะจังหวะ 3 จังหวะมือขวา ด้วยความห่างโน้ตแต่ละจังหวะเท่า ๆ กันให้สม่ำเสมอ ในขณะที่จังหวะมือซ้ายเคาะ 1 จังหวะ ให้จังหวะที่ ของมือขวา ตกพร้อมจังหวะที่ 1 2 และ 3 ของมือซ้าย ดังตัวอย่างของแบบฝึกหัดเคาะจังหวะ และ ร้องโน้ตในรูปแบบสามพยางค์ ดังนี้ เช่น

ตัวอย่างเคาะสามพยางค์มือขวา

การฝึกเคาะจังหวะแบบสามพยางค์ (Triplet) เป็นอีกสิ่งหนึ่งสำคัญสำหรับนักเรียนขับร้องประสานเสียงได้ฝึกและเรียนรู้ เนื่องจากในบทเพลงจำนวนมากมีผู้ประพันธ์ได้สร้างสรรค์บทเพลงที่มีส่วนของโน้ตในรูปแบบสามพยางค์ เช่น เพลง Do you Hear The People Sing? เป็นต้น

Do You Hear The People Sing?

Original Lyrics by Alan Bouillon and Jean-François Lalonde
English Lyrics by Herbert Kretzmer

Music by Claude-Michel Schönberg

ภาพที่ 11 แสดงตัวอย่างโน้ต 3 พยางค์ในเพลงประสานเสียง

อ้างอิงโน้ตสามพยางค์ในเพลงประสานเสียง สืบค้นเมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2561 จาก

<https://www.musicnotes.com/sheetmusic/mtd.asp?ppn=MN0125820>

โดยในการฝึกมีหลักการ คือ

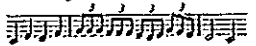
1. ให้ผู้เรียนปรือมือตามจังหวะโน้ตที่ปรากฏ จากช้าและเร่งระดับความเร็วมากขึ้นเมื่อเกิดความชำนาญ โดยในการฝึกให้ใช้เครื่องเคาะจังหวะ (Metronome) ควบคู่กับการฝึกปฏิบัติ ผู้ควบคุมการฝึกปฏิบัติสามารถกำหนดอัตราความเร็วของจังหวะได้ตามความเหมาะสม และ ศักยภาพของผู้เรียน

2. เคาะจังหวะแยกซ้ายและขวาให้ตรงตามค่าและอัตราส่วนของโน้ตที่กำหนด โดยการเคาะกับพื้นหรือ วัตถุผิวเรียบ อาจทำเป็นกิจกรรมฐาน มีการเดิน หรือ เคลื่อนไหว เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความชำนาญ

รูปที่ 11

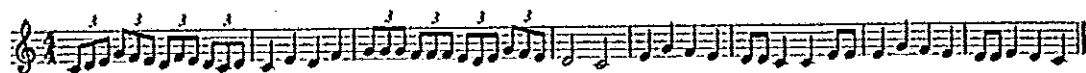
3. ออกเสียงนับจังหวะ ควบคู่เข้าไปด้วย โดย 1- - (1 - -) อ่านว่า หนึ่ง ละ ละ ตามแบบฝึกต่างๆ ดังนี้

แบบฝึกที่ 1 แบบธรรมชาติผสม 3 พยางค์

ในแบบฝึกที่ 1 ผู้วิจัยได้สอดแทรกรูปแบบการเคาะจังหวะแบบ 3 พยางค์เข้ากับอัตราโน้ตแบบธรรมชาติ แบบง่าย เช่น เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากง่าย ไปหายากอย่างเป็นระบบตามแบบฝึกดังนี้

Triplet 1

Sasinut Phongnil

จังหวะนับ 1 -- 1 -- 1 -- 1 -- 1 1 1 1 1 -- 1 -- 1 -- 1 -- 1,2 1,2 1 1 1 1 1 + 1 1 1 + 1 1 1 1 1 + 1 1 1

สิ่งสำคัญในการฝึกแบบฝึกนี้ คือ การเริ่มจากการ ปรบมือแบบสามพยางค์ ให้คล่อง โดยการฝึกแยกเคาะ ซ้ายและขวา ขวาในความเร็วไม่เร็วกว่า $\text{♩} = 60$ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและแม่นยำ และเพิ่มระดับความเร็ว เข้าสู่ระดับ Moderato หรือ $\text{♩} = 80$ เมื่อผู้เรียนเริ่มมีความชำนาญแล้วจึงเริ่มเรียนรู้จากห้องที่ 1 จากนั้นเริ่มปฏิบัติอย่างช้าๆ และเพิ่มทีละห้อง ฝึกแบบซ้ำไปมา จนผู้เรียนเกิดความชำนาญและเพิ่มระดับความเร็วตามความเหมาะสม

แบบฝึกที่ 2 แบบธรรมชาติ ผสม 3 พยางค์

ในแบบฝึกที่ 2 ผู้วิจัยได้สอดแทรกรูปแบบการเคาะจังหวะแบบ 3 พยางค์เข้ากับอัตราโน้ตแบบธรรมชาติ แบบง่าย แต่มีการสอดแทรกไว้ในตำแหน่งห้อง เว้นห้อง ซึ่งจะเป็นการกระตุ้นผู้เรียนในส่วนของสามพยางค์มากกว่า ตามแบบฝึกดังนี้

Triplet 2

Sasinut Phongnil

จังหวะนับ 1 1 + 1 1 + 1 -- 1 -- 1 1 1 1 1 -- 1 -- 1 1 1 1 -- 1,2

สิ่งสำคัญในการฝึกแบบฝึกนี้ คือ การเริ่มจากการ ปรบมือ และ เคาะครึ่งจังหวะแยกซ้าย ขวา รูปแบบ ให้เกิดความชำนาญ ฝึกแบบซ้ำๆ กันหลายๆ รอบ ทั้งซ้าย และ ขวา ในความเร็วไม่เร็วกว่า $\text{♩} = 60$ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและแม่นยำ และเพิ่มระดับความเร็ว เข้าสู่ระดับ Moderato หรือ $\text{♩} = 80$ เมื่อผู้เรียนเริ่มมีความชำนาญ แล้วจึงเริ่มเรียนรู้ในห้องที่ 1 จากนั้นเริ่มปฏิบัติอย่างช้าๆ เรียงลำดับเพิ่มทีละ 1 ห้อง จนชำนาญและเพิ่มระดับความเร็วตามความเหมาะสม

1.4 แบบฝึกปรบมือแบบธรรมดา ผสม 3 พยางค์ แบบสองมือในจังหวะที่ต่างกัน

จากการที่ผู้เรียนได้ฝึกและพัฒนาการแยกประสาทซีกซ้ายและขวา มา 3 ชุดแบบฝึกแล้ว ในชุดแบบฝึกนี้จึงเป็นการต่อยอดพัฒนาการของผู้เรียนในการเคาะ หรือ ปรบมือในจังหวะธรรมดาผสมสามพยางค์แบบมือเดียวหรือรูปแบบเดียวกันพร้อมกันทั้งสองมือ จากที่ผู้วิจัยได้กล่าวไว้แล้วในตอนต้นของชุดแบบฝึกที่ 1.2 ว่า การเคาะจังหวะแบบสองมือในจังหวะที่ต่างกันนั้น เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่สำคัญต่อการเรียนรู้ทางดนตรี โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขับร้องประสานเสียง เนื่องจากการที่นักร้องประสานเสียงสามารถแยกประสาทการรับรู้ได้ ย่อมสามารถเลือกที่จะฟังได้ว่าเสียงใดคือเสียงของแนวประสานอื่นๆ และเสียง หรือ โน้ตที่ตนเองร้องออกมานั้น ถูกต้องหรือไม่

ซึ่งผู้วิจัยได้นำรูปแบบของโน้ตสำหรับ บรรเลงเปียโน (Piano) มาใช้ในการสร้างสรรค์ในขณะเดียวกัน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถฝึกแยกประสาทการเรียนรู้เป็น 4 ส่วน ผู้วิจัยเพิ่มกระบวนการออกเสียงนับจังหวะ ควบคู่เข้าไปด้วย โดยในชุดการฝึกนี้ผู้วิจัยไม่ได้เขียนจังหวะนับให้ผู้เรียน ให้ผู้เรียนนับจังหวะเองให้ถูกต้อง

โดยในการฝึกมีหลักการฝึกเช่นเดียวกับชุดการฝึกที่ 1 คือ

1. ให้ผู้เรียนปรบมือตามจังหวะโน้ตที่ปรากฏ จากช้าและเร่งระดับความเร็วมากขึ้นเมื่อเกิดความชำนาญ โดยในการฝึกให้ใช้เครื่องเคาะจังหวะ (Metronome) ควบคู่กับการฝึกปฏิบัติ ผู้ควบคุมการฝึกปฏิบัติสามารถกำหนดอัตราความเร็วของจังหวะได้ตามความเหมาะสม และ ศักยภาพของผู้เรียน

2. เคาะจังหวะแยกซ้ายและขวาให้ตรงตามค่าและอัตราส่วนของโน้ตที่กำหนด โดยการเคาะกับพื้นหรือ วัตถุผิวเรียบ อาจทำเป็นกิจกรรมฐาน มีการเดิน หรือ เคลื่อนไหว เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความชำนาญ

3. ออกเสียงนับจังหวะ ควบคู่เข้าไปด้วย โดย 1 - - - อ่านว่า หนึ่ง ละ ละ ตามแบบฝึกต่างๆ ดังนี้

แบบฝึกที่ 1 แบบธรรมดาผสม 3 พยางค์แยกมือซ้าย และ มือขวา

ในรูปแบบนี้ ผู้วิจัยได้ยึดรูปแบบการผสมผสานโน้ตสามพยางค์ และ จังหวะ 2 ธรรมดาเข้าด้วยกัน

♩

♩ โดยนำมาผสมผสานกันแบบง่าย เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้แบบทีละขั้นตอน ดังนี้

1

Sasinut Phongnit

The image shows musical notation for exercise 1. It consists of two staves: the top staff is for the Right Hand (RH) and the bottom staff is for the Left Hand (LH). The RH staff contains a sequence of rhythmic patterns: a quarter note followed by two eighth notes, a quarter note followed by two eighth notes, a quarter note followed by two eighth notes, and a quarter note followed by two eighth notes. The LH staff contains a sequence of rhythmic patterns: a quarter note followed by two eighth notes, a quarter note followed by two eighth notes, a quarter note followed by two eighth notes, and a quarter note followed by two eighth notes. The notation is written in a simple, clear style suitable for a beginner's exercise.

สิ่งสำคัญในการฝึกแบบฝึกนี้ คือ การเริ่มจากการ ปรบมือ และ เคาะครึ่งจังหวะแยกซ้าย ขวาในความเร็วไม่เร็วกว่า $\text{♩} = 60$ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและแม่นยำ และเพิ่มระดับความเร็ว เข้าสู่ระดับ Moderato หรือ $\text{♩} = 80$ เมื่อผู้เรียนเริ่มมีความชำนาญ แล้วจึงเริ่มเรียนรู้ในท่อนที่ 1 จากนั้นเริ่มปฏิบัติอย่างช้าๆ เรียงลำดับเพิ่มทีละ 1 ท่อน จนชำนาญและเพิ่มระดับความเร็วตามความเหมาะสม

แบบฝึกที่ 2 แบบธรรมดา ผสม 3 พยางค์แยก มือซ้าย และ มือขวา

ในรูปแบบนี้ ผู้วิจัยได้ยึดรูปแบบการผสมผสานโน้ตสามพยางค์ และ จังหวะ 2 ธรรมดาเข้าด้วยกัน

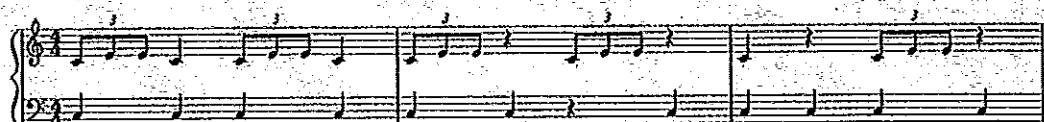
เหมือนแบบฝึกที่ 1 และสลับการเคาะจังหวะสองธรรมดา 1 จังหวะ และ ตัวหยุด 1 จังหวะเข้าไว้ในแบบ

ฝึกที่สองนี้ด้วย เพื่อเป็นการสลับประสาทการรับรู้และสื่อสารซีกซ้ายและซีกขวา เป็นการให้ผู้เรียนฝึกการมีไหวพริบในการมองประกอบการออกเสียงโน้ต ดังนี้

2

Sasinut Phongnil

สิ่งสำคัญในการฝึกแบบฝึกนี้ คือ การเริ่มจากการปรบมือ และ เคาะครึ่งจังหวะแยกซ้าย ขวา ในความเร็วไม่เร็วกว่า $\text{♩} = 60$ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและแม่นยำ และเพิ่มระดับความเร็วเข้าสู่ระดับ Moderato หรือ $\text{♩} = 80$ เมื่อผู้เรียนเริ่มมีความชำนาญ แล้วจึงเริ่มเรียนรู้ในห้องที่ 1 จากนั้นเริ่มปฏิบัติอย่างช้าๆ เรียงลำดับเพิ่มทีละ 1 ห้อง จนชำนาญและเพิ่มระดับความเร็วตามความเหมาะสม

2 การออกเสียงและกำหนดลม

การออกเสียงและการกำหนดลมหายใจในการขับร้องเพลงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับการขับร้องประสานเสียง เรามักจะได้ยินเสมอๆ ในการขับร้องประสานเสียงว่าออกเสียงร้องให้นุ่มนวลและเสียงออกมาฟังดูกลมกังวาน เหล่านี้เกิดจากการออกเสียงร้องและกำหนดลมหายใจในการร้องเพลงที่ถูกต้องทั้งสิ้น

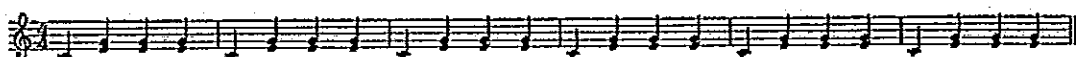
2.1 การกำหนดลมหายใจในการร้องเพลง

หากเปรียบเทียบการกำหนดลมหายใจในการขับร้องเพลงสากล ในที่นี้ผู้วิจัยขอเสนอแนวความคิดของการกำหนดลมหายใจในการว่ายน้ำ กล่าวคือหายใจเข้าทางปากและผ่อนเสียงออกทางปาก เหมือนกับการปัมน้ำเพื่อหายใจในการว่ายน้ำ

ก่อนทำการกำหนดลมหายใจขอแนะนำผู้เรียนควรทำการอบอุ่นร่างกาย (ออกกำลัง) เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมของร่างกาย ประมาณ 20-30 นาที เช่นการวิ่งอยู่กับที่ การเล่นเกมส การออกกำลังกายร่วมกัน เป็นต้น

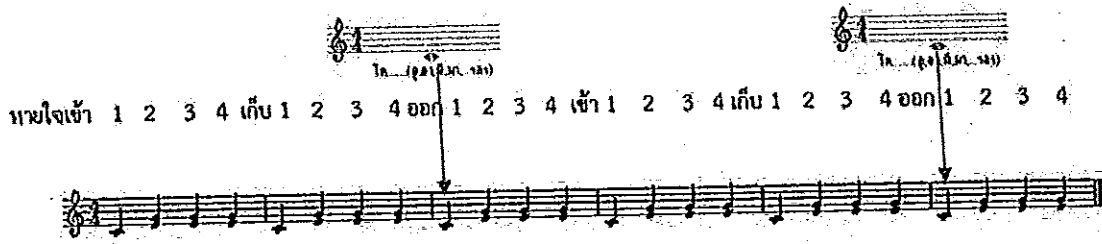
ในการฝึกการกำหนดลมหายใจ ให้ใช้การนับจังหวะเข้าช่วย เช่น เข้า 4 (หายใจเข้านับ 4 จังหวะ) เก็บ 4 (เก็บลมหายใจไว้ นับ 4 จังหวะ) ออก 4 (เป่าลมออก หรือ เป่าเสียงออกนับ 4 จังหวะ) ซึ่งทั้งหมดเป็นการกำหนดลมเข้า และ ออกทางปากทั้งสิ้น โดยในการฝึกปฏิบัติให้ผู้เรียนทำซ้ำไปมาหลายรอบ เพื่อเป็นการขยายกระบังลม

หายใจเข้า 1 2 3 4 เก็บ 1 2 3 4 ออก 1 2 3 4 เข้า 1 2 3 4 เก็บ 1 2 3 4 ออก 1 2 3 4

เมื่อกำหนดลมหายใจได้แล้วให้หัดออกเสียง ให้ผู้เรียนเปล่งเสียงร้องยาวออกมาในส่วนของ การออกเสียง 4 จังหวะ ทำวนกันซ้ำๆ และ สุดท้ายก่อนเข้าสู่การ วอร์มอัพเสียง (Warm up sound) ในช่วงของการออกเสียงให้ผู้เรียนออกเสียงยาวที่สุดเท่าที่ยาวได้หลังจากเก็บลมไว้ 4 จังหวะ

จุดประสงค์ของการเก็บลม 4 จังหวะ เพื่อเป็นการขยายกล้ามเนื้อบริเวณปอด และ กระบังลมให้ขยายตัวออก ตามการกำหนดลมเข้าโดยการหายใจเข้า เหล่านี้เป็นประโยชน์ในทางอ้อมคือ เป็นการยืดกล้ามเนื้อช่องท้อง

2.2 การออกเสียงร้อง

เสียงร้องที่ดีในการขับร้องสากล ต้องเป็นเสียงที่ผลิตออกมาจากช่องท้อง หรือ ภายในกระบังลม การออกเสียงร้อง องค์ประกอบสำคัญอย่างยิ่งนอกจากเสียงของผู้ร้องที่มีคุณภาพ และ ตรงตามบันไดเสียงแล้ว การควบคุมรูปปากให้ถูกต้องตามเสียงที่ออกก็เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง การที่นักร้องประสานเสียงจะสามารถออกเสียงออกมาให้นุ่มนวล และกลมดั่งลักษณะเด่นของการขับร้องประสานเสียงนั้น การควบคุมรูปปากให้ออกมาเป็นทรง O เป็นสิ่งที่ควรกระทำ

การควบคุมรูปปากเมื่อออกเสียง สระโอ

การควบคุมรูปปากเมื่อออกเสียง

สระอา

สระอี และ สระเอ

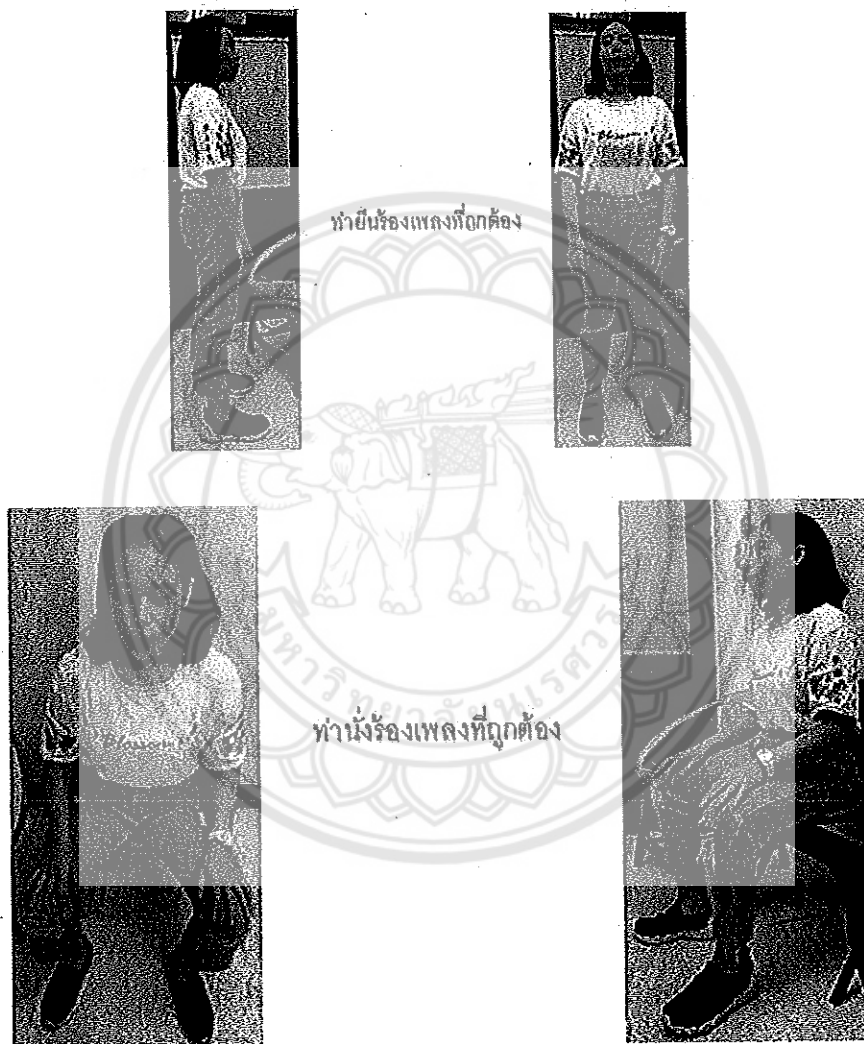

การควบคุมรูปปากเมื่อออกเสียง สระอู

ภาพที่ 12 แสดงโครงสร้างรูปปากที่ถูกต้องในการร้องเพลง

การออกเสียงทั้งสระเสียงยาวและสระเสียงสั้นให้มีรูปปากดังกล่าวจะสามารถช่วยให้เสียงที่ผลิตออกมาจากการร้องมีคุณภาพดีขึ้น นอกเหนือจากเสียงร้องที่มีคุณภาพที่ต้องดำเนินควบคู่กันไป

ทำยืน และ ทำนั่งก็มีส่วนสำคัญต่อการผลิตเสียงร้องที่มีคุณภาพ จากที่กล่าวไปแล้วเสียงร้องที่ดีในการขับร้องสากล ต้องเป็นเสียงที่ผลิตออกมาจากช่องท้อง หรือ ภายในกระบังลม กล่าวคือควรนั่งหลังตรงและทรงตัวได้ดี หรือ ยืนทรงตัวได้ดีไม่หลังค่อม ดังนั้นการนั่งและยืนที่ถูกต้องจะทำให้การผลิตเสียงร้องออกมาอย่างมีคุณภาพ เช่นกัน

ภาพที่ 13 แสดงทำนั่งและยืนที่ถูกต้องในการร้องเพลง

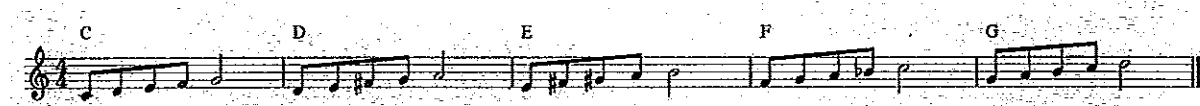
2.3 การวอร์มอัพ (Warm up sound)

การฝึกการวอร์มเสียง ก่อนเริ่มการร้องเพลงหรือเริ่มฝึกซ้อม ผู้ขับร้องควรวอร์มเสียงก่อนเสมอ ดังนั้นให้เริ่มวอร์มด้วยการร้องบันไดเสียงเมเจอร์ และ ไมเนอร์ ในช่วงเสียงกลาง ต่อด้วยช่วงเสียงต่ำ แล้วก็ช่วงเสียงสูง จากนั้นกลับไปร้องในช่วงเสียงกลางอีก ให้ปล่อยตัวเป็นอิสระและผ่อนคลายในขณะที่ทำการวอร์มอัพเสียงร้อง

เมื่อทำการวอร์มอัฟเสียงร้องในบันไดเสียงเมเจอร์และไมเนอร์เกินกว่า 10 นาทีแล้ว ให้ทำการเคลื่อนที่โดในบันไดเสียงเมเจอร์ (Move Do) และเคลื่อนที่ลาในบันไดเสียงไมเนอร์ (Move La)

ในการนี้ผู้วิจัยได้สร้างแบบฝึกแบบเนเจอร์ลเมเจอร์ (C Major) และแบบ เนเจอร์ลไมเนอร์ (A minor) ไว้ในการวอร์มเสียงตอนท้าย

แต่ในขั้นต้นผู้วิจัยมุ่งประเด็นไปที่แบบเนเจอร์ลเมเจอร์ (C Major) เป็นสำคัญ เนื่องจากว่าง่ายต่อการฝึก ตามที่ได้กล่าวไว้ในบทนำถึงการศึกษาครั้งนี้เพื่อการฝึกผู้ที่ไม่มีพื้นฐานทางดนตรีสากลสามารถขับร้องประสานเสียงได้ในระยะเวลาอันสั้นเป็นสำคัญ

นอกจากการฝึกการเคลื่อนที่ของโด และลาแล้วสิ่งหนึ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถฝึกการออกเสียงแบบข้ามขั้น หรือขั้นคู่ได้เป็นอย่างดีคือการฝึกการออกเสียงแบบ อาร์เพจจิโอ (Arpeggio) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในขณะวอร์มเสียงแล้วนักเรียนออกเสียงแบบราวด์ (Round) สามารถเป็นเพลงประสานเสียงเล็กได้หนึ่งเพลงสั้นๆอย่างลงตัว

โดยในการนี้ผู้วิจัยได้สร้างแบบฝึกวอร์มเสียงแบบอาร์เพจจิโอ (Arpeggio) ไว้ 1 แบบฝึก โดยแบ่งเสียงร้องเป็นสองกลุ่ม คือเสียงสูงและเสียงต่ำ ดังนี้ คือ

Arpeggio

Sasinut Phongnii

ในการสร้างแบบฝึกการวอร์มเสียงทั้งหมดที่ผู้วิจัยสร้าง เป็นการสร้างโดยใช้เสียง ในบันไดเสียงโดเมเจอร์ (C Major) โดยใช้เสียงอยู่ที่ 5 เสียงแรกคือ โด เร มี ฟา และ ซอลเป็นหลัก โดยในการนี้ผู้วิจัยใช้เทคนิคการเคลื่อนที่ของโด (Move Do) เข้ามามีบทบาทสำคัญในการเลื่อนไหลของเสียงให้สูงขึ้นหรือ ต่ำลงเป็นไปตามรูปแบบของแบบฝึกที่สร้างสรรค์ขึ้นมา โดยมีจุดประสงค์คือให้ง่ายและเหมาะสมสำหรับผู้เรียนที่เริ่มต้นเรียนรู้ในทฤษฎีดนตรีตะวันตก

นอกจากนี้ ในส่วนของบันไดเสียงไมเนอร์ก็เช่นกัน ผู้วิจัยได้สร้างสรรค์โดยใช้บันไดเสียงลาไมเนอร์ (A minor) และใช้หลักการเคลื่อนที่ของลา (Move La) เข้ามามีบทบาทสำคัญในการเลื่อนไหลของเสียงให้สูงขึ้นหรือ ต่ำลงเป็นไปตามรูปแบบของแบบฝึกที่สร้างสรรค์ขึ้นมา

แบบฝึกที่ 1 การวอร์มอัฟเสียงร้อง

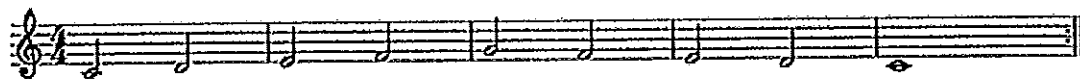
ในแบบฝึกการวอร์มเสียง แบบที่ฝึก 1 นี้ ก่อนเริ่มการฝึกในขั้นตอนนี้ให้ผู้ขับร้อง ร้องไล่โน้ตตั้งแต่ โด ไปจนถึง โด อีกช่วงเสียงหนึ่ง (1 Octave) โดยให้ร้องไล่กลับไปมา และพยายามออกเสียงร้องให้ตะ

ในทุกๆตัวโน้ต โดยฝึกแบบนี้ซ้ำไปมาก่อนจะเริ่มในแบบฝึกที่ 1 วิธีนี้จะช่วยทำให้เสียงร้องมีความยืดหยุ่นและมีพลังมากขึ้น

เมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้ดีให้เพิ่มเติมระดับเสียงโดยการเคลื่อนที่ของโดทั้งสูงขึ้น และ ต่ำลง

1

Sasinut Phongnil

สิ่งสำคัญในการฝึกแบบนี้ คือ การเริ่มจากการ ออกเสียงร้องแบบสองจังหวะตามระดับเสียงโน้ต โดยผู้สอนใช้เปียโนกด ในระดับความเร็วน้อยกว่า $\text{♩} = 60$ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและแม่นยำ และเพิ่มระดับความเร็ว เข้าสู่ระดับ Moderato หรือ $\text{♩} = 80$ เมื่อผู้เรียนเริ่มมีความชำนาญ แล้วจึงเริ่มเรียนรู้ในห้องที่ 1 จากนั้นเริ่มปฏิบัติอย่างช้าๆ เรียงลำดับเพิ่มทีละ 1 ห้อง จนชำนาญและเพิ่มระดับความเร็วตามความเหมาะสม

แบบฝึกที่ 2 การวอร์มอัพเสียงร้อง

ในแบบฝึกการวอร์มเสียง แบบฝึกที่ 2 นี้ ก่อนเริ่มการฝึกในขั้นตอนนี้ให้ผู้ขับร้อง ร้องไล่โน้ต ตั้งแต่ โด ไปจนถึง โด อีกช่วงเสียงหนึ่ง (1 Octave) โดยให้ร้องไล่กลับไปมา และพยายามออกเสียงร้องให้ตะในในทุกๆตัวโน้ต โดยฝึกแบบนี้ซ้ำไปมาก่อนจะเริ่มในแบบฝึกที่ 1 วิธีนี้จะช่วยทำให้เสียงร้องมีความยืดหยุ่นและมีพลังมากขึ้น

เมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้ดีให้เพิ่มเติมระดับเสียงโดยการเคลื่อนที่ของโดทั้งสูงขึ้น และ ต่ำลง

2

Sasinut Phongnil

** เครื่องหมายบอกให้หายใจ **

ในแบบฝึกนี้ผู้วิจัยมีจุดประสงค์ให้ผู้เรียนจะได้ทักษะการหายใจ และออกเสียงยาวในระดับเสียงที่ไล่ตามระดับ ดังนั้นสิ่งสำคัญในการฝึกแบบนี้ คือ การเริ่มจากการ ออกเสียงร้องแบบสามจังหวะตามระดับเสียงโน้ตโดยผู้สอนใช้เปียโนกด และให้หยุดหายใจเข้าทางปากในค่าตัวหยุดตัว 1 จังหวะ (ตัวหยุดตัวดำ) ในระดับความเร็วน้อยกว่า $\text{♩} = 60$ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและแม่นยำ และเพิ่มระดับความเร็ว เข้าสู่ระดับ Moderato หรือ $\text{♩} = 80$ เมื่อผู้เรียนเริ่มมีความชำนาญ แล้วจึงเริ่มเรียนรู้ในห้องที่ 1 จากนั้นเริ่มปฏิบัติอย่างช้าๆ เรียงลำดับเพิ่มทีละ 1 ห้อง จนชำนาญและเพิ่มระดับความเร็วตามความเหมาะสม

แบบฝึกที่ 3 การวอร์มอัพเสียงร้อง

ในแบบฝึกการวอร์มเสียง แบบฝึกที่ 3 นี้ ก่อนเริ่มการฝึกในขั้นตอนนี้ให้ผู้ขับร้อง ร้องไล่โน้ต ตั้งแต่ โด ไปจนถึง โด อีกช่วงเสียงหนึ่ง (1 Octave) โดยให้ร้องไล่กลับไปมา และพยายามออกเสียงร้องให้ตะในในทุกๆตัวโน้ต โดยฝึกแบบนี้ซ้ำไปมาก่อนจะเริ่มในแบบฝึกที่ 1 วิธีนี้จะช่วยทำให้เสียงร้องมีความยืดหยุ่นและมีพลังมากขึ้น

เมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้ดีให้เพิ่มเติมระดับเสียงโดยการเคลื่อนที่ของโดทั้งสูงขึ้น และ ต่ำลง

** ก่อนโน้ตที่ฝึกเลข 1 ให้หายใจ **

ในแบบฝึกนี้ผู้วิจัยมีจุดประสงค์ให้ผู้เรียนจะได้ทักษะการหายใจ และออกเสียงยาวในระดับเสียงที่ไล่ตามระดับตั้งนั้นสิ่งสำคัญในการฝึกแบบฝึกนี้ คือ การเริ่มจากการ ออกเสียงร้องแบบสามจังหวะตามระดับเสียงโน้ตโดยผู้สอนใช้เปียโนกด และให้หยุดหายใจเข้าทางปากในจุดที่เป็นเลข 1 เหนือตัวโน้ตในบรรทัด 5 เส้น ในระดับความเร็วน้อยกว่า $\text{♩} = 60$ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและแม่นยำ และเพิ่มระดับความเร็ว เข้าสู่ระดับ Moderato หรือ $\text{♩} = 80$ เมื่อผู้เรียนเริ่มมีความชำนาญ แล้วจึงเริ่มเรียนรู้ในห้องที่ 1 จากนั้นเริ่มปฏิบัติอย่างช้าๆ เรียงลำดับเพิ่มทีละ 1 ห้อง จนชำนาญและเพิ่มระดับความเร็วตามความเหมาะสม

แบบฝึกที่ 4 การวอร์มอัฟเสียงร้อง

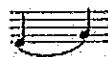
แบบฝึกที่ 4 และ แบบฝึกที่ 5 เป็นการวอร์มเสียงแบบ 2 แนว โดยในแบบฝึกที่ 4 จะเป็นสองแนวที่มีความคล้ายกัน ต่างกันแต่ที่ระดับเสียงที่ออกมาต่างกัน แต่ประสานเป็นคู่ 3 เมเจอร์ (Interval 3rd)

ในแบบฝึกการวอร์มเสียง แบบฝึกที่ 4 นี้ ก่อนเริ่มการฝึกในขั้นตอนนี้ให้ผู้ขับร้อง ร้องไล่โน้ตตั้งแต่ โด ไปจนถึง โด อีกช่วงเสียงหนึ่ง (1 Octave) โดยให้ร้องไล่กลับไปมา และพยายามออกเสียงร้องให้แตะในทุกๆ ตัวโน้ต โดยฝึกแบบนี้ซ้ำไปมาก่อนจะเริ่มในแบบฝึกที่ 1 วิธีนี้จะช่วยทำให้เสียงร้องมีความยืดหยุ่นและมีพลังมากขึ้น

เมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้ดีให้เพิ่มเติมระดับเสียงโดยการเคลื่อนที่ของโดทั้งสูงขึ้น และ ต่ำลง

ในแบบฝึกนี้ผู้วิจัยมีจุดประสงค์ให้ผู้เรียนจะได้ทักษะการหายใจ และออกเสียงยาวในระดับเสียงที่ซ้ำระดับเสียง และไล่ขึ้นและลงสลับกันโดยมีจุดเด่นที่การใช้เครื่องหมายเชื่อมเสียง (Slur) ตั้งนั้นสิ่งสำคัญในการฝึกแบบฝึกนี้ คือ การเริ่มจากการ ออกเสียงร้องแบบ 1 จังหวะตามระดับเสียงโน้ตโดยผู้สอนใช้เปียโนกด และ

ให้หยุดหายใจเข้าทางปากในจุดที่เป็นหางของเครื่องหมายเชื่อมเสียง โดยการออกเสียงสระเสียงสั้นที่ตัวโน้ตหางเครื่องหมายเชื่อมเสียง ในตัวอย่างผู้วิจัยใช้สระ อะ ผสมกับอักษร ฮอ เป็นคำว่า ฮะ โดยเริ่มฝึกในระดับความเร็วน้อยกว่า $\text{♩} = 60$ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและแม่นยำ และเพิ่มระดับความเร็ว เข้าสู่ระดับ Moderato หรือ $\text{♩} = 80$ เมื่อผู้เรียนเริ่มมีความชำนาญ แล้วจึงเริ่มเรียนรู้ในห้องที่ 1 จากนั้นเริ่มปฏิบัติอย่างช้าๆ เรียงลำดับเพิ่มทีละ 1 ห้อง จนชำนาญและเพิ่มระดับความเร็วตามความเหมาะสม

แบบฝึกที่ 5 การวอร์มอัฟเสียงร้อง

จากที่ได้กล่าวไว้แล้วถึงแบบฝึกที่ 5 นี้เป็นการวอร์มเสียงแบบ 2 แนว โดย จะเป็นสองแนวที่มีความคล้ายกัน ต่างกันแต่ที่ระดับเสียงที่ออกมาต่างกัน แต่ประสานเป็นคู่ 3 เมเจอร์ (Interval 3rd) ความแตกต่างจากแบบฝึกที่ 4 คือ จะสลับกันลากเสียงยาว 4 จังหวะในแต่ละห้อง

ในแบบฝึกการวอร์มเสียง แบบฝึกที่ 5 นี้ ก่อนเริ่มการฝึกในขั้นตอนนี้ให้ผู้ขับร้อง ร้องไล่โน้ตตั้งแต่ โด ไปจนถึง โด อีกช่วงเสียงหนึ่ง (1 Octave) โดยให้ร้องไล่กลับไปมา เมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้ดีให้เพิ่มเติมระดับเสียงโดยการเคลื่อนที่ของโดทั้งสูงขึ้น และ ต่ำลง

5

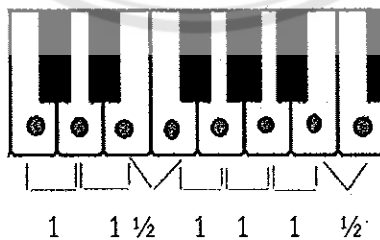
Sasinut Phongnil

รูปแบบการฝึกที่มีหน้าตาคล้ายกันนี้ มีความแตกต่างกันคือ การลากเสียงร้องในโน้ตตัวกลม การหายใจเข้าที่ทำให้คุณภาพเสียงร้องออกมาดีไม่ขาดตอนคือ ก่อนโน้ตตัว 4 จังหวะ (โน้ตตัวกลม) และอีกหนึ่งประเด็นสำคัญคือ หางเครื่องหมายโยงเสียง หรือ เครื่องหมายสเลอ (Slur) ต้องสั้นและการออกเสียงสั้นไม่ควรทำให้ค่าของโน้ตที่มีหายไป การนับจังหวะต้องอยู่ครบถ้วน

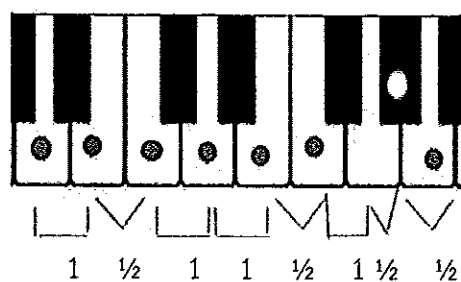
แบบฝึกที่ 6 การวอร์มอัฟเสียงร้อง

การวอร์มเสียงร้องทั้งในบันไดเสียงเมเจอร์ (Major) และ ไมเนอร์ (Minor) นอกจากการฝึกการออกเสียงร้องให้ตรงตามเสียงที่เกิดขึ้นในบันไดเสียงแล้ว ยังเป็นการฝึกการฟังเสียงโน้ตในบันไดเสียง เพื่อให้ผู้เรียนได้ชินกับเสียงที่เกิดขึ้นในบันไดเสียงนั้นๆ และสามารถสัมผัสได้ถึงเสียงร้องที่ตนเองร้องออกมาว่า ถูกหรือผิดได้เมื่อเกิดความชำนาญ

ภาพที่ 14 ความห่างเสียงในบันไดเสียงเมเจอร์

บันไดเสียงไมเนอร์ เป็นบันไดเสียงที่ผลิตเสียงที่ออกมามีความหม่นออกเศร้า ก่อนการวอร์มเสียงผู้เรียนควรฝึกออกเสียงตั้งแต่ ลา ที โด เร และ มี 5 เสียง ขึ้น และ ลง ไล่ลำดับด้วยการเคลื่อนที่ของ ลา (Move La) หลากๆรอบควบคู่กับการใช้เครื่องกำหนดจังหวะ เมื่อเกิดความคล่องและชำนาญจึงเพิ่มเป็นการร้องโน้ตในบันไดเสียง A harmonic minor 1 Octave ขึ้น และ ลง จนเกิดความชำนาญ แล้วจึงเริ่มวอร์มห้องที่ 1 ไล่เรียงตามลำดับไป

ภาพที่ 15 ความห่างเสียงในบันไดเสียงเมเจอร์

เมื่อผู้เรียนฝึกการออกเสียงและวอร์มเสียงร้องถึงตรงจุดนี้แล้ว สิ่งที่เกิดขึ้นคือผู้เรียนเริ่มเคยชินกับเสียงของบันไดเสียงเมเจอร์ การเริ่มนำเสียงของบันไดเสียงไมเนอร์เข้ามาใช้ในการฝึกฟังและร้องเป็นอีกวิธีหนึ่งในการฝึกการฟังแยกเสียง

ผู้วิจัยใช้วิธีการให้ผู้เรียนจำและชินกับบันไดเสียงเมเจอร์ก่อน จึงใส่กระบวนการต่างๆแบบไมเนอร์เข้าไป สามารถสร้างศักยภาพในการแยกเสียงของผู้เรียนได้เร็วกว่า และแม่นยำกว่าฝึกไปพร้อมๆกัน

ในแบบฝึกวอร์มเสียงที่ 6 นี้ ผู้วิจัยใช้บันไดเสียง A minor สร้างเป็นแบบฝึกร้องขึ้นต้น และ เป็นการวอร์มเสียงไปในตัว และใช้จังหวะธรรมดาซึ่งง่ายต่อการฟังและสามารถจับจังหวะได้ง่าย ทำให้การฝึกฟังและร้องบันไดเสียงไมเนอร์มุ่งจุดเด่นไปที่การฟังและร้องบันไดเสียงไมเนอร์มากกว่า

6
Minor Warm up   Sasnut Phongnil

สิ่งสำคัญในการฝึกแบบฝึกนี้ คือ การเริ่มจากการ ออกเสียงร้องบันไดเสียง A minor โดยใช้สระเสียงยาวผสมอักษรเช่น คำว่า “มา” ออกเสียงร้องตามเทคนิคต่างๆ โดยร้องตามระดับเสียงโน้ตโดยผู้สอนใช้เปียโนกด ในระดับความเร็วน้อยกว่า $\text{♩} = 60$ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและแม่นยำ และเพิ่มระดับความเร็ว เข้าสู่ระดับ Moderato หรือ $\text{♩} = 80$ เมื่อผู้เรียนเริ่มมีความชำนาญ แล้วจึงเริ่มเรียนรู้ในท่อนที่ 1 จากนั้นเริ่มปฏิบัติอย่างช้าๆ เรียงลำดับเพิ่มทีละ 1 ท่อน จนชำนาญและเพิ่มระดับความเร็วตามความเหมาะสม

จากการที่ผู้วิจัยได้กล่าวถึงเทคนิคต่างที่ใช้ในการวอร์มเสียงในแบบฝึกวอร์มเสียงที่ 6 ไปแล้วนั้น เนื้อหาต่อไปของการศึกษาผู้วิจัยของนำเทคนิคผสมผสานทางดนตรีตะวันตกในการวอร์มเสียงร้องให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งทำให้เสียงร้องออกมามีมิติและ สีสออารมณ์ได้ดี ดังนี้

เทคนิคผสมผสานทางดนตรีตะวันตกในการวอร์มเสียงร้องให้มีประสิทธิภาพ

1. การฝึกเรื้อนน้ำหนักเสียงดัง เบา (Dynamic) สำหรับการวอร์มเสียงร้องเพลง

การใส่น้ำหนักดัง เบา (Dynamic) สำหรับการขับร้องประสานเสียงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง เช่นเดียวกับการบรรเลงเครื่องดนตรีอื่นๆ การสื่อเนื้อหาของเพลงเพื่อให้ถ่องแท้ความเนื้อร้อง และ จุดประสงค์ของผู้เรียบเรียงเสียงประสานหรือ ผู้แต่งเป็นสิ่งสำคัญ เพราะนั่นคือการสื่อสารกับผู้ฟังให้ตรงตามจุดประสงค์ของผู้ประพันธ์ตามที่ได้กล่าวมา

ในดนตรีตะวันตก เครื่องหมายแสดงความดัง เบา มีด้วยกันหลายรูปแบบได้แก่

อักษรย่อ	คำเต็ม	ความหมาย
f	forte	ดัง
ff	fortissimo	ดังทอทกกร
fff	fortississimo	ดังที่สุด
mf	mezzo forte	ดังปานกลาง
mp	mezzo piano	เบานปานกลาง
p	piano	เบา
pp	pianissimo	เบาทอทกกร
ppp	pianississimo	เบาที่สุด
>	Crescendo	จากเบาไปดัง
<	Decrescendo	จากดังไปเบา

ตารางที่ 4 สัญลักษณ์แสดงความดัง เบา ในดนตรีตะวันตก

ด้วยความสำคัญของเครื่องหมายแสดงความดัง เบา (Dynamic) ตามที่ผู้วิจัยได้กล่าวไปแล้วนั้น นำมาสู่กระบวนการฝึกออกเสียงในขณะวอร์มอัพ เกี่ยวข้องกับการแสดงความดังเบาของเสียงร้อง โดยในการนี้เพื่อเป็นการเริ่มต้นเรียนรู้จากง่ายไปหายากตามที่คุณวิจัยได้ดำเนินตามทฤษฎีการเรียนรู้ดนตรีในแบบของออร์ฟนั้น ผู้วิจัยได้ใช้บันไดเสียงเริ่มต้นเป็น โด เมเจอร์ (C Major) โดยนำเครื่องหมายแสดงความดังเบามาใช้ 3 รูปแบบคือ

mp = ค่อนข้างเบา

mf = ค่อนข้างดัง

และเครื่องหมาย > = จากดังค่อยๆเบาลง

กล่าวคือในการฝึกครั้งนี้คือฝึกออกเสียงร้องเบาค่อยๆดังขึ้น และ จบด้วยการค่อยๆเบาลง ในการฝึกแบบนี้เข้าไปซ้ำมาจะทำให้ผู้เรียนสามารถควบคุมการออกเสียงได้อย่างดี ที่สำคัญที่สุดคือ การผลิตเสียงร้องควรผลิตเสียงร้องให้ถูกวิธีตลอดจนสามารถควบคุมโครงสร้างรูปปากที่ถูกต้องในการออกเสียงร้องในขณะฝึกแต่ละครั้ง ซึ่งแบบฝึกมีดังนี้

Sasinut Phongnil

การฝึกการควบคุมเสียงดังเบา จากตัวอย่างแบบฝึกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมานี้เป็นรูปแบบพื้นฐานโดยทั่วไป นั่นคือ บันไดเสียง C major ที่ผู้เรียนดนตรีพบโดยทั่วไป แตกต่างกันที่การนำสัญลักษณ์แสดงความดัง เบา มาเพิ่มเติม นอกจากนี้เพื่อเป็นการเสริมทักษะการฟังและร้องแบบโดเคลื่อนที่ (Move Do) ให้ผู้เรียนเคลื่อนที่เปลี่ยนทำนองเพลงขึ้น และลงเปลี่ยนบันไดเสียงไป ทำซ้ำไปมาจนสามารถควบคุมน้ำหนักเสียงได้

การใช้น้ำหนักดังเบาเป็นการสื่อถึงความรู้สึกหนักหน่วง และ นุ่มนวลของทำนองเพลง แต่ถ้าต้องการสื่อถึงการกระตุ้นความรู้สึก สนุกสนาน หรือแสดงถึงความเชื่อมต่อของทำนองเพลง การกระตุกเสียง (Staccato) และ เครื่องหมายลากเสียง (Legato) เป็นเครื่องหมายคีตลักษณ์ที่สามารถนำทางผู้เรียนให้ถ่ายทอดอารมณ์เหล่านั้นได้ดีเช่นกัน

2. เครื่องหมายกระตุกเสียง (Staccato) และ เครื่องหมายลากเสียง (Legato)

การฝึกเครื่องหมาย staccato และ legato ผู้วิจัยได้สร้างแบบฝึกพื้นฐานแบบง่ายเช่นเดียวกับแบบ แสดงความดังเบา กล่าวคือใช้บันไดเสียงโด เมเจอร์ (C major) มาสร้างสรรค์ โดยในแบบฝึกที่ 1 ใช้การซ้ำของ เสียงโน้ตตัวเดียวกันตั้งแต่ ตัวโด โไลขึ้นมาถึง ตัวซอล และไล่กลับลงไปหาเสียงโดอีกครั้ง แต่เสียงสุดท้ายจะ ใช้การเบรกเครื่องหมายกระตุกเสียงด้วยการออกเสียงร้องลากยาว 3 จังหวะ ทำซ้ำๆกันหลายๆรอบ และใช้ ระบบการเคลื่อนที่ของโด (Move Do) เปลี่ยนบันไดเสียงขึ้นลงจะผู้เรียนเกิดความชำนาญและเกิดความ ยืดหยุ่นของเสียง จึงเปลี่ยนจากการกระตุกเสียงร้องเป็นการร้องเสียงให้ต่อเนื่อง

การกำหนดลมหายใจในแบบฝึกเครื่องหมายกระตุกเสียง (Staccato) และ เครื่องหมายลากเสียง (Legato) ข้อที่ 1 คือ หายใจเข้าเก็บลมเพื่อร้องในทุกๆ 2 ห้องเพลง หรือที่เครื่องหมายดาว *

ในแบบฝึกที่ 2 ผู้วิจัยใช้รูปแบบการไล่เสียง 5 เสียงแรกของแต่ละบันไดเสียงเมเจอร์ โดยวางรูปแบบ จังหวะเป็นครึ่งเสียงและปิดท้ายด้วยตัว 2 จังหวะ ใช้ทั้งแบบ Staccato และ Legato ใช้ระบบการ เคลื่อนที่ของโด (Move Do) ในทุกๆห้องเพลง โดยไล่ขึ้นและไล่ลง 5 บันไดเสียง คือ C D E F และ G /7d ผู้เรียนซ้ำๆจนเกิดความชำนาญและเกิดความยืดหยุ่นของเสียง จึงเปลี่ยนจากการกระตุกเสียงร้องเป็นการร้อง เสียงให้ต่อเนื่อง ดังนี้

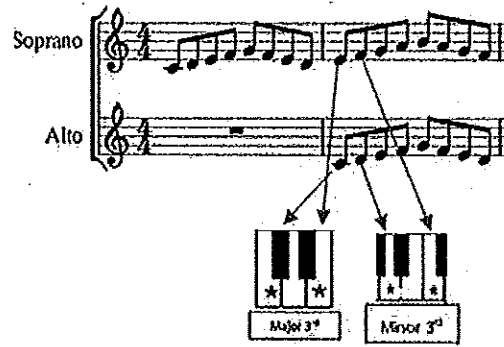
การกำหนดลมหายใจในแบบฝึกเครื่องหมาย กระตุกเสียง (Staccato) และ เครื่องหมายลาก เสียง (Legato) ข้อที่ 2 คือ หายใจเข้าเก็บลม เพื่อร้องในทุกๆ ต้นห้องเพลง

3. การขับร้องร้องประสานเสียง

ในการนี้ผู้วิจัยได้นำทฤษฎีดนตรีตะวันตกในส่วนของขั้นคู่เสียง (Intervals) มาใช้ในการสร้างสรรค์แบบฝึกเพื่อการขับร้องประสานเสียงโดยผ่านขั้นตอน และ กระบวนการฝึกการอ่านและโสตประสาทการฟังของผู้เรียน ซึ่งในการนี้ผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ของออร์ฟ ในส่วนของแนวคิดการเรียนรู้จากง่ายไปหายาก และกระทำซ้ำๆกัน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้จะสนุกได้ผู้สอนสามารถเสริมกิจกรรมการเคลื่อนไหวร่างกาย หรือ เกมสัคนตรีรูปแบบต่างๆ เช่นการจับคู่กันร้อง และสลับผู้เริ่มต้น หรือ การแต่งคำร้องไปในโน้ตแต่ละตัวเพื่อให้เกิดความหลากหลายด้วยแบบฝึกที่สร้างขึ้น

3.1 การร้องเพลงราว (Round)

เป็นการร้องเพลงประสานเสียงประเภทหนึ่งที่มีรูปแบบง่ายไม่ซับซ้อน การวางแผนเรียบเรียงเสียงประสานจะเป็นการนำแนวการดำเนินทำนอง (Melody) มาเรียบเรียงให้ไล่ตามหลังกันไป แล้วแต่ความต้องการของผู้ประพันธ์ว่าต้องการให้ประสานเสียงกี่แนว โดยมีจุดสำคัญเพียงแต่ผู้ร้องต้องสามารถร้องในแนวทำนองหลักได้เป็นอย่างดี และทำนองเหล่านี้หากชายและหญิงต้องร้องด้วยกันต้องเป็นช่วงเสียงที่ทั้งชายและหญิงสามารถขับร้องรวมกันได้

ภาพที่ 16 การนำขึ้นคู่ 3 เมเจอร์ และ คู่ 3 ไมเนอร์ มาใช้ในการสร้างสรรค์แบบฝึก

ผู้วิจัยได้นำการนำการขับร้องประสานเสียงแบบรววดมาใช้ในการวอร์มอัพเสียงเพื่อเป็นการฝึกให้ผู้เรียนสามารถแยกประสาทการฟัง และมีสมาธิในการฝึกอยู่ที่แนวประสานที่เป็นของตนเองเท่านั้น ซึ่งเป็นจุดสำคัญอีกจุดหนึ่งก่อนที่ผู้เรียนจะฝึกในส่วนของ Sight Singing ในขั้นต่อไป การร้องทำนองหลักให้ถือเป็นสิ่งสำคัญทำนองอื่นๆที่ตามมาต้องออกเสียงร้องให้มีน้ำหนักเบา ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบฝึกหัดสำหรับการ Warm up เสียงร้องแบบรววด โดยฝึกจากง่ายไปหายากตามลำดับ โดยได้ใช้ความห่างของขึ้นคู่เสียงที่ประสานเป็นคู่ 3 เมเจอร์ และ คู่ 3 ไมเนอร์ ดังตัวอย่างในแบบฝึกที่ 1 และ 2 ดังนี้ คือ

การวอร์มอัพเสียงในรูปแบบการร้องเพลงรววดในแบบที่ 1 ผู้วิจัยใช้รูปแบบการเคลื่อนที่ของทำนองที่ละ 5 เสียง ไล่ขึ้นและไล่ลง โดยจัดรูปแบบการประสานเสียงเป็นคู่ 3 เมเจอร์ และ คู่ 3 ไมเนอร์ และให้รูปแบบการเคลื่อนที่ของทำนองของทั้ง 2 แนวเป็นไปในรูปแบบของการประสานเสียงแบบรววด

ภาพที่ 17 รูปแบบการเคลื่อนที่ของทำนองที่ละ 5 เสียง ไล่ขึ้นและไล่ลง

การวอร์มอัพเสียงในรูปแบบการร้องเพลงรววดในแบบที่ 2 ผู้วิจัยใช้รูปแบบการเคลื่อนที่ของทำนองที่ละ 5 เสียง ไล่ขึ้นและไล่ลง โดยจัดรูปแบบการประสานเสียงเป็นคู่ 3 เมเจอร์ และ คู่ 3 ไมเนอร์ เช่นเดียวกับกับรูปแบบที่ 1 และได้ปรับเปลี่ยน 6 ห้องสุดท้ายให้มีการฝึกลากเสียงร้องให้ยาวกว่าในรูปแบบที่ 1 เพื่อเป็นการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในการฟังเสียง และ ใช้ทักษะการแยกประสาทการฟังและการกำหนดลมมาใช้ในแบบฝึกนี้

6 ท้องสุดท้ายให้มีการฝึกลากเสียงร้องยาวเพื่อเป็นการเรียนรู้การ
ฟังเสียง ใช้ทักษะการแยกประสาทการฟังและการกำหนดลมหายใจใน
การขับร้อง

ภาพที่ 18 จุดที่เพิ่มเติมการฝึกลากเสียงร้องยาวเข้ามาในแบบฝึก

ด้วยในแบบฝึกการวอร์มอัพเสียงในรูปแบบการร้องเพลงราวดีในแบบที่ 2 มีความแตกต่างจากในแบบ
ฝึกที่ 1 คือ การลากเสียงยาว การฝึกก่อนเริ่มแบบนี้หลังจากที่ฝึกในแบบฝึกที่ 1 แล้ว คือการฝึกการกำหนด
ลม เข้า เก็บ และ ออก โดยเริ่มจากเร็ว และค่อยๆช้าลง เช่น จากความเร็วในการหายใจเข้าเคาะ 4 จังหวะ
เก็บ 4 จังหวะ และ ออก 4 จังหวะ นับในอัตราความเร็ว ♩ = 80 เมื่อผู้เรียนเกิดความชำนาญให้ลดความเร็ว
ของจังหวะ เป็น ♩ = 75 และ ลดลงความเหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักการเก็บลมหายใจในการออกเสียง
ร้อง โดยในการฝึกนี้ให้ฝึก ประมาณ 10-15 นาทีก่อนเริ่มแบบฝึกการวอร์มอัพเสียงในรูปแบบการร้องเพลง
ราวดีในแบบที่ 2

Sasinut Phongnil

แบบฝึกการวอร์มอัพเสียงในรูปแบบการร้องเพลงราวดีในแบบที่ 3 เป็นรูปแบบของแบบฝึกวอร์ม
เสียงที่เป็นบทเพลงประสานเสียงแล้ว โดยผู้วิจัยได้ใช้ลักษณะโน้ต แบบง่าย คือ ตัวกลม ตัวขาว และ ตัวดำมา
ใช้ในการดำเนินทำนอง โดยดำเนินทำนองอยู่ในบันไดเสียง โด เมเจอร์ (C major)

กระสวนจังหวะหลักในการดำเนินทำนอง ผู้วิจัยเลือกใช้ รูปแบบการเคลื่อนที่ของทำนองในรูปแบบ
ของ ใช้ในแบบฝึกนี้ เนื่องจากเมื่อนำมาใช้ในรูปแบบเพลงราวดี ผู้เรียนจะสามารถจำทำนองได้ง่าย
และ สามารถนำทักษะการร้อง และ ฟังจากเพลงนี้มาใช้จำเสียงของโน้ตในการฝึกการฟัง (Ear training) อีก
ทางหนึ่งด้วย

ภาพที่ 19 กระสวนจังหวะหลักในการดำเนินทำนองแบบฝึกการวอร์มอัพเสียง
ในรูปแบบการร้องเพลงราวดีในแบบที่ 3

ในการฝึกขั้นต้นแรกเมื่อผู้เรียนผ่านการวอร์มอัพในแบบฝึกที่ 2 แบบรวดเร็วแล้ว ให้ผู้เรียนเริ่มฝึกในรูปแบบที่ 3 ตามขั้นตอน ดังนี้

1. ฝึกเคาะจังหวะซ้าย ขวา 2 มือพร้อมกัน
2. อ่านออกเสียงโน้ตโดยระบุชื่อของเสียงนั้นๆ เช่น โด เร หรือ มี โดยประปรบมือประกอบจังหวะตามค่าโน้ตในแต่ละบรรทัด
3. ให้นำสระเสียงยาวมาสร้างสรรค์ ผสมผสานเป็นบทเพลง หรือ ให้ผู้เรียนแต่งเนื้อร้องตามจินตนาการได้ตามสมควร (ในตัวอย่างผู้วิจัยใช้คำว่า Da [ดา])
4. อาจมีการผสมผสานการเคลื่อนไหว การนำเครื่องดนตรีประเภทประกอบจังหวะ (percussion) ใช้ร่วมเป็นอุปกรณ์ประกอบการเรียนรู้ หรือ การนำเกมส์มาประกอบการเรียนรู้ เพื่อเป็นการผสมผสานและบูรณาการ

Round 3

Sasinut Phongnii

The musical notation for Round 3 consists of two staves of rhythmic notation and two vocal parts. The first staff has a treble clef and a 4/4 time signature. The notes are: Da DaDa Da Da DaDa Da Da DeDa Da Da DeDa Da Da DeDa Da Da. The second staff has a treble clef and a 4/4 time signature. The notes are: Da DeDa Da Da DeDa Da Da DeDa Da. The vocal parts are labeled 'S.' and 'A.'. The 'S.' part has a treble clef and a 4/4 time signature. The notes are: Da De Da Da Da Da De Da Da Da Da De Da Da. The 'A.' part has a treble clef and a 4/4 time signature. The notes are: Da De Da Da Da De Da Da Da Da De Da Da Da.

3.2 การขับร้องประสานเสียงแบบ 2 แนว

ขั้นคู่เสียง เป็นจุดเริ่มต้นของการประสานก่อนที่จะเป็นทริยแอด ก่อนที่ผู้เรียนจะสามารถฟังเสียงของทริยแอดได้และสามารถแยกเสียงประสานอื่นๆได้ การแยกเสียงของขั้นคู่เสียงระดับต่างๆ และสามารถนำมาสร้างสรรค์แบบง่ายได้นั้นนับเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่ง

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างเพลงประสานเสียง 2 แนวที่นำมาใช้ร่วมกับการศึกษาวิชาฝึกโสตประสาท 3 รูปแบบง่าย ๆ ดังนี้ คือ

1. บทเพลงประสานเสียง 2 แนวด้วยขั้นคู่ 3
2. บทเพลงประสานเสียง 2 แนวแทรกคู่ 3 ด้วย คอร์ด 1 และ คอร์ด 5
3. เพลงประสานเสียง 2 แนว ทำนองเพลงเดียวกัน
4. เพลงประสานเสียง 2 แนว ต่างทำนองกัน

1. บทเพลงประสานเสียง 2 แนวด้วยขั้นคู่ 3 (3rd Intervals)

ก่อนที่จะเริ่มการร้องประสานเสียงด้วยบทเพลงที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาเพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถใช้ในการจำเสียงโน้ตต่างๆเมื่อได้ยินในการใช้งานทางดนตรีในอนาคตได้นั้น ผู้วิจัยได้สร้างแบบฝึกการขับร้องประสานเสียง 2 แนว ด้วยขั้นคู่ 3 เมเจอร์ และ คู่ 3 ไมเนอร์ ดังนี้

Intervals 3 No,1

Sasinit Phongnil

ในแบบฝึกที่ 1 เพื่อฝึกการขับร้องประสานเสียง ชั้นคู่ 3 คำเนนทำนองแบบ 2 แนวนี้ ผู้วิจัยได้ใช้โน้ตเกินกว่า 5 เสียงแรกของบันไดเสียง เนื่องจากต้องการฝึกผู้เรียนให้รู้จักการออกเสียงที่หลากหลายขึ้น แต่ยังคงคำเนนทำนองอยู่ในบันไดเสียง โด เมเจอร์ (C major) และการเคลื่อนที่ของทำนองเป็นการเคลื่อนที่แบบขึ้นบันได กล่าวคือไม่มีการก้าวกระโดดข้ามเสียง ทั้งนี้เพื่อเป็นการฝึกการฟังให้ผู้เรียนค่อยๆ พัฒนาจากง่ายไปสู่ยากขึ้น ทั้งนี้เมื่อเกิดความชำนาญสามารถปรับเป็นการขับร้องแบบเคลื่อนที่ของโดได้ (Move Do) ดังตัวอย่างการเคลื่อนที่โด ไปสู่บันไดเสียง เร เมเจอร์ (D major) ดังนี้

Intervals 3 No,1(Move Do)

Sasinit Phongnil

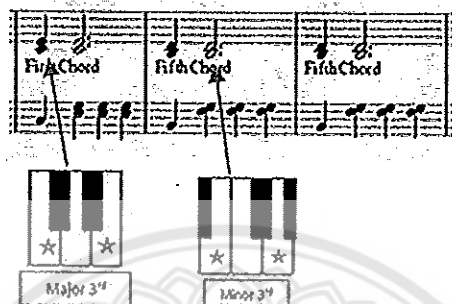

2. บทเพลงประสานเสียง 2 แนวแทรกคู่ 3 ด้วย คอร์ด 1 และ คอร์ด 5

ในการสร้างสรรค์บทเพลงประสานเสียง 2 แนวแบบง่าย เพื่อพัฒนาผู้เรียนในเรื่องของการจำเสียงโน้ตต่างๆในฐานโด หรือที่เรียกในภาษาอังกฤษว่า C position ผู้วิจัยได้นำบทเพลงที่ได้จากการอบรมดนตรีออร์ฟ คือเพลง DoDo มาใช้เป็นต้นแบบในการสร้างสรรค์ ดังที่ได้กล่าวและวิเคราะห์หลักการสร้างสรรค์ขั้นต้นไว้ที่ตอนต้นของบทที่ 4 แล้วนั้น ผู้วิจัยได้สร้างสรรค์บทเพลงในตำแหน่งฐานโด ดังนี้

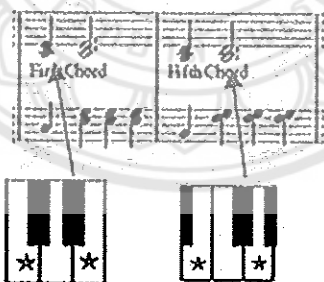

1. ชั้นคู่ของเสียงประสานที่เกิดขึ้นสำหรับ ช่วงของการร้องเนื้อร้อง First chord ผู้วิจัยเจตนาสร้างเป็นชั้นคู่ 3 เมเจอร์ (3rd major) โดยตัวโน้ตที่นำมาใช้คือตัวโด และ ตัวมี มีความห่างของเสียง 5 ครึ่งเสียง (5 semitones) เป็นความห่างเสียงของคู่ 3 เมเจอร์ ตามกฎของทฤษฎีดนตรีสากล และ ช่วงของการร้องเนื้อร้อง Fifth chord ผู้วิจัยเจตนาสร้างเป็นชั้นคู่ 3 ไมเนอร์ (3rd minor) โดยตัวโน้ตที่นำมาใช้คือตัวที่ และ ตัวเร มีความห่างของเสียง 4 ครึ่งเสียง (4 semitones) เป็นความห่างเสียงของคู่ 3 ไมเนอร์ ตามกฎของทฤษฎีดนตรีสากล

ภาพที่ 21 แสดงชั้นคู่ 3 เมเจอร์ (Major 3rd) และ 3 ไมเนอร์ (Minor 3rd) ที่ใช้ในเสียงประสาน

2. ในขณะที่การดำเนินงานโดยการควบคุมคอร์ด 1 และ คอร์ด 5 ผู้วิจัยได้ใช้ตัวโน้ตในช่วงของเนื้อร้องในตำแหน่งของคำว่า First chord และ Fifth chord เป็นองค์ประกอบของคอร์ด เพื่อให้เมื่อผู้เรียนนำมาใช้สามารถจำเสียง และ นึกภาพเมื่อเคลื่อนที่โดไปที่บ้านโดเสียงอื่นใด หรือ ใช้ในกรณีอื่นๆในทางปฏิบัติดนตรีได้

ภาพที่ 22 แสดงชั้นคู่ที่เกิดจากองค์ประกอบในคอร์ด 1 และ คอร์ด 5

เสียงที่นำมาใช้ในการประสานคู่ 3 ในส่วนของคอร์ด 1 (First chord) คือ โด ซึ่งเป็นโน้ตตัวแรกของบันไดเสียง โด เมเจอร์ (C major) หรือตัว โทนิค (Tonic) เสียงประสานคู่ 3 เมเจอร์ที่ใช้เป็นตัว มี ซึ่งเป็นโน้ตตัวที่ 2 ของคอร์ด โด เมเจอร์

เสียงที่นำมาใช้ในการประสานคู่ 3 ในส่วนของคอร์ด 5 (Fifth chord) คือ ที ซึ่งเป็นโน้ตตัวที่ 3 ของคอร์ด 5 ในบันไดเสียงโด คือคอร์ด ซอล เมเจอร์ (G major) เสียงประสานเป็นคู่ 3 ไมเนอร์ โน้ตที่ใช้เป็นตัว เร ซึ่งเป็นโน้ตตัวที่ 3 ของคอร์ด ซอล เมเจอร์

สาเหตุที่เลือกโน้ตดังกล่าวเป็นเสียงประสาน เพื่อให้สอดคล้องกับทำนองเดิมที่สร้างไว้ และ สอดคล้องกับเจตนาของผู้วิจัยที่สร้างเสียงประสานให้เป็นคู่ 3 เมเจอร์ และ ไมเนอร์

3. เพลงประสานเสียง 2 แนว ทำนองเพลงเดียวกัน

เมื่อฝึกการขับร้อง ฟัง เสียงประสานคู่ 3 เมเจอร์ และ คู่ 3 ไมเนอร์ชำนาญแล้วการร้องเสียงคู่ 3 ในการประสานแนวทำนองเดียวกันเป็นการฝึกผู้เรียนเพื่อให้สามารถตั้งเสียงร้องประสานในบทเพลงต่างๆอย่างฉับพลันได้ดี

ในแบบฝึกนี้ผู้วิจัยยังคงใช้คู่ 3 เมเจอร์ และ คู่ 3 ไมเนอร์เช่นแบบฝึกอื่นๆก่อนหน้า เพิ่มเติมการฝึกการออกน้ำหนักเสียงดัง เบา (Dynamic) ในรูปแบบต่างๆเข้ามาเพื่อเป็นการฝึกการออกน้ำหนักเสียงในรูปแบบต่างๆ การนำอัตราความเร็วมาใช้ อยู่ในระดับความเร็วปานกลาง (Moderato) หรือ ความเร็ว $\text{♩} = 80$

Sasinut Phongnil

Moderato

Soprano

Alto

ลักษณะโน้ตที่นำมาใช้เป็นลักษณะพื้นฐานง่ายๆ ได้แก่ ตัวดำ ตัวขาว เข็ต 1 ชั้นและตัวกลม โดยมีการสอดแทรกการเชื่อมโยงเสียงโน้ตระหว่างห้องเพลง เป็นการเรียนรู้ทฤษฎีโน้ตสากล และ การฝึกกำหนดลมหายใจในการร้องเพลงในการลากเสียงร้องในจังหวะที่ยาวกว่าปกติในห้องเพลงอื่นๆ

รูปแบบการดำเนินทำนอง ในแบบฝึกนี้ผู้วิจัยใช้ คู่ 3 เมเจอร์ และ คู่ 3 ไมเนอร์เช่นแบบฝึกอื่นๆก่อนหน้าตามที่ได้กล่าวไว้แล้ว เพื่อเป็นการตั้งเสียงร้องของผู้เรียนในบันไดเสียง โด เมเจอร์ (C major) และสะดวกต่อการเคลื่อนที่ของโด (Move Do) เมื่อต้องการเปลี่ยนบันไดเสียง ผู้วิจัยตั้งสองเสียงแรกอยู่ที่ โด และ เร คือ 2 ตัวแรกในบันไดเสียง โด เมเจอร์ จากนั้นดำเนินทำนอง ด้วยการประสานเสียงเป็นคู่ 3 เมเจอร์ และ คู่ 3 ไมเนอร์ ตลอดจนจบเพลง ตามภาพ

สองเสียงแรกอยู่ที่ โด และ เร

ภาพที่ 23 แสดงลักษณะการดำเนินทำนองโดยให้

2 เสียงแรกเป็นเสียงที่มาจากโน้ตสองตัวแรกในบันไดเสียง โด เมเจอร์

4. เพลงประสานเสียง 2 แนว ต่างทำนองกัน

แบบฝึกเพลงประสานเสียง 2 แนว ต่างทำนองกัน ผู้วิจัยได้สร้างแนวการดำเนินทำนองที่แตกต่างกันทั้ง เสียงสูง (Soprano) และ เสียงต่ำ (Alto) โดยในการนี้หากต้องการฝึกสำหรับเสียงผู้ชายหรือเสียงที่ต่ำกว่านี้ให้ใช้กระบวนการเคลื่อนที่ของโด (Move Do) และ เปลี่ยนช่วงเสียง (Octaves) ตามแต่ความเหมาะสมของคุณสมบัติผู้เรียน

ในการสร้างแบบฝึกเพลงประสานเสียง 2 แนว ต่างทำนองกันนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบ ในสองแนวประสานเป็นหลักในการดำเนินทำนอง และยังคงมีการใช้เครื่องหมายแสดงความดังเบาในแบบฝึกดังนี้

บทที่ 5

แผนผังการพัฒนางวดอกแก้วคอรัสสู่ความสำเร็จ

ในการสร้างแผนผังสู่ความสำเร็จ เกิดจากการรวบรวมข้อมูลจากการสังเกตและจดบันทึก กิจกรรมต่างๆที่มีขึ้นในมหาวิทยาลัย และนำมาวิเคราะห์ด้วยทฤษฎีการบริการจัดการ 4 M เพื่อให้เห็นแนวโน้มในการพัฒนางวดอกแก้วคอรัสที่สามารถเป็นไปได้ในอนาคต โดยการสรุปผลการศึกษาแบ่งเป็นหัวข้อต่างๆดังนี้ คือ

1. กิจกรรมที่เกิดจากโครงการต่างๆ และ งานต่างๆภายในมหาวิทยาลัยนเรศวร ที่เป็นปัจจัยหลักในการสร้างสรรค์วงขับร้องประสานเสียงดอแก้วคอรัส
  2. ปัจจัยต่างๆที่มีผลต่อการดำเนินงานของวงประสานเสียงในมหาวิทยาลัยนเรศวร และ สิ่งสนับสนุนที่มีอยู่
  3. แนวทางในการพัฒนางวดอกแก้วคอรัส เชิงนามธรรมเพื่อสนับสนุนให้เกิดเป็นรูปธรรมในอนาคต
- ในการนำเสนอผลการศึกษา ผู้วิจัยได้สอดแทรกการกล่าวอ้างทฤษฎีและองค์ความรู้ต่างๆประกอบการวิเคราะห์ เพื่อให้เห็นภาพของกระบวนการศึกษาและผลของการศึกษาในประเด็นต่างๆ ดังนี้ คือ

1. กิจกรรมที่เกิดจากโครงการต่างๆ และ งานต่างๆภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยนเรศวร ที่เป็นปัจจัยหลักในการสร้างสรรค์วงขับร้องประสานเสียงดอแก้วคอรัส

จากการเก็บข้อมูลภาคสนาม ในปีการศึกษา 2559 สืบเนื่องถึงปีการศึกษา 2560 มหาวิทยาลัยนเรศวรมีกิจกรรมต่างๆมากมาย ทั้งที่จัดโดยองค์กรต่างๆในมหาวิทยาลัย และ จัดโดยองค์กรภายนอก ที่เกี่ยวข้องกับการขับร้องประสานเสียงอย่างมากมาย และ หลากหลายรูปแบบ ดังนี้

1.1 1. กิจกรรมที่เกิดจากโครงการต่างๆ และ งานต่างๆภายในคณะมนุษยศาสตร์

ภาควิชาดนตรี สาขาดนตรีตะวันตก มีนโยบายการช่วยส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ในคณะมนุษยศาสตร์ โดยเฉพาะเพื่อเป็นการสนับสนุนกิจกรรมของภาควิชาอื่นๆในคณะ ให้สำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์ โดยในปีการศึกษา 2559 สืบเนื่องถึงปีการศึกษา 2560 มีกิจกรรมต่างๆดังนี้

ปี 2559		
ที่	ชื่อกิจกรรม/โครงการ	เจ้าของกิจกรรม/โครงการ
1	งานวันไหว้ครูคณะมนุษยศาสตร์	กองกิจการนิสิต คณะมนุษยศาสตร์
2	โครงการร้องเพลงอวยพรปีใหม่คณะมนุษยศาสตร์	ภาควิชาดนตรี สาขาดุริยางคศาสตร์ตะวันตก
3	โครงการละครเวที เรื่องเป่าปูนจีน	ภาควิชาภาษาตะวันออก สาขาวิชาภาษาจีน
ปี 2560		
ที่	ชื่อกิจกรรม/โครงการ	เจ้าของกิจกรรม/โครงการ
1	งานวันไหว้ครูคณะมนุษยศาสตร์	กองกิจการนิสิต คณะมนุษยศาสตร์
2	โครงการร้องเพลงอวยพรปีใหม่คณะมนุษยศาสตร์	ภาควิชาดนตรี สาขาดุริยางคศาสตร์ตะวันตก
3	โครงการละครเวที เรื่องเพลงรักผีเสื้อ	ภาควิชาภาษาตะวันออก สาขาวิชาภาษาจีน
4	งาน Open House ทางวิชาการ วันภาษาศิลป์ ครั้งที่ 1	คณะมนุษยศาสตร์

ตารางที่ 5 ความต้องการใช้วงขับร้องประสานเสียง
ในกิจกรรมที่เกิดจากโครงการต่างๆ และ งานต่างๆภายในคณะมนุษยศาสตร์

1.1.2 กิจกรรมที่เกิดจากโครงการต่างๆ และ งานต่างๆภายในมหาวิทยาลัยนเรศวร

เนื่องจากคณะมนุษยศาสตร์ เป็นที่ตั้งของภาควิชาดนตรี สาขาดนตรีตะวันตก ดังนั้นหน้าที่ความรับผิดชอบ และ การขอแรงสนับสนุนวงขับร้องประสานเสียงจึงมุ่งมาที่คณะมนุษยศาสตร์เป็นสำคัญ ตลอดปีการศึกษา 2559 สืบเนื่องถึง ปีการศึกษา 2560 จึงมี กิจกรรมที่เกิดจากโครงการต่างๆ และ งานต่างๆ ภายในมหาวิทยาลัยนเรศวร ที่ต้องใช้วงขับร้องประสานเสียงของภาควิชาดนตรีดังนี้

ปี 2559		
ที่	ชื่อกิจกรรม / โครงการ	เจ้าของกิจกรรม/โครงการ
1	วันไหว้ครูมหาวิทยาลัยนเรศวร	มหาวิทยาลัยนเรศวร
2	พิธีถวายความจงรักภักดีต่อ รัชกาลที่ 9	มหาวิทยาลัยนเรศวร
3	การแสดงชุดถวายความอาลัยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ	GE
4	ร้องเพลงพระราชนิพนธ์ถวายความจงรักภักดีต่อพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ	งาน Street Art คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
5	ร้องเพลงพระราชนิพนธ์ ในกิจกรรมรับบริจาคโลหิต ครั้งที่ 3 ของกองทุน กยศ. ม.นเรศวร	งานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร
6	ร้องเพลงประสานเสียงวันคล้ายวันสวรรคต สมเด็จพระนเรศวรมหาราช	มหาวิทยาลัยนเรศวร
7	ร้องเพลงประสานเสียงวันคล้ายวันสถาปนา มหาวิทยาลัยนเรศวร	มหาวิทยาลัยนเรศวร
ปี 2560		
ที่	ชื่อกิจกรรม / โครงการ	เจ้าของกิจกรรม/โครงการ
1	ร้องเพลงประสานเสียงในพิธีเปิดงาน งาน Street Art	งาน Street Art คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
2	ร้องเพลงประสานเสียงวันคล้ายวันสวรรคต สมเด็จพระนเรศวรมหาราช	มหาวิทยาลัยนเรศวร
3	ร้องเพลงประสานเสียงวันคล้ายวันสถาปนา มหาวิทยาลัยนเรศวร	มหาวิทยาลัยนเรศวร

ตารางที่ 6 ความต้องการใช้วงขับร้องประสานเสียง

ในกิจกรรมที่เกิดจากโครงการต่างๆ และ งานต่างๆภายในมหาวิทยาลัยนเรศวร

1.1.3 กิจกรรมที่เกิดจากโครงการต่างๆ และ งานต่างๆภายนอกมหาวิทยาลัยนเรศวร

ในปีการศึกษา 2559 ต่อเนื่องปีการศึกษา 2560 ภาควิชาดนตรี ได้รับการติดต่อให้นำวงประสานเสียงไปร่วมทำการแสดงจากองค์กรภายนอก ดังนี้

ปี 2559		
ที่	ชื่อกิจกรรม / โครงการ	เจ้าของกิจกรรม/โครงการ
1	การแสดงชุดถวายความอาลัยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ	มณฑลทหารบกที่ 39 จังหวัดพิษณุโลก
ปี 2560		
ไม่มีการขอความอนุเคราะห์วงขับร้องประสานเสียง จากองค์กรภายนอก		

ตารางที่ 7 ความต้องการใช้วงขับร้องประสานเสียง

ในกิจกรรมที่เกิดจากโครงการต่างๆ และ งานต่างๆภายนอกมหาวิทยาลัยนเรศวร

2. ปัจจัยต่างๆที่มีผลต่อการดำเนินงานของวงประสานเสียงในมหาวิทยาลัยนเรศวร และ สิ่งสนับสนุนที่มีอยู่

ในปัจจุบันนี้กิจกรรมต่างๆในมหาวิทยาลัยนเรศวร จัดในรูปแบบการบูรณาการแบบข้ามศาสตร์เพื่อสนองนโยบายของรัฐบาล ไทยแลนด์ 4.0 และแผนการพัฒนาระบบการศึกษาของมหาวิทยาลัยนเรศวร แบบ Outcome Base Learning ผสมผสานกัน โดยมีนโยบายการพัฒนาอย่างต่อเนื่องของมหาวิทยาลัยนเรศวรตั้งแต่ปีการศึกษา 2558 จนถึงปัจจุบัน โดยหน่วยงานแรกในมหาวิทยาลัยหลังจากที่มีนโยบายจากผู้บริหารของมหาวิทยาลัย ที่มีการตื่นตัวในเรื่องการบูรณาการข้ามศาสตร์ และ การเรียนรู้ผสมผสานประสบการณ์ของผู้เรียน (Learning Outcome) คือกองการศึกษาทั่วไป (GE) โดยการผลักดันให้ในทุกๆรายวิชาของศึกษาทั่วไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งผลสัมฤทธิ์จากการเรียนรู้ผสมผสานประสบการณ์ของผู้เรียน (Learning Outcome)

05/ส.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานอธิการบดี กองบริการการศึกษา งานพัฒนาหลักสูตร โทร. 8306, 8307

ที่ ศส 0527.01.03 (3)/833 วันที่ 30 มีนาคม 2558

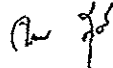
เรื่อง ขอเสนอ (ร่าง) กรอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ (Learning Outcomes) ในแต่ละด้านของคณะผู้
ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนเรศวร

เรียน อธิการบดี

ตามมติคณะกรรมการสภาวิชาการ ครั้งที่ 1/2558 เมื่อวันที่ 6 มกราคม 2558 มีมติมอบฝ่ายวิชาการดำเนินการจัดตั้งคณะกรรมการ ในการจัดทำมาตรฐานผลการเรียนรู้ (Learning Outcomes) ของคณะผู้ระดับปริญญาตรี และให้คณะกรรมการดำเนินการจัดทำ (ร่าง) กรอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ (Learning Outcomes) ในแต่ละด้านของคณะผู้ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนเรศวร นั้น

ในการนี้ ฝ่ายวิชาการได้ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาผลการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอน และกลยุทธ์การประเมินผลการสอนในระดับปริญญาตรี ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) เรียบร้อยแล้ว ซึ่งคณะกรรมการดังกล่าวได้ประชุมร่วมกันเพื่อดำเนินการจัดทำ (ร่าง) กรอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ (Learning Outcomes) ในแต่ละด้านของคณะผู้ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนเรศวร ร่วมกับข้อคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกเสร็จเรียบร้อยแล้วด้วยเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเสนอคณะกรรมการสภาวิชาการ

(นางสาวจรรยาพร สุตสาสดี)
ผู้อำนวยการกองบริการการศึกษา

ภาพที่ 24 เอกสารแนบประกอบการประชุม
Learning Outcome GE เมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2016

ในส่วนของภาควิชาดนตรีในรายวิชา GE มีการเปิดรายวิชา 2 รายวิชา คือ ดนตรีวิถีไทย และ ดนตรีตะวันตกในชีวิตประจำวัน ในการนี้มีการประชุมปรับ มคอ.3 ให้เป็นในรูปแบบของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

แบบมุ่งผลสัมฤทธิ์จากการเรียนรู้ผสมผสานประสบการณ์ของผู้เรียน (Learning Outcome) โดยเฉพาะในส่วนของการนำเสนอผลงานการแสดงผล และการขับร้องประสานเสียงซึ่งเป็นหนึ่งในกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาดนตรีตะวันตกในชีวิตประจำวันได้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอผลงานเช่นกัน โดยการให้นักเรียนนำมานำเสนอในกิจกรรมบูรณาการซึ่งปรับขึ้นใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัย ตามภาพ

15	กิจกรรม การบูรณาการดนตรีตะวันตกเพื่อการสร้างสรรค์ (ต่อ) - ปฏิบัติร่วมกับกลุ่มการสร้างสรรค์ทางดนตรี	2	2	- บททวนเนื้อหาเดิม - บททวนการยกตัวอย่างประกอบ power point การนำเสนอผลงาน - สร้างสรรค์ทางดนตรีในรูปแบบต่างๆ การสำรับจุดสนใจในการนำเสนอดนตรีรูปแบบต่างๆ - ฝึกทำกิจกรรมผสมกลุ่ม - ฝึกนำเสนอผลงานการบูรณาการดนตรีตะวันตกเพื่อการสร้างสรรค์ด้วยกระบวนการกลุ่ม ด้วยวิธีการนำเสนอผลงานการบูรณาการดนตรีตะวันตกเพื่อการสร้างสรรค์ ด้วยกระบวนการกลุ่ม ด้วยกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานจากการเรียนรู้ตามทักษะกระบวนการด้วย R.U.E.S. (Outcomes Based Education)	คร.ศ.ศ.น.รัฐ รมช.08	ส่วนของการปรับกิจกรรมการเรียนรู้ในวิชาศึกษาทั่วไปเป็น Outcomes Based
----	---	---	---	--	---------------------	--

ภาพที่ 25 มคอ.3 แก้ไขให้อยู่ในรูปแบบของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งผลสัมฤทธิ์จากการเรียนรู้ผสมผสานประสบการณ์ของผู้เรียน (Learning Outcome)

และต่อจากการดำเนินการของกองการศึกษาทั่วไปแล้วหน่วยงานต่อมาคือ กองบริการวิชาการและจัดการทรัพย์สินแผ่นดิน มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้ดำเนินการปรับรูปแบบการดำเนินกิจกรรมในกรอบของโครงการงบแผ่นดิน โดยประสานงานกับจังหวัดพิษณุโลก โดยโครงการต่างๆสนองตามนโยบายการพัฒนาประเทศและขับเคลื่อน 4.0 โดยสภาพัฒนาแห่งชาติ ซึ่งโครงการต่างๆต้องเป็นโครงการที่มีการบูรณาการข้ามศาสตร์และเป็นการผสมผสานกันของเครือข่ายต่างๆอย่างหลากหลาย ตลอดจนถึงจุดเด่นของชาติในแต่ละด้านมาบูรณาการ โดยทั้งหมดนี้มหาวิทยาลัยนเรศวรได้ดำเนินการจัดการประชุม ปรับรูปแบบการทำงานและระดมความคิดเห็นอย่างต่อเนื่องทั้งระดับมหาวิทยาลัย และ ร่วมมือกับองค์กรระดับจังหวัด ทั้งนี้ทั้งนั้นรูปแบบการขอเสนอโครงการมีการให้ความสำคัญต่อการจัดรูปแบบการบูรณาการ โดยมีผลลัพธ์ที่สามารถวัดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม แบนอยู่ในตอนท้ายของแบบการขอเสนอโครงการด้วย

ดังนั้นกิจกรรมและโครงการต่างๆจึงมีรูปแบบของการบูรณาการ ดนตรี จึงเป็นอีกศาสตร์หนึ่งที่ได้รับ ความสนใจในการนำมาเข้าร่วมกิจกรรมและโครงการบูรณาการในรูปแบบต่างๆอย่างหลากหลายทั้งโครงการต่างๆที่ได้รับงบประมาณแผ่นดิน หรือ แม้แต่กิจกรรมในสาขาวิชาต่างๆ และ คณะวิชาต่างๆเช่นกัน

จากตารางการขอใช้บริการวงขับร้องประสานเสียงที่ได้กล่าวไว้ในข้อที่ 1 แล้วนั้นเห็นได้ว่าความต้องการในการใช้งานมืออย่างต่อเนื่อง และเมื่อมีนโยบายการบูรณาการศาสตร์ต่างๆเข้าด้วยกันแนวโน้มของการใช้งานวงขับร้องประสานเสียงย่อมมีมากขึ้นเช่นกัน

โครงการแบบย่อ (Project Idea) (๑ ชุด : ๑ โครงการ)

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการ	ให้ระบุโครงการ โดยควรเป็นโครงการที่สำคัญและส่งผล ความสำเร็จในการขับเคลื่อนประเด็นยุทธศาสตร์ของจังหวัด/ กลุ่มจังหวัด
2. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	ระบุถึงที่มาที่ไป หลักการและเหตุผลของโครงการ
3. วัตถุประสงค์ของโครงการ	ระบุวัตถุประสงค์สำคัญของโครงการที่จะส่งผลต่อความสำเร็จ ตามประเด็นการพัฒนา
4. เป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ	ระบุเป้าหมายและตัวชี้วัดที่จะบ่งบอกว่าโครงการนี้บรรลุตาม วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่
5. ความเชื่อมโยงกับประเด็นการพัฒนาจังหวัด/ กลุ่มจังหวัด และทิศทางการพัฒนาภาค	ให้ระบุชื่อประเด็นการพัฒนาของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด และ ยุทธศาสตร์ภาคที่สอดคล้อง
6. กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	ระบุแนวทางและวิธีการดำเนินงานที่เป็นกิจกรรมสำคัญที่ส่งผล ให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์และสามารถวัดผลได้อย่างเป็น รูปธรรม
7. หน่วยงานดำเนินงาน	ระบุหน่วยงานรับผิดชอบในการดำเนินโครงการ
8. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	ระบุระยะเวลาที่ต้องใช้ในการดำเนินโครงการ
9. งบประมาณ	ระบุงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินโครงการ และแหล่งที่มาของ งบประมาณ
10. ผลผลิต (output)	ระบุผลผลิตของโครงการ
11. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	ระบุผลที่คาดว่าจะได้รับจากการดำเนินโครงการ ในลักษณะของ ผลลัพธ์ ไม่ใช่ผลผลิต และเป็นผลลัพธ์ที่สามารถวัดผลได้อย่าง เป็นรูปธรรมทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

ผลลัพธ์ที่
สามารถวัดผล
ได้อย่างเป็น
รูปธรรม

ภาพที่ 26 รูปแบบกรอบการเขียนโครงการ
จังหวัดพิษณุโลก <http://www.dasa.nu.ac.th/>
ข้อมูลเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2560

ในส่วนของภาควิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร มีจำนวนนิสิตในปีการศึกษา 2559 และ 2560 จำแนกตามเครื่องมือเอกที่เรียน เกินกว่าเกณฑ์การรับเข้าคือ จำนวน 20 คนต่อปีการศึกษา และในปัจจุบันไม่มีการจัดการเรียนการสอนในเครื่องมือเอก การขั้ร่องเดี่ยว ดังนั้นนิสิตที่สามารถช่วยในการขั้ร่องโดยตรงจึงไม่มี ตามตารางดังนี้

เครื่องมือเอก	ปีการศึกษา 2559	ปีการศึกษา 2560
เปียโน	4	8
เครื่องสายตระกูลไวโอล	8	5
กีต้า	8	6
เครื่องเป่า	10	5
รวม	30	24

ตารางที่ 8 จำนวนนิสิตดุริยางคศาสตร์ตะวันตก มหาวิทยาลัยนเรศวร
ปีการศึกษา 2559 และ 2560 จำแนกตามเครื่องมือเอกที่เรียน

จากจำนวนนิสิตแยกตามเครื่องมือเอกตามตารางเห็นได้ว่าจำนวนนิสิตที่มีอยู่สามารถจัดดำเนินการเป็นวงขั้ร่องประสานเสียงได้ โดยปรกติการจัดการเรียนรู้ของหลักสูตรดุริยางคศาสตร์ตะวันตก มหาวิทยาลัยนเรศวร มีการจัดการเรียนรู้วิชา ผึกสอดประสาน โดยระบุในหลักสูตรเป็นวิชาซีพบังคับ 2 รายวิชา ดังนั้นการเสริมส่วนของการขั้ร่องประสานเสียงเข้าไปในการเรียนรู้ในรายวิชาผึกสอดประสานจึงเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่สามารถดำเนินการได้ แต่เนื่องด้วยกิจกรรมการแสดงดนตรีในหลายๆกิจกรรมมีการใช้จำนวนนิสิตเกือบทั้งหมดในการแสดงดนตรีนั้นๆ เช่น การแสดงผลงานการแสดงดนตรีวงใหญ่ของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของในแต่ละปี

การศึกษา หากมีความต้องการใช้นิสิตเพื่อทำวงประสานเสียง หรือ ใช้งานอื่นๆในเสลาเดียวกัน การแบ่งเวลาซ้อมและเรียนรู้เพลงประสานเสียงใหม่จึงมีปัญหา

3.แนวทางในการพัฒนางวงดอกแก้วคอรัส เิงนามธรรมเพื่อสนับสนุนให้เกิดเป็นรูปธรรมในอนาคต

แนวทางในการแก้ไขปัญหา จากประเด็นต่างๆที่กล่าวมาในสภาพปัจจุบัน จึงสามารถทำได้หลายแนวทาง โดยสามารถอธิบายประกอบการกล่าวอ้างทฤษฎี ตลอดจนสิ่งสนับสนุนต่างๆในลักษณะนามธรรมเพื่อสร้างเป็นโมเดล (Model) ได้

จากการศึกษาข้อมูลเอกสาร โครงการ และ รูปแบบการจัดกิจกรรมต่างๆของมหาวิทยาลัยนเรศวร ในปีการศึกษา 2559 และ ปีการศึกษา 2560 ผู้วิจัยสามารถวางแนวทางในการพัฒนางวงดอกแก้วคอรัส หรืออีกนัยหนึ่งคือวงขับร้องประสานเสียงของภาควิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวรได้โดยใช้การวางแผนการดำเนินการต่างๆได้ โดยผู้วิจัยใช้หลักการบริหารจัดการแบบ 4 M มาใช้ในการวางรูปแบบแนวทางในการพัฒนางวงดอกแก้วคอรัส เิงนามธรรมเพื่อสนับสนุนให้เกิดเป็นรูปธรรมในอนาคต โดยคำว่า 4 M มีที่มาและแต่ละคำมีคำจำกัดความดังนี้ คือ

1. Man คือ การบริหารกำลังคน
2. Money คือ การบริหารเงิน
3. Materials คือ การบริหารวัสดุในการดำเนินงาน
4. Management คือ การจัดการ

จากความหมายของตัวอักษร M ทั้ง 4 ตัวดังกล่าว ผู้วิจัยนำมาศึกษาควบคู่กับจัดหมวดหมู่สิ่งสนับสนุนต่างๆที่สามารถพัฒนางวงดอกแก้วคอรัสได้ในประเด็นต่างๆดังนี้ คือ

การบริหารกำลังคน (Man)

ในการหาสมาชิกเข้าวงประสานเสียง เมื่อวิเคราะห์จากสิ่งสนับสนุนที่เอื้อต่อการหาสมาชิกอื่นๆเพื่อร่วมเป็นสมาชิกวง ดอกแก้วคอรัส มีแนวทางการบริหารจัดการที่เป็นไปได้ คือ การตั้งชมรม หรือ รวมกลุ่มนิสิตเพื่อร่วมขับร้องเพลงด้วยกัน

ระเบียบการอนุมัติจัดตั้งชมรมใหม่ /หรือต่ออายุชมรมเก่า

การเสนอจัดตั้งชมรมใหม่ ให้นิสิตเสนอโครงการจัดตั้งต่อกองกิจการนิสิต เพื่อเสนอให้กองกิจการนิสิต สภานิสิต พิจารณาให้ความเห็นชอบ และเสนอรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิตเพื่ออนุมัติการจัดตั้ง โดยเสนอเป็นโครงการจัดตั้งชมรม และพิจารณาจากผลการดำเนินงานของชมรม 1 ปี จึงอนุมัติจัดตั้งเป็นชมรม จากนั้นจึงจัดทำคำสั่งแต่งตั้งและประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน ซึ่งชมรมใหม่จะต้องประกอบด้วย

1. รายชื่อนิสิตที่เป็นสมาชิกไม่น้อยกว่า 50 คน จากคณะต่างๆ ไม่น้อยกว่า 8 คณะ
2. รายชื่อหรือมรฐภาพถ่ายและประวัติของคณะกรรมการชมรม
3. ระเบียบหรือข้อบังคับชมรมที่ระบุวัตถุประสงค์อย่างชัดเจน
4. โครงการหรือแผนงานการจัดกิจกรรมในรอบ 1 ปีการศึกษาหน้า
5. หนังสือรับรองของผู้ที่ชมรมเสนอเป็นที่ปรึกษา พร้อมประวัติ

ภาพที่ 27 ระเบียบการอนุมัติการจัดตั้งชมรมใหม่
ข้อมูลจาก www.sa.nu.ac.th วันที่ 8 กรกฎาคม 2560

ตั้งชมรมคอร์สเพื่อฝึกนิสิตผู้มีความสามารถและสนใจในการขับร้องประสานเสียง เพื่อเป็นการรับภาระงานกิจกรรมการขับร้องประสานเสียงต่างๆที่เกิดขึ้น โดยในการนี้องค์การนิสิตเป็นองค์กรที่สามารถสนับสนุนให้เกิดชมรมประสานเสียงขึ้นได้ ซึ่งต้องเกิดจากการสมัครใจและความชื่นชมชื่นชอบในการขับร้องประสานเสียงของนิสิตที่จะร่วมเป็นสมาชิกในชมรมเป็นสำคัญ

ในการนี้องค์การนิสิตมหาวิทยาลัย ได้ตั้งเกณฑ์ในการขออนุมัติจัดตั้งชมรมใหม่ของมหาวิทยาลัยในแต่ละปีการศึกษาไว้ดังภาพที่ 27

องค์การนิสิตมหาวิทยาลัย //
คณะกรรมการ

Man

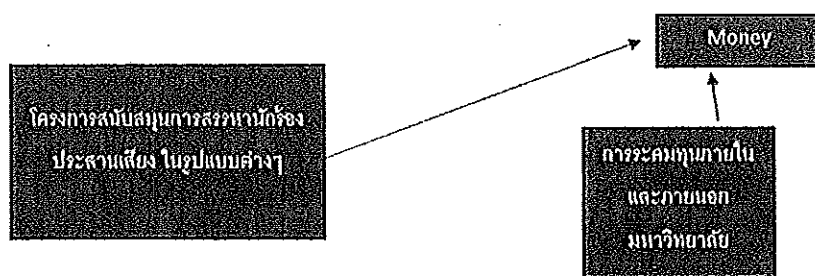
โครงการสนับสนุนการสรรหานักร้อง
ประสานเสียง ในรูปแบบต่างๆ

ภาพที่ 28 ผังสรุปแนวคิดในการสรรหาสมาชิกวงดอกแก้วคอร์ส

การบริหารเงิน (Money)

ในส่วนของงบประมาณต่างๆในการดำเนินการวงคอร์ส โดยปกติคณะมนุษยศาสตร์มีการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินโครงการเพื่อพัฒนานิสิตอยู่แล้ว แต่เนื่องจากแนวทางในการบริหารจัดการผู้วิจัยได้วางรูปแบบการสรรหากำลังคน กล่าวคือสมาชิกวงขับร้องประสานเสียงโดยการจัดตั้งชมรมขับร้องประสานเสียงนั้น งบประมาณในการดำเนินงานอีกส่วนหนึ่งจึงมีแนวทางในการจัดสรรจาก องค์การนิสิต และมหาวิทยาลัยนเรศวรในการดำเนินกิจกรรมของชมรม

นอกจากนี้มหาวิทยาลัยนเรศวรมีงบประมาณจากแผ่นดินในทุกๆปีการศึกษาเพื่อดำเนินโครงการต่างๆในการบริการวิชาการ ทุนบำรุงศิลปวัฒนธรรม และอื่นๆอย่างต่อเนื่องทุกๆปีการศึกษา การดำเนินการโครงการบนแผ่นดินจึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่สามารถจัดสรรเงินเพื่อดำเนินโครงการต่างๆเพื่อพัฒนางวงคอร์สได้

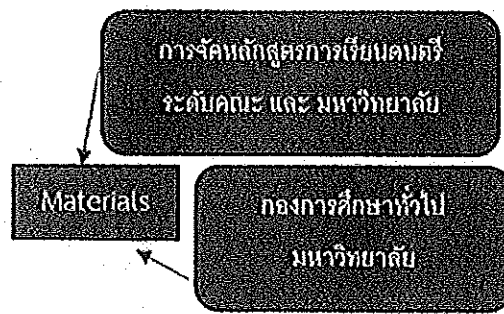
ภาพที่ 29 แผนผังสรุปการจัดหาทุนสำหรับการดำเนินการวงดอกแก้วคอร์ส

การบริหารวัสดุในการดำเนินงาน (Materials)

ในส่วนของการบริหารวัสดุในการดำเนินงานสิ่งที่ต้องคำนึงคือผู้เรียนต้องได้ใช้วัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับลักษณะเฉพาะของผู้เรียน และ ได้รับในปริมาณที่เพียงพอกับความต้องการ ในที่นี้ผู้วิจัยให้นิยามคำว่าวัสดุในการดำเนินงานเป็นสองประเด็น คือ ประการแรกหมายถึงองค์ความรู้และกระบวนการดำเนินงานให้เกิดเป็นความรู้ในการขับร้องประสานเสียง ในประเด็นนี้ตรงกับรูปแบบการดำเนินการวิจัยในบทที่ 4 ของผู้วิจัยในครั้งนี้ กล่าวคือ การจัดทำแบบฝึกการขับร้องประสานเสียงสอดแทรกอยู่ในรูปแบบของเอกสารประกอบการเรียนวิชาฝึกโสตประสาท หรืออีกนัยหนึ่งคือเป็นแบบฝึกการขับร้องประสานเสียงที่ใช้องค์ความรู้ต่างๆจากวิชาฝึกโสตประสาทมาเป็นองค์ประกอบสำคัญในการสร้างขึ้นมา นอกเหนือจากการดำเนินการสร้างแบบฝึกการขับร้องประสานเสียงแล้ว การนำไปใช้นอกจากใช้กับนิสิตดนตรีในรายวิชาฝึกโสตประสาทแล้ว สามารถนำไปใช้ในวิชาการขับร้องประสานเสียง โดยในการเปิดวิชาการขับร้องประสานเสียงนอกจากเปิดสำหรับผู้เรียนที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาดนตรีแล้ว การเปิดให้เป็นวิชาเลือกเสรีของมหาวิทยาลัยเพื่อให้นิสิตจากคณะวิชาอื่นๆในมหาวิทยาลัยได้ศึกษา หรือแม้แต่การใส่เนื้อหาของการขับร้องประสานเสียงไปในวิชาศึกษาทั่วไปที่ทางภาควิชาดนตรีรับผิดชอบอยู่ นับเป็นอีกหนึ่งทางเลือกที่สามารถคัดสรรค้ผู้ที่มีความสามารถในการขับร้องประสานเสียงเข้าร่วมวงประสานเสียงของภาควิชาดนตรี และ คณะมนุษยศาสตร์อีประการหนึ่งด้วย เห็นได้ว่าการวางรูปแบบการดำเนินงานการสร้างสรรค์และดำเนินการให้้องค์ความรู้และกระบวนการดำเนินงานในการขับร้องประสานเสียง ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการขับร้องประสานเสียงของวงดอกแก้วคอรัสมีสามประการ ดังนี้ คือ

1. เสริมส่วนของการขับร้องประสานเสียงเป็นการสร้างแบบฝึกการขับร้องประสานเสียงเข้าไปในการเรียนรู้ในรายวิชาฝึกโสตประสาท
2. เปิดรายวิชาคอรัสซึ่งเป็นวิชาชีพเลือกให้เป็นวิชาเลือกเสรีของนิสิตคณะอื่นๆเพื่อหานิสิตที่มีความสามารถในการขับร้องประสานเสียงเพิ่มเติมเข้ามาในวงคอรัสของภาควิชาดนตรี
3. ในส่วนของรายวิชาศึกษาทั่วไป เนื้อหาของการขับร้องประสานเสียงเมื่อมีการทดสอบนิสิตที่มีแววของการขับร้องได้ดี สามารถชักชวนมาฝึกเพิ่มเติม

ประการที่สองหมายถึงวัสดุ และ อุปกรณ์ในการใช้ดำเนินงานในการฝึกซ้อม และ แสดงออกของวงประสานเสียง ซึ่งในประการที่สองนี้จากการศึกษาเอกสารและสังเกตการณ์รูปแบบการขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยนครสวรรค์ในปีการศึกษา 2559-2560 เป็นไปตามที่กล่าวไว้แล้ว คือ ขับเคลื่อนตามรูปแบบประเทศไทย 4.0 และจัดการเรียนรู้ในรูปแบบของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งผลสัมฤทธิ์จากการเรียนรู้ผสมผสานประสบการณ์ของผู้เรียน (Learning Outcome) การจัดรูปแบบการดำเนินกิจกรรมทั้งภายในและภายนอกหลักสูตรจึงจัดในรูปแบบการบูรณาการเป็นสำคัญ อุปกรณ์ต่างๆที่ใช้โดยมาเป็นอุปกรณ์ที่มีอยู่แล้ว นำมาพัฒนารูปแบบเพื่อใช้ใหม่ หรือ ดำเนินการตามโครงการต่างๆอันเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมและมีการจัดสรรงบประมาณในการซื้อวัสดุดังกล่าวเพิ่มเติม เช่น หากเป็นชมรม งบประมาณการดำเนินงานจะได้จากการจัดสรรขององค์การนิสิต หรือ หากเป็นกิจกรรมต่างๆที่คณะวิชา หรือสาขาวิชาจัดขึ้น วัสดุอุปกรณ์จะได้จากการจัดสรรงบประมาณจากคณะวิชานั้นๆ

ภาพที่ 30 แผนผังสรูปการสรรรหาครื่องมือ อุปกรณัสำหรับกรดำเนนการวงดอกร้าคอรัส

การจกนการ (Management)

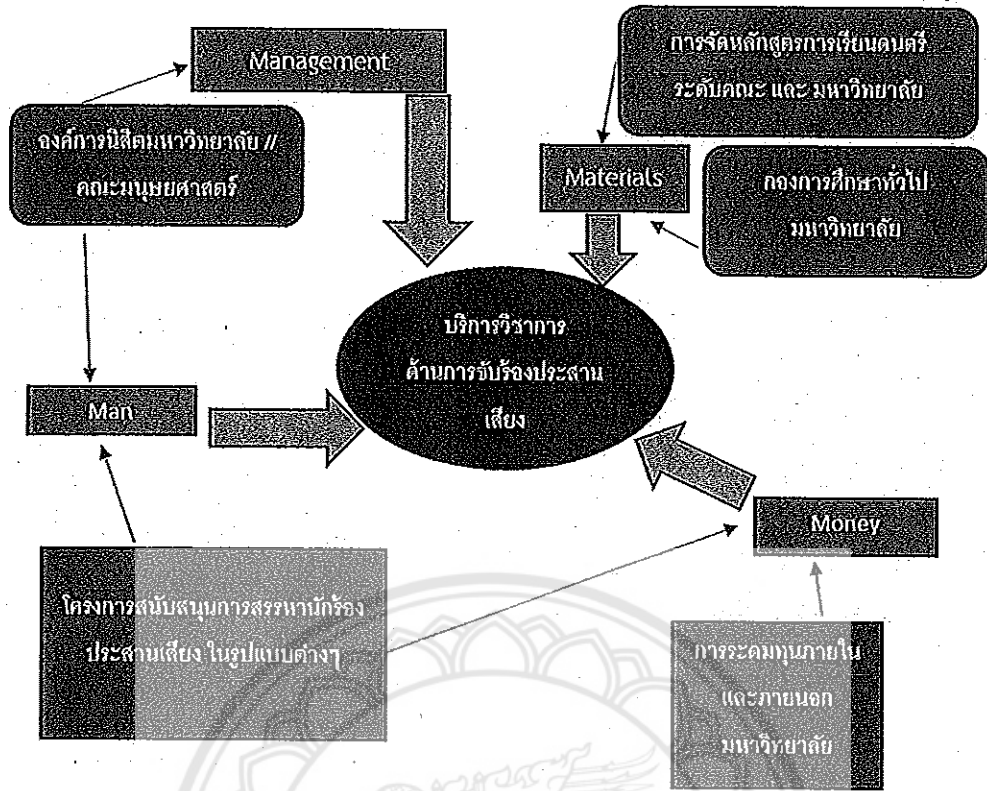
การจกนการในร้นนัครือกรบวรการจกนการกรบรหารและควบควมวงขับร้องประสาณเสยงดอกร้าคอรัส เพอร้างานร้นนคทกักรยอข้งกับวงดอกร้าคอรัสเบนไปอยาร้ามีประสทธธภาพ และเกดประสทธธผลอยาร้าเต็มทกั จากทกัเดกัลาร้ามาแล้ร้นตั้งเดนในอ้อทกั 1 ของ 4 M คือ บุคลากรหรือสมาชกรวงขับร้องประสาณเสยงว้าการสรรรคัหา นักร้องประสาณเสยงทกัสำคัอยร้าทกัสามารถท้าได้และเห่นผลเบนอยาร้าดีคือการดำเนนการตั้งชมรมการขับร้อง ประสาณเสยง

ซึ่งการดำเนนการดั่งกลาร้านอกร้าจากอาจรร้าทกัปรกษาชมรมจะเบนผู้ให้ค้ำปรกษาในการดำเนนกรจกรรรม ต่างๆในร้นนคณแล้ว ในระดับมหาวิทยาลัยองคัการนลลิตจะเบนผู้บรหารจกนการรูปแบบการจกนการจกรรรม งบประมาณ สถานทกัดำเนนงาน และอ้านวยควมสสะดวกให้กับชมรมต่างๆในมหาวิทยาลัยอยาร้าดี รวมไปลั้ง ดลต่อประสาณงานกับองคักร้าภายนอกมหาวิทยาลัย ระดมทุนต่างๆในการสนับสนุนการดำเนนกรจกรรรมต่างๆ ตลอดจกนแกัไขปัญหาและให้ค้ำปรกษาต่างๆได้เบนอยาร้าดี ส่วนในระดับคณณะจะเบนหน้าทกัของสโมสรนลลิต คณณะมนุชยศาสตร์

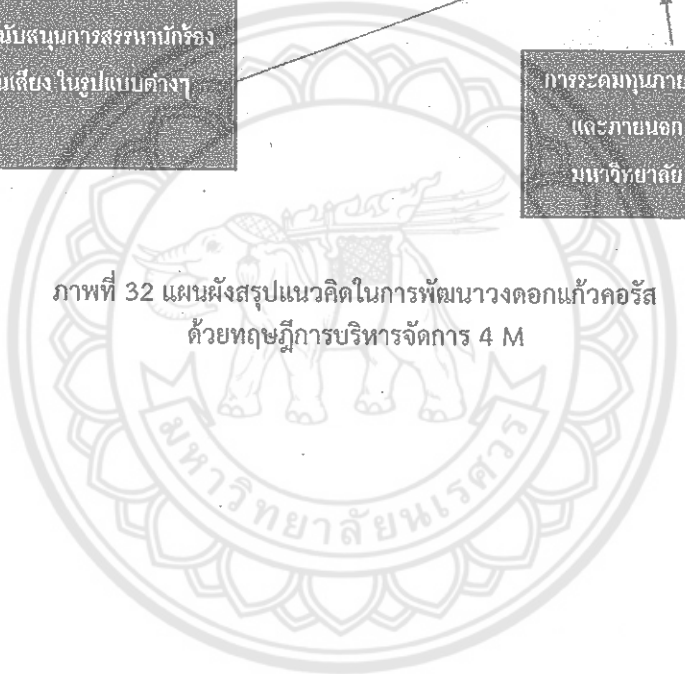

ภาพที่ 31 แผนผังสรูปการบรหารจกนการสำหรับกรดำเนนการวงดอกร้าคอรัส

จากกรรศึกษาร้าวครระร้ารูปแบบการพ้ฒนารวงดอกร้าคอรัสในแบบนามธรรรม โดยการใช้ทฤษฎกรการ บรหารจกนการ 4 M เบนสำคัอย ผู้วจยได้สร้าแผนผังสรูปในแต่ละประเด้นว้าในทอนท้ายของแต่ละหัวอ้อ เพอร้าเห่นภาพของรูปแบบการพ้ฒนารวงดอกร้าคอรัสด้วยทฤษฎกรการบรหารจกนการ 4 M เบนแบบผังรวม เพอร้าสามารถนำไปใช้ในการวางแนวดำเนนงานแบบรฐธรรรมในอนาคตส่งผลไปลั้งสามารถนำไปใช้ในงานบรการ วรชาการในระดับต่างๆได้ ดั่งนั

ภาพที่ 32 แผนผังสรุปแนวคิดในการพัฒนางานดอกแก้วคอร์ส
ด้วยทฤษฎีการบริหารจัดการ 4 M

บทที่ 6

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “กระบวนการพัฒนางานดอกแก้วคอรัสด้วยการจัดการเรียนรู้รายวิชาฝึกโสตประสาท”

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ดำเนินการขึ้นเพื่อ

1. เพื่อสร้างแบบฝึกปฏิบัติการขับร้องประสานเสียงด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาฝึกโสตประสาท
2. เพื่อสร้างผังการพัฒนางานดอกแก้วคอรัส

ขอบเขตการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง กระบวนการพัฒนางานดอกแก้วคอรัสด้วยการจัดการเรียนรู้รายวิชาฝึกโสตประสาท ผู้วิจัยมีขอบเขตการศึกษา คือ

3. สร้างชุดแบบฝึกเพื่อการขับร้องประสานเสียง โดยมีการพัฒนามาจากเนื้อหาในรายวิชาฝึกโสตประสาท
4. ได้แบบฝึกการขับร้องประสานเสียงเพื่อให้อาจารย์สามารถขับร้องเพลงประสานเสียงในแบบง่าย ในเวลาอันสั้น

ประโยชน์ที่จะได้รับ

1. ได้แบบฝึกการขับร้องประสานเสียงสำหรับวงดอกแก้วคอรัส
2. ได้เพลงประสานเสียงสำหรับวงประสานเสียงดอกแก้วคอรัส
3. ได้แผนการพัฒนางานดอกแก้วคอรัส

สรุปผลการศึกษารายวิชา

สรุปผลการวิเคราะห์เพลง DoDo

ผลการวิเคราะห์เพลงต้นแบบ เพลง DoDo เพลงสำหรับเด็กในการเรียนรู้ดนตรีแบบ ออร์ฟ จาก การที่ผู้วิจัยเห็นความสำคัญและสนใจที่จะนำมาใช้เป็นต้นแบบในการศึกษารายวิชา โดยได้ใช้องค์ประกอบสำคัญ ต่างๆในเพลงนี้มาใช้เป็นในการสร้างแบบฝึก คือ

1. บันไดเสียง และ ช่วงเสียง
2. จังหวะ และ ส่วนโน้ต
3. คอร์ด ได้ผลการวิเคราะห์ดังนี้ คือ

เพลง DoDo ดำเนินทำนองอยู่ในบันไดเสียง D major อัตราจังหวะแบบสองธรรมดา 2/2 และ โดยมากดำเนินทำนองในส่วนของจังหวะง่ายๆ สั้นๆ ช่วงเสียงที่ใช้ในเพลงใช้เพียง 5 เสียงแรกของบันไดเสียง D major คือ D E F G และ A ตลอดจนใช้คอร์ดในเพลงเพียง 2 คอร์ด คือ คอร์ด 1 และ คอร์ด 5 ซึ่งเห็นได้ว่า เพลง DoDo เป็นบทเพลงที่ง่ายและสั้น เหมาะสำหรับเด็กตลอดจนผู้ที่เริ่มเรียนดนตรีตะวันตก สรุปชุดการฝึกในวิชาฝึกโสตประสาทเพื่อพัฒนาการขับร้องประสานเสียง

ในการสร้างชุดการฝึกที่บูรณาการวิชาฝึกโสตประสาท (Sight singing) มาใช้ในการฝึกการขับร้อง ประสานเสียง ผู้วิจัยได้นำเนื้อหาในวิชาฝึกโสตประสาท (Sight singing)

ในส่วนต่างๆดังนี้มาใช้ในการสร้างสรรค์แบบฝึก

- คู่ 3 และ คู่ 5
- อัตราจังหวะแบบธรรมดา (Simple)
- บันไดเสียงเมเจอร์ (Major Key) และ บันไดเสียงไมเนอร์ (Minor key)
- การเคลื่อนที่ของโด (Move Do) และ เคลื่อนที่ของลา (Move La)
- การร้องโน้ตลับพลัน

ในการสร้างสรรค์ผู้วิจัยผสมระหว่างทฤษฎีทางดนตรีตะวันตก และ หลักการออกเสียง ร้องเพลงที่ถูกต้อง มาใช้เป็นองค์ประกอบสำคัญในการสร้างสรรค์ชุดการฝึก โดยใช้ ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ แบบออร์ฟ (Orff) เป็นตัวขับเคลื่อนการจัดการจัดกิจกรรมต่างๆ ในการนี้ผู้วิจัยได้แบ่งชุดการฝึกไว้ 3 ชุด ดังนี้ คือ

1. แยกประสาทสัมผัสซีกซ้าย และ ขวา
2. การออกเสียงและกำหนดลม
3. การขับร้องร้องประสานเสียง 2 แนว

ในการสร้างแบบฝึกการขับร้องประสานเสียง ในรายวิชาฝึกโสตประสาท โดยมีการนำรูปแบบการ ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ของออร์ฟ ในส่วนของแนวคิดการเรียนรู้จากง่ายไปหายาก และกระทำซ้ำๆกัน ตลอดจนสอดแทรกการเคลื่อนไหวร่างกายในบางส่วนของกิจกรรม เช่นการจับคู่กันร้อง และสลับผู้เริ่มต้น หรือ การแต่งคำร้องไปโน้ตแต่ละตัวเพื่อให้เกิดความหลากหลายด้วยแบบฝึกต่างๆ เป็นการพัฒนาผู้เรียนด้านการ ฝึกโสตประสาทควบคู่กับการขับร้องประสานเสียง

จากการที่ผู้วิจัยนำเนื้อหาในวิชาฝึกโสตประสาทมาใช้ในการสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาการขับร้อง ประสานเสียงโดยมีจุดมุ่งหมายไปที่ผู้ที่เริ่ม คือ คู่ 3 และ คู่ 5 อัตราจังหวะแบบธรรมดา (Simple) บันไดเสียง เมเจอร์ (Major Key) และ บันไดเสียงไมเนอร์ (Minor key) การเคลื่อนที่ของโด (Move Do) และ เคลื่อนที่ ของลา (Move La) การร้องโน้ตลับพลัน สามารถสร้างแบบฝึกสำหรับการขับร้องประสานเสียง ทั้งสิ้น 3 ชุด แบบฝึกคือ แยกประสาทสัมผัสซีกซ้ายและขวา การออกเสียงและกำหนดลม และ การขับร้องร้องประสานเสียง

โดยในการนี้ผู้วิจัยได้ใช้ทฤษฎีดนตรีตะวันตก ผสมผสานกับหลักการขับร้องสากล และ การจัด กิจกรรมการสอนแบบออร์ฟ มาใช้ในการสร้างสรรค์แบบฝึก โดยมีเพลง DoDo ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียน ดนตรีของออร์ฟมาใช้เป็นต้นแบบในการสร้างแบบฝึก

แผนผังการพัฒนางานดอกแก้วคอร์สสู่ความสำเร็จ

ในการสร้างแผนผังการพัฒนางานดอกแก้วคอร์สสู่ความสำเร็จ เกิดจากการรวบรวมข้อมูลจากการ สังเกตและจดบันทึกกิจกรรมต่างๆที่มีขึ้นในมหาวิทยาลัยที่เกี่ยวข้องกับการขับร้องประสานเสียงทั้งทางตรง และทางอ้อม และนำผลมาวิเคราะห์ด้วยทฤษฎีการจัดการ 4 M เพื่อให้เห็นแนวโน้มในการพัฒนางาน ดอกแก้วคอร์สที่สามารถเป็นไปได้ในอนาคต โดยการสรุปผลการศึกษาแบ่งเป็นหัวข้อต่างๆดังนี้ คือ

1. กิจกรรมที่เกิดจากโครงการต่างๆ และ งานต่างๆภายใน และภายนอกมหาวิทยาลัยนเรศวร ที่เป็น ปัจจัยหลักในการสร้างสรรค์วงขับร้องประสานเสียงดอกแก้วคอร์ส

ในการเก็บข้อมูลการจัดกิจกรรมภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยนเรศวร ที่เกี่ยวข้องกับการใช้งานวง ขับร้องประสานเสียงของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ตั้งแต่ปีการศึกษา 2559 – 2560 พบว่ามี การบริการวิชาการทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โอกาสในการแสดง รูปแบบต่างๆเกี่ยวข้องกับการสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ ทุกหน่วยงาน ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยให้ความสำคัญและถวายความจงรักภักดีโดยพร้อมเพรียงกัน

ในปีการศึกษา 2560 การให้บริการทางวิชาภายนอกมหาวิทยาลัยในส่วนของงานการขับร้องประสานเสียง ไม่มีการดำเนินการมีเพียงงานการแสดงมหรสพสมโภชนพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ เมื่อวันที่ 26 ตุลาคม 2560 ภาควิชาดนตรี และภาควิชาศิลปะการแสดง คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ร่วมจัดชุดการแสดงมหรสพในพิธีถวายดอกไม้จันทน์ของภาคประชาชนในส่วนภูมิภาค จังหวัดพิษณุโลก ในงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โดยร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา วิทยาเขตพิษณุโลก และภาคประชาชน จัดชุดการแสดงมหรสพสมโภชนพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ ตามธรรมเนียมโบราณซึ่งเป็นแบบแผนสืบทอดกันมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา แสดงความยิ่งใหญ่สมพระเกียรติขององค์พระมหากษัตริย์ ประกอบไปด้วย การบรรเลงเพลงมหาฤๅงค์ และ การขับร้องประสานเสียง (โดย มรภ.พิบูลย์สงคราม) การประโคมปี่พาทย์มอญ และการแสดงโขน เรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบหนทุก ฦ ลานทรงพล ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

ภาพที่ 33 ภาพวงมหาฤๅงค์ไทย ในบรรยากาศงานถวายพระบรมศพ รัชกาลที่ 9 ของจังหวัดพิษณุโลก

2. ปัจจัยต่างๆที่มีผลต่อการดำเนินงานของวงประสานเสียงในมหาวิทยาลัยนเรศวร และ สิ่งสนับสนุนที่มีอยู่

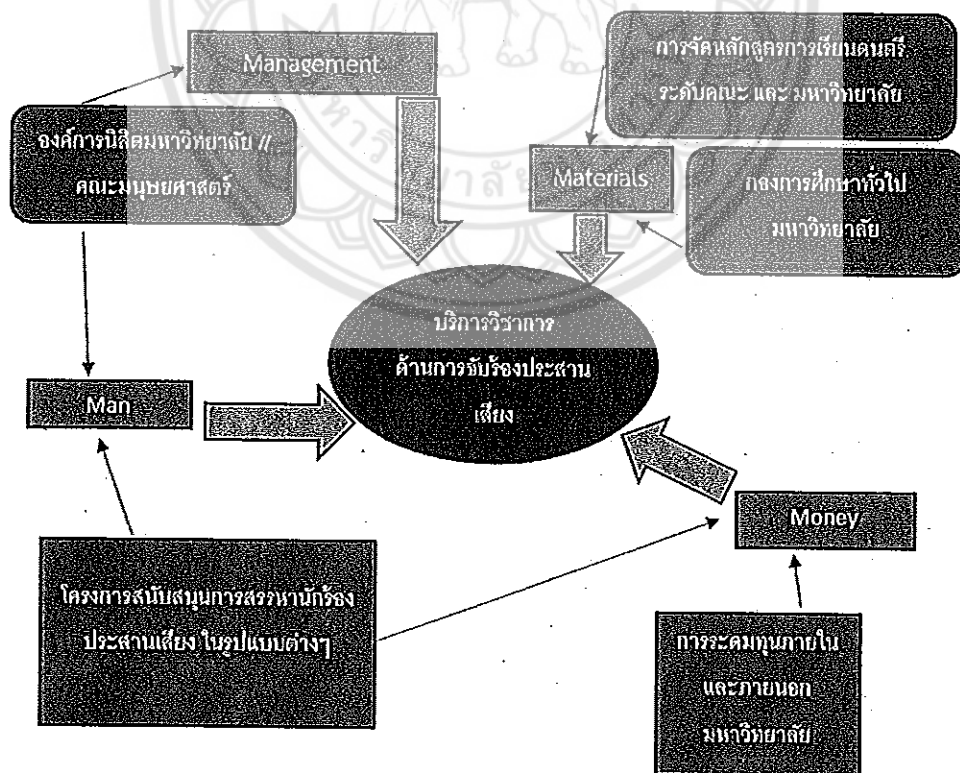
ในปีการศึกษา 2560 มหาวิทยาลัยนเรศวรได้เริ่มใช้การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการข้ามศาสตร์ โดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ที่สามารถเห็นผลเป็นรูปธรรมสามารถวัดผล ประเมินผลได้ หรือที่เรียกกันอย่างแพร่หลายว่า เลิ่ นิ่งเ้าคัม (Learning Outcome) โดยในการนี้ขับเคลื่อนการบริหารจัดการตามนโยบายแห่งชาติ คือ ประเทศไทย 4.0 ซึ่งมหาวิทยาลัยได้มีการปรับ มคอ.3 ของวิชาศึกษาทั่วไปเป็นอันดับแรก และได้กระจายอย่างทั่วถึงในทุกๆคณะวิชา

กองบริการวิชาการและจัดการทรัพยากรแผ่นดิน มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้ดำเนินการปรับรูปแบบการดำเนินกิจกรรมในกรอบของโครงการบแผ่นดิน โดยประสานงานกับจังหวัดพิษณุโลก โดยโครงการต่างๆสนองตามนโยบายการพัฒนาประเทศและขับเคลื่อน 4.0 โดยสภาพพัฒนาแห่งชาติ ซึ่งโครงการต่างๆต้องเป็นโครงการที่มีการบูรณาการข้ามศาสตร์และเป็นการผสมผสานกันของเครือข่ายต่างๆอย่างหลากหลาย กิจกรรมและโครงการต่างๆจึงมีรูปแบบของการบูรณาการ ดนตรี จึงเป็นอีกศาสตร์หนึ่งที่มีความสนใจในการนำมาเข้าร่วมกิจกรรมและโครงการบูรณาการในรูปแบบต่างๆ ทั้งโครงการที่ได้รับงบประมาณแผ่นดิน หรือ แม้นแต่กิจกรรมในสาขาวิชาต่างๆ และ คณะวิชาต่างๆเช่นกัน สิ่งสนับสนุนของวงดอกแก้วคอร์ส จึงได้แก่

1. งบประมาณจากคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ในการดำเนินงานตามโครงการต่างๆ
2. งบประมาณจากคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ในการดำเนินงานชมรมขับร้องประสานเสียง หากสามารถจัดตั้งชมรมประสานเสียงของคณะมนุษยศาสตร์ได้สำเร็จ
3. งบประมาณจากองค์การนิสิต มหาวิทยาลัยนเรศวร หากสามารถจัดตั้งชมรมประสานเสียงของมหาวิทยาลัยสำเร็จ
4. งบประมาณจากกองบริการวิชาการและจัดการทรัพย์สินแผ่นดิน มหาวิทยาลัยนเรศวร ในการดำเนินการตามโครงการงบประมาณแผ่นดินในการจัดกิจกรรมทางดนตรีต่างๆ รวมทั้งการขับร้องประสานเสียงด้วยเช่นกัน
5. การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในรายวิชาต่างๆ และกิจกรรมต่างๆ ที่การขับร้องประสานเสียงมีส่วนสำคัญ หรือ เกี่ยวข้อง
6. การเปิดโอกาสในการดำเนินการกิจกรรมตามโครงการต่างๆ ตามนโยบายมหาวิทยาลัยนเรศวร ขับเคลื่อน ไทยแลนด์ 4.0

3. แนวทางในการพัฒนางานดอกแก้วคอร์ส เชิงนามธรรมเพื่อสนับสนุนให้เกิดเป็นรูปธรรมในอนาคต

ในการศึกษาแนวทางการพัฒนางานดอกแก้วคอร์ส ผู้วิจัยใช้ทฤษฎีการบริหารจัดการ 4 M เป็นสำคัญ โดยในการนี้ผู้วิจัยได้นำแผนผังสรุปในแต่ละประเด็นที่ใส่ไว้ในตอนท้ายของแต่ละหัวข้อ M ทั้ง 4 คือ บุคลากร เงินทุน เครื่องมือและองค์ความรู้ และการบริหารจัดการ เพื่อให้เห็นภาพของรูปแบบการพัฒนางานดอกแก้วคอร์สด้วยทฤษฎีการบริหารจัดการ 4 M เป็นแบบผังรวมเพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการวางแผนดำเนินงานแบบรูปธรรมในอนาคตส่งผลไปถึงสามารถนำไปใช้งานบริการวิชาการในระดับต่างๆได้ ดังนี้

ภาพที่ 34 สรุปแผนผังสรุปแนวคิดในการพัฒนางานดอกแก้วคอร์ส ด้วยทฤษฎีการบริหารจัดการ 4 M

อภิปรายผลการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้การสอนแบบออร์ฟเป็นรูปแบบการดำเนินกิจกรรม เนื่องจากเป้าหมายคือการสอนกิจกรรมประสานเสียงให้ผู้เรียนสามารถขับร้องเพลงประสานเสียงได้โดยเร็ว ผ่านการฟัง การร้อง และการเคลื่อนไหวบางกรณี โดยการจัดกิจกรรมเริ่มจากง่าย ๆ ไปหายาก และสาเหตุที่เลือกเนื่องจากการสอนดนตรีแบบออร์ฟ เป็นการสอนดนตรีที่มุ่งสอนดนตรีให้ผู้ที่ไม่เคยเรียนดนตรีมาก่อน และ เด็กๆ ให้เรียนรู้ดนตรีผ่านการเล่น และการเคลื่อนไหวร่างกาย โดยการดำเนินกิจกรรมเริ่มจากง่ายไปหายากขึ้น แต่เป็นการเรียนรู้แบบธรรมชาติ ซึ่งสอดคล้องกับที่ เทพรัตน์ พานิชย์ (2553.2) ได้อ้างถึง (ธวัชชัย นาควงษ์. 2543. 100) ไว้ว่า การสอนดนตรีสำหรับเด็กตามแนวคิดของออร์ฟ ตั้งอยู่บนพื้นฐานความเข้าใจในพัฒนาการเด็ก โดยที่ออร์ฟวางแผนการสอนเป็นลำดับขั้นต่อเนื่องกันโดยเริ่มจากความรู้ง่ายๆ สิ่งที่ยากที่สุดแล้วมีการสอนที่ต่อเนื่องจนไปสู่สิ่งที่ซับซ้อนที่สุด โดยใช้ประสบการณ์ของตัวเองเป็นอุปกรณ์การสอนดนตรี

ในการสร้างแบบฝึกผู้วิจัยใช้รูปแบบการเคลื่อนที่ของโด และ ลาเป็นสำคัญ แต่จะเน้นที่เคลื่อนที่โดมากกว่า เนื่องจากเป็นประโยชน์ต่อการฟังและการขับร้องประสานเสียงอย่างยิ่ง ซึ่งสอดคล้องกับการกล่าวถึงความสำคัญของโซลเฟรจกที่มีความสำคัญต่อการขับร้องประสานเสียง คือ โซลเฟรจก (Solfege) เป็นเครื่องมือที่ใช้ร่วมกันสำหรับการกำกับดนตรีในวงประสานเสียง และการประยุกต์ใช้กับดนตรีสมัยนิยมทำให้ได้รับประโยชน์มากมาย โดยทั่วไปดนตรีสมัยนิยม (Popular music) จะแตกต่างจากดนตรีคลาสสิกในเรื่องของรูปแบบของการประพันธ์ ซึ่งในเพลงสมัยนิยมมีการใช้รูปแบบของการเคลื่อนที่ของโด (Move Do) อย่างหลากหลายโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มผู้ที่เริ่มเรียนรู้ในดนตรีสมัยนิยม มีการใช้รูปแบบการฝึกแบบโซลเฟรจกที่ดูเหมือนจะยากและเป็นสิ่งเรียนรู้สิ่งใหม่ เนื่องจากเพลงสมัยนิยมมีลักษณะเด่นอยู่กล่าวคือมีการเล่นซ้ำท่อน อาจจะมีมากหรือน้อย 2 หรือ อาจจะมีถึง 4 ท่อน ซึ่งในการฝึกในรูปแบบของ โซลเฟรจกนี้ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แบบซ้ำไปซ้ำมา และไม่ใช่เป็นเพียงกล่าวกันในทฤษฎีทางดนตรีเท่านั้นแต่เป็นการวางแผนจัดการเรียนรู้ และนำสู่การฝึกปฏิบัติจริง (Alec Schumacker.2013.107)

ในการสร้างแบบฝึกการขับร้องประสานเสียงโดยสอดแทรกองค์ความรู้ต่างๆในวิชาฝึกโสตประสาท ผู้วิจัยได้ใช้เพลง DoDo เป็นต้นแบบในการสร้างสรรค์ ซึ่งการสร้างสรรค์ได้วิเคราะห์เพลงและได้นำรูปแบบการเคลื่อนที่ของทำนองแบบง่าย โดยในการนี้ได้สร้างบทเพลงประสานเสียงสองแนวแบบง่ายโดนใช้ทฤษฎีดนตรี ตะวันตกเรื่องขั้นคู่เสียง (Intervals) มาใช้ในการสร้างสรรค์ โดยใช้คู่ 3 เมเจอร์ และ คู่ 3 ไมเนอร์ โดยการจัดเสียงประสานคู่ 3 นั้น ผู้วิจัยได้ตั้ง คู่ 3 โดยการนับความห่างของทั้งสองเสียง โดยฝึกให้ผู้เรียนฟังความห่างของเสียงโดยทำได้โดยการสังเกตจากสเกล หากตั้งที่ 3 นับจากโด ก็คือ มี จะเป็นคู่ 3 แต่ต้องดูที่บันไดเสียงเป็นสำคัญด้วย ซึ่งสอดคล้องกับที่ อุดม มิเตียรได้กล่าวไว้ว่า จะเห็นขั้นคู่ที่แสดงความเป็นเมเจอร์ได้ที่ ขั้นคู่ 2 คู่ 3 คู่ 6 และ คู่ 7 ทางลัดของการสังเกตหาขั้นคู่เมเจอร์สามารถทำได้โดยการดูจากตอนเริ่มต้นการใช้สเกล เมเจอร์ ตัวอย่าง เช่น ถ้าคุณต้องการหาว่าขั้นคู่ 3 เมเจอร์ (major 3rd) เมื่อนับมาจากตัวมี (E) ให้ดูจากบันไดเสียงแล้วนับไปที่สาม นักดนตรีส่วนใหญ่ใช้วิธีนี้เช่นกัน (อุดม มิเตียร.2560.41) ในทางสอดคล้องกัน ในเรื่องของความสำคัญของการเรียนรู้เรื่องสเกลเมเจอร์ และ ไมเนอร์ สมเกียรติ สายวงศ และ ประพันธ์ศักดิ์ พุ่มอินทร์ (2560.3) ก็ได้กล่าวถึงความสำคัญของการสอนบันไดเสียงเมเจอร์ และ ไมเนอร์ ไว้ว่า การสอนบันไดเสียงทั้งทางเมเจอร์ (Major Scale) และบันไดเสียงทางไมเนอร์ (Minor Scale) มีความสำคัญต่อการเรียนดนตรี เพราะบันไดเสียงเป็นการเรียงลำดับโน้ตทุกตัวที่อยู่ในคีย์ที่กำหนด เป็นการกำหนดระบบในการประพันธ์เพลงและกำหนดวิธีการในการฝึกหัดดนตรีพื้นฐานที่ละเอียดไม่ได้ ดังนั้นผู้เรียนจึงจำเป็นต้องมีความรู้

เรื่องโครงสร้างของบันไดเสียงทั้งเมเจอร์ (Major) และไมเนอร์ (Minor) ชนิดต่างๆ คือ เนเจอร์ลไมเนอร์ (Natural Minor), ฮาร์โมนิคไมเนอร์ (Harmonic Minor) และ เมโลดิกไมเนอร์ (Melodic Minor) สามารถเข้าใจเครื่องหมายกำหนดบันไดเสียงที่ระบุไว้ในแต่ละบทเพลงได้อย่างถูกต้อง สามารถลำดับโน้ตต่างๆ บันไดเสียงทุกประเภทที่กล่าวมา อย่างไรก็ตามแม้ผู้เรียนจะมีความรู้ทางทฤษฎีดนตรีเกี่ยวกับบันไดเสียงที่ดีแล้วแต่วิธีการฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการไล่บันไดเสียงนั้นอาจมีความยากสำหรับผู้เริ่มฝึกหัด

ในการสร้างแบบฝึกหัดการขับร้องประสานเสียง ผู้วิจัยเริ่มให้ขับร้องเพลงประสานเสียงแบบรววดก่อน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถแยกประสาทการจำได้ และฝึกให้เกิดทักษะการฟังทำนองเพลงเดี่ยวที่เป็นทำนองหลักให้คล่องก่อนที่จะเริ่มเป็นการประสานแบบรววด 2 และ 3 แนว โดยในการนี้การร้องทำนองหลักให้ถือเป็นสิ่งสำคัญทำนองอื่นๆที่ตามมาต้องออกเสียงร้องให้มีน้ำหนักเบาลง ซึ่งสอดคล้องกับที่ อภิชัย ตระกูลเดชะ ได้กล่าวไว้ว่า ท่อนที่เนื้อดนตรีเป็นแบบโพลีโฟนีนั้น ผู้วิจัยขอให้ผู้ร้องประสานเสียงมั่นใจในโน้ตของตัวเองก่อน ด้วยการที่แยกซ้อมแต่ละแนวเสียงเพื่อที่จะได้สร้างความแม่นยำในการร้องและไม่มีแนวเสียงอื่นรบกวน จากนั้นจึงใช้วิธีการอธิบายให้นักร้องประสานเสียงเข้าใจว่าใครกำลังร้องทำนองหลัก ร้องทำนองของตัวเองให้ทุกแนวเสียงได้ฟัง เพื่อที่แต่ละแนวจะได้เข้าใจและพอจำได้ว่าแนวไหนกำลังร้องทำนองหลักของเพลงอยู่ เมื่อทราบแล้วตนเองจะได้ฟังทำนองหลักและลดระดับเสียงของตัวเองลง เมื่อฟังกันมากขึ้นแนวทำนองหลักก็จะโดดเด่นออกมาจากแนวประสานเสียง (2556.35)

ข้อเสนอแนะและการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. แบบฝึกที่ได้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้รายวิชาฝึกโสตประสาท ที่มุ่งผลสัมฤทธิ์สู่การสร้างวงขับร้องประสานเสียง หน่วยงานภาครัฐหรือเอกชนที่สนใจสามารถนำไปใช้ต่อยอดได้
2. จัดดำเนินงานตามแผนการพัฒาที่ได้วางรูปแบบเชิงนามธรรมไป เพื่อต่อยอดให้เป็นรูปธรรม
3. ควรขยายผลสู่การทำรายวิชาขับร้องประสานเสียง โดยทำแบบฝึกเพลงขับร้องประสานเสียง 3 แนว และ 4 แนวในลำดับต่อไป
4. นำแบบฝึกที่ได้รวบรวมและเผยแพร่เป็นสาธารณะประโยชน์

บรรณานุกรม

- Adam Media. (2017). Music Theory 101. New York. Simon and Schuster, Inc.
- Alan C. McClung. (n.p.). Sight-Singing Scores of High School Choristers with Extensive Training in Movable Solfège Syllables and Curwen Hand Signs. Texas. Journal of Research in Music Education Volume 56 Number 3. October 2008 255-266O 2008 MENC: The National Association for Music Education 10.1 17710022429408323290. University of North Texas
- Alec Schumacker. (2013) INCORPORATING POPULAR MUSIC INTO THE CHORAL CLASSROOM. A DOCTORAL ESSAY. Florida Submitted to the Faculty of the University of Miami in partial fulfillment of the requirements for the degree of Doctor of Musical Arts. May 2013. Coral Gables,
- Gilbert R. Gredler. (n.p.) Performance Breakthroughs for adolescents with learning disabilities or ADD. Psychology in the Schools, Vol. 34(1), 1997© 1997 John Wiley & Sons, Inc.
- Roger E. Foltz.(n.p.)Sight Singing In Relation to the Total Theory Program. U.S.A. INDIANA THEORY REVIEW.
- ณรุทธ์ สุทธิจิตต์. (2541). จิตวิทยาการสอนดนตรี. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เทพรัตน์ พานิชยิ่ง. (2553) ผลของการใช้กิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของออร์ฟ ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับปฐมวัยโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ.วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- รัชกฤษ คงพินิจบรร. (ม.ป.ป.) การสอนดนตรีสำหรับเด็กออทิสติกตามแนวคิดของออร์ฟ.ชลบุรี.วารสารวิชาการศรีประทุม.
- วรรณิ์ เพลินทรัพย์.(2554). ศึกษาวิธีการขับร้องของ ทิพย์วัลย์ ปิ่นพิบาล.กรุงเทพฯ.ปริญญาโทหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชามานุษยดุริยางควิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิทยา ไต้ทอง. (2557). การสอนดนตรีตามแนวคิดของออร์ฟ (Orff Schulwerk): การสอนดนตรีแบบสร้างสรรค์.กรุงเทพฯ.เอกสารประกอบการบรรยายการประชุมเชิงปฏิบัติการและสัมมนากลุ่มย่อย ในงาน EDUCA 2014. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วีระภัทร์ ชาตินุช.(2560). การพัฒนาสไตล์ทักษะวิชาดนตรีสากลโดยใช้ชุดกิจกรรมตามแนวคิดของออร์นได์ค สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. กรุงเทพฯ.
- สมเกียรติ สายวงศ.(2560).การวิเคราะห์สาระทางดนตรีเพื่อการคัดเลือกบทเพลงฝึกกีตาร์คลาสสิกระดับอุดมศึกษา.กรุงเทพฯ.โครงการประชุมวิชาการระดับชาติ: ศิลปกรรมวิชาการครั้งที่ 2: ศิลปะ 4.0: ศิลปะเพื่อการสร้างสรรคและศิลปะเพื่อการศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุวิษฎา ราพิงกิจ. (2557). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าเรียนดนตรีในโรงเรียนดนตรีเอกชนของคนทำงานในกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ.วิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา. หลักสูตรปริญญาดุริยางคศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคีตวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยศิลปากร.

อภิชัย ตระกูลเดช. (2556). การแสดงเดี่ยวด้านการอำนวยเพลงสำหรับคณะนักร้องประสานเสียง; อันโตนิโอ วิวาลดี โวลฟ์กัง อมาเดอุส โมซาร์ท เดวิด แบลคเวล โรเบิร์ต เดอร์มิเยร์. กรุงเทพฯ.วิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา. หลักสูตรปริญญาตรีศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาสังคมวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยศิลปากร.

องรี ปอมบดอร์. คมธรรม ดำรงเจริญ.(2554).ประวัติศาสตร์การขับร้องประสานเสียง: จากสิ่งศักดิ์สิทธิ์สู่สามัญ กษัตริย์สู่มวลชน และ ชาตินิยมในศตวรรษที่ 19 (1800-1914). กรุงเทพฯ.วารสารดนตรีรังสิต ปีที่ 6 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน 2554.

วิวรรณ ธาราธิรัญโชติ. (2557). Man Money Material Management. หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจออนไลน์. 8 เมษายน 2557. <http://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/573508>.

Do Do

Soili Perkiö

D A

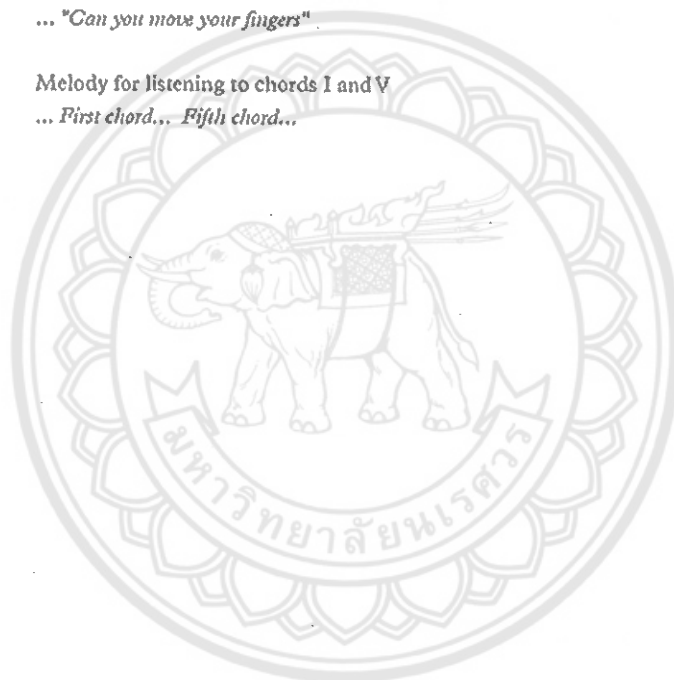
Do do do do do do do, do do do do do do,

D

do do do do do do do, do do do do do.

Melody for warming up, for movement games
... "Can you move your fingers"

Melody for listening to chords I and V
... First chord... Fifth chord...

ภาคผนวก ข
เพลงที่เรียบเรียงเสียงประสานใช้ในการขับร้องประสานเสียง
ในวิชาฝึกโสตประสาทเบื้องต้น

Alleluia, Gracia Deo

Arranged by: Sasinut Phongnil

1 st
Al le lu ia Al le lu ia Gra ci a De..... .. o... .. Gra cia

2 nd
Al le lu ia Al le lu ia Gra ci a De..... .. o... .. Gra cia

3 rd
Al le lu ia Al le lu ia Gra ci a De..... .. o... .. Gra cia

6
1. De ... o Al le lu ..... ia.. .... Gra ciz De ..... o Al... le lu ... ia .....

2. De ... o Al le lu ..... ia.. .... Gra ciz De ..... o Al... le lu ... ia .....

3. De ... o Al le lu ..... ia.. .... Gra ciz De ..... o Al... le lu ... ia .....

13
1. Al le lu ia Al le lu ia Gra ci a De..... .. o... .. Gra cia

2. Al le lu ia

3.

18

1. De ... o Al le lu ... ia.. ..... Gra ciz De ... .. o

2. Al le lu ia Gra ci a De..... .. o... ..... Gra cia De .... o

3. Al le lu ia Al le lu ia

23

1. Al.. .. le lu .. .. ia ..... Al le lu ia Al le lu ia

2. Al le lu ... .. ia.. ..... Gra ciz De ... .. o

3. Gra ci a De..... .. o... ..... Gra cia De .... o

27

1. Gra ci a De..... .. o... ..... Gra cia De .... o

2. Al.. .. le lu .. .. ia ..... Al le lu ia Al le lu ia

3. Al le lu ... .. ia.. ..... Gra ciz De ... .. o

31

1. Al le lu ... .. ia.. ..... Gra ciz De .... o Al.. .. le lu .. ..

2. Gra ci a De..... .. o... ..... Gra cia De .... o Al le lu ... ..

3. Al.. .. le lu .. .. ia ..... Gra ciz De .... o Al.. .. le lu .. ..

36

1. ia ..... Gra ciz De .... o Al.. .. le lu .. .. ia .....

2. ia.. ..... Gra ciz De .... o Al.. .. le lu .. .. ia .....

3. ia ..... Gra ciz De .... o Al.. .. le lu .. .. ia .....